

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 62

Год. LX

Четврток, 16 септември 2004

Цена на овој број е 300 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
1170. Одлука за разрешување на директорот на Агенцијата за разузнавање.....	1	1176. Одлука за одземање на концесијата за вршење на радиодифузна дејност....	54
1171. Одлука за именување директор на Агенцијата за разузнавање.....	1	1177. Решение за издавање дозвола за понуда за откуп.....	54
1172. Закон за угостителската дејност.....	2	Исправка на Одлуката за давање на земјоделско земјиште во сопственост на државата на плодоуживање на одредени категории социјално необезбедени лица и определување видот и висината на помошта.....	54
1173. Закон за туристичката дејност.....	21	Исправка на Решението за именување претседател, секретар и членови на Комисијата за проценка и утврдување на висината на штетата од елементарни непогоди.....	54
1174. Закон за вршење на занаетчиската дејност.....	44	Огласен дел.....	1-40
1175. Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за утврдување распоред на работното време во Владата на Република Македонија, министерствата и другите органи на државната управа.....	54		

1170.

Врз основа на член 84, алинеја 7 од Уставот на Република Македонија и амандман XII, точка 2 на Уставот на Република Македонија, а во согласност со член 3, став 1 од Законот за Агенцијата за разузнавање, донесувам

ОДЛУКА ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ НА ДИРЕКТОРОТ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА РАЗУЗНАВАЊЕ

I
Драги Гроздановски, се разрешува од функцијата директор на Агенцијата за разузнавање по негово барање.

II
Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во “Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-315
13 септември 2004 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

1171.

Врз основа на член 84, алинеја 7 од Уставот на Република Македонија и амандман XII, точка 2 на Уставот на Република Македонија, а во согласност со член 3, став 1 од Законот за Агенцијата за разузнавање, донесувам

ОДЛУКА ЗА ИМЕНУВАЊЕ ДИРЕКТОР НА АГЕНЦИЈАТА ЗА РАЗУЗНАВАЊЕ

I
Д-р Лазар Китановски, се именува за директор на Агенцијата за разузнавање.

II
Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во “Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-316
13 септември 2004 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

1172.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА УГОСТИТЕЛСКАТА ДЕЈНОСТ

Се прогласува Законот за угостителската дејност, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 7 септември 2004 година.

Бр. 07-3616/1
7 септември 2004 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
д-р **Љупчо Јордановски, с.р.**

ЗАКОН
ЗА УГОСТИТЕЛСКАТА ДЕЈНОСТ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите и начинот на вршењето на угостителската дејност.

Член 2

Угостителска дејност е давање на угостителски услуги за сместување и угостителски услуги за исхрана.

Член 3

Угостителски услуги се: приготвување и послужување на храна, приготвување оброци заради консумирање на друго место, послужување на алкохолни и безалкохолни пијалаци, приготвување и послужување на топли и ладни напивки и вршење на услуги за сместување.

II. ВРШИТЕЛИ НА УГОСТИТЕЛСКА ДЕЈНОСТ

Член 4

Угостителска дејност можат да вршат трговски друштва и трговци поединци запишани во трговскиот регистар (во натамошниот текст: угостители).

Физичките лица кои согласно со одредбите на овој закон вршат угостителска дејност од мал обем се регистрираат во регистарот што го води градоначалникот на општината, а во градот Скопје кај градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје.

Формата и содржината, како и начинот на водење на регистарот од ставот 2 на овој член го пропишува министерот надлежен за работите од областа на угостителството.

Член 5

Одредбите од овој закон не се однесуваат на давањето услуги за исхрана и сместување во сопствени објекти на правните лица кои организираат исхрана и сместување за своите вработени, воспитно-образовни, воспитно-поправни, социјални, здравствени и други установи, како и во објектите за исхрана и сместување на органот на државната управа надлежен за работите од областа на одбраната и други единици на одбраната, објектите за исхрана и сместување на органот на државната управа надлежен за работите од областа за внатрешните работи и другите јавни административни установи.

III. УСЛОВИ И НАЧИН ЗА ВРШЕЊЕ
НА УГОСТИТЕЛСКАТА ДЕЈНОСТ

1. Услови за вршење на дејноста

Член 6

За вршење на угостителска дејност мораат да бидат исполнети пропишаните минимално-технички услови.

Покрај условите од ставот 1 на овој член, мора да бидат исполнети и следниве услови: објектот да може да се употребува, санитарно здравствени услови, условите за заштита при работа, заштитата и унапредување на животната средина, противпожарна заштита и условите за заштита од бучава пропишани со закон.

Угостителската дејност во угостителските објекти ноќен бар, кабаре, диско клуб и диско клуб на отворен простор може да се врши доколку угостителот обезбеди и согласност од органот на државната управа надлежен за работите од областа за внатрешни работи дека се исполнети условите за заштита на јавниот ред и мир и безбедноста во сообраќајот.

Член 7

Директорот на Државниот пазарен инспекторат или одговорен работник овластен од него врз основа на барање на угостителот издава решение дека се исполнети минимално-техничките услови.

Против решението од ставот 1 на овој член може да се изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот до органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството.

Член 8

Угостителот е должен пред започнување на вршењето на дејноста, како и промената на условите од членот 6 на овој закон да го пријави на градоначалникот на општината, а во градот Скопје на градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје според местото на седиштето на објектот, односно според местото каде што се даваат услугите.

Градоначалникот на општината, а во градот Скопје градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје води евиденција на угостителите кои започнуваат со работа на нивното подрачје.

Градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје го информира градоначалникот на градот Скопје за извршениот упис на физичките лица во регистарот во смисла на членот 4 став 2 од овој закон, како и за пријавувањето на угостителите кои започнуваат со работа на нивното подрачје во смисла на ставот 2 од овој член.

Член 9

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството ги пропишува минимално-техничките услови на објектите за вршење на угостителската дејност, како и условите за категоризација за вршење на угостителска дејност.

Член 10

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството ја пропишува формата и содржината на образецот за начинот на водење на евиденцијата од членот 8 став 2 на овој закон.

2. Предмет и начин на работење на угостителите

Член 11

Угостителите ја вршат угостителската дејност согласно со овој закон, како и со посебните узанси во угостителството и другите деловни обичаи во угостителството, и во зависност од видовите и начинот на давање угостителски услуги во соодветни видови угостителски објекти.

Член 12

Угостителската дејност се врши во деловни објекти или простори наменети, уредени и опремени за давање угостителски услуги.

Угостителската дејност може да се врши и во објекти или простори каде што се врши друга дејност, доколку се исполнети пропишаните услови за вршење угостителска дејност.

Угостителската дејност може да се врши и надвор од деловниот објект на простор наменет, уреден и опремен за давање угостителски услуги (тераси и летни бавчи), врз основа на одобрението издадено од градоначалникот на општината, а во градот Скопје од градоначалникот на градот Скопје.

Угостителска дејност во угостителските објекти - ноќен бар, кабаре и диско клуб не може да се врши во деловна просторија која се наоѓа во колективна станбена зграда.

Угостителски објекти за исхрана, во состав на угостителски објекти за сместување се оние објекти кои градежно и функционално припаѓаат на правни и физички лица регистрирани за вршење на угостителска дејност.

За вршење на угостителска дејност во објектите за исхрана мора да има вработено лице со најмалку средна стручна подготовка од областа на угостителството.

Член 13

Угостителот е должен за послужување и продажба на вино, алкохол и алкохолни напавки да има лиценца и да ја истакне на видно место.

Лиценцата од ставот 1 на овој член важи за период од една година.

Член 14

Лиценцата од членот 13 на овој закон ја издава, на барање на угостителот, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството ги пропишува формата, содржината, начинот на издавањето и одземањето на лиценцата од членот 13 на овој закон.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите на угостителството донесува решение со кое се издава или одзема лиценцата.

Против решението од ставот 1 на овој член може да се изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање на управни работи во втор степен од областа на угостителството.

Член 15

Во угостителските објекти од затворен тип во воспитно-образовни, образовни, воспитно-поправни, социјални, здравствени и други установи определени од Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството, во објектите на јавната администрација, објекти за исхрана на вработените во правните лица не можат да се послужуваат алкохол и алкохолни пијалаци, како и да добијат лиценца во смисла на членот 13 на овој закон.

3. Назив и видови на угостителски објекти**Член 16**

Угостителските објекти можат да бидат:

- 1) угостителски објекти за сместување и
- 2) угостителски објекти за исхрана.

Член 17

Називот на угостителскиот објект се определува според видот на угостителските услуги што претежно се даваат во тој објект.

Угостителските објекти според видот на угостителските услуги имаат назив согласно со Националната класификација на дејностите.

Називот на видот на угостителскиот објект може да се измени, доколку се исполнети условите кои се пропишани за давање на други видови услуги во угостителскиот објект.

Член 18

Угостителските објекти за сместување се делат на:

1) основни угостителски објекти за сместување во кои спаѓаат хотели, хотелски населби, апартаментски населби, мотели, пансиони, резиденции, туристички населби и слично и

2) комплементарни сместувачки објекти, во кои спаѓаат: ноќевалишта, гостилници, кампови, приватни сместувачки капацитети (соби, апартаменти, станови, куќи), одморалишта (за деца, младинци, работници, лица со попреченост и слично), други комплементарни објекти (феријални домови, планинарски домови и куќи, објекти за привремено сместување и слично).

Член 19

Угостителските објекти за исхрана можат да бидат:

1) ресторани (ресторани, гостилници, ресторани за самопослужување, експрес ресторани, киосци, млечни ресторани, ресторан бавчи, летни бавчи, кебапчишници, бистро, пицери, објекти за брза храна и слично);

2) барови (кафеана, кафетерија, ноќен бар, кафе бар, кабаре, диско клуб, диско клуб на отворен простор, пивница и слично);

3) кантини и

4) други угостителски објекти за исхрана.

Во угостителските објекти од ставот 1 на овој член мора да има вработено лице со стручна подготовка од областа на угостителството.

Член 20

Угостителска дејност во ноќен бар, кабаре, диско клуб и диско клуб на отворен простор се врши врз основа на лиценца.

Хотелите со најмалку четири ѕвездички можат да ја вршат дејноста од ставот 1 на овој член без лиценца.

Лиценцата од ставот 1 на овој член ја издава органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството ги пропишува формата и содржината на образецот на лиценцата, како и начинот на издавањето и одземањето на лиценцата.

Член 21

За добивање на лиценцата од членот 20 став 1 на овој закон угостителот е должен да плати надоместок за давање услуги за:

- кабаре - во денарска противвредност од 2.500 до 5.000 ЕВРА;

- ноќен бар - во денарска противвредност од 4.000 до 8.000 ЕВРА и

- диско клуб и диско клуб на отворен простор - во денарска противвредност од 7.500 ЕВРА.

Висината на надоместокот од ставот 1 на овој член ја определува советот на општината, а за градот Скопје, Советот на градот Скопје.

Надоместокот од ставот 1 на овој член 50% се уплатува на сметка на општината, а во градот Скопје на сметката на градот Скопје, а 50% се уплатува во Буџетот на Република Македонија во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на уплатата.

Член 22

Лиценцата од членот 20 на овој закон важи за период од една година.

Лиценцата не може да се пренесува.

4. Работно време на угостителските објекти

Член 23

Угостителот може да организира вршење на угостителска дејност во работно време, и тоа:

1) угостителските објекти за сместување (хотели, мотели, пансиони, туристички населби, нокевалишта, одморалишта и кампови) можат да работат од 00,00 до 24,00 часот, а угостителските објекти за исхрана кои се во состав на објектите за сместување по 24,00 часот можат да даваат само угостителски услуги за брза храна;

2) угостителските објекти за исхрана, без оглед на видот, кои претставуваат една градежна целина лоцирани на граничните премини, аеродроми и железнички станици можат да работат од 00,00 до 24,00 часот;

3) угостителските објекти за исхрана без оглед на видот на угостителските услуги може да работат од 07,00 до 24,00 часот;

4) угостителските објекти за исхрана без оглед на видот на угостителските услуги во деновите петок и сабота, спроти празнични денови и празнични денови, како и во периодот од 1 јуни до 31 август и во периодот од 25 декември до 15 февруари можат да работат од 07,00 до 01,00 часот наредниот ден, а на 31 декември, 1 и 2 јануари до 03,00 часот наредниот ден;

5) угостителските објекти - ноќен бар и кабаре можат да работат од 20,00 до 04,00 часот наредниот ден, во деновите петок и сабота, спроти празнични денови и празнични денови, како и во периодот од 1 јуни до 31 август и во периодот од 25 декември до 15 февруари можат да работат од 20,00 часот до 05,00 часот наредниот ден, а на 31 декември, 1 и 2 јануари до 06,00 часот наредниот ден и

6) угостителски објект - диско клуб и диско клуб на отворен простор може да работи од 19,00 до 04,00 часот наредниот ден, во деновите петок и сабота, спроти празнични денови и празнични денови, како и во периодот од 1 јуни до 31 август и во периодот од 25 декември до 15 февруари можат да работат од 19,00 часот до 05,00 часот наредниот ден, а на 31 декември, 1 и 2 јануари до 06,00 часот наредниот ден.

Советот на општината, а за градот Скопје, Советот на градот Скопје може да го продолжи работното време на угостителските објекти за еден час.

Член 24

Угостителот самостојно го определува работното време на угостителскиот објект согласно со членот 23 од овој закон според своите деловни интереси, карактеристиките на подрачјето во кое се врши угостителска дејност и потребите на корисниците на услугите.

Член 25

Угостителот е должен часот на започнувањето на работното време и распоредот на работното време да го пријави на градоначалникот на општината, а во градот Скопје на градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Државниот инспекторат за труд во рок од осум дена пред денот на почетокот на вршењето на угостителската дејност и пред измената на часот и распоредот на работното време на угостителскиот објект.

Градоначалникот на општината, а во градот Скопје, градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје водат евиденција за работното време на угостителските објекти што работат на подрачјето на нивната надлежност.

Во случај на објективни причини што бараат затворање на угостителскиот објект или измени на работното време на кои угостителот не може да влијае, угостителот може да го затвори угостителскиот објект, односно да го измени распоредот на работното време без да ја има исполнето обврската од ставот 1 на овој член. За тоа е должен да го извести градоначалникот на општи-

ната, а во градот Скопје градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и Државниот инспекторат за труд во рок од пет дена од денот на настанувањето на причината.

Угостителот ја поднесува пријавата на образец за утврдување на часот на започнувањето на работното време и распоредот на работното време.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот и социјалната политика ги пропишува формата и содржината на образецот за утврдување на часот на започнувањето на работното време и распоредот на работното време.

Член 26

Угостителот е должен работното време да го истакне на влезот на објектот и на видно место во објектот.

Угостителот е должен да се придржува на работното време од членовите 23 и 25 на овој закон.

5. Категоризација на угостителски објекти

Член 27

Угостителските објекти за сместување (хотел, мотел, пансион, туристички апартман и камп), како и угостителскиот објект за исхрана - ресторан, пред започнување со вршење на дејноста задолжително се категоризираат според условите и стандардите пропишани за одделни видови на овие објекти во поглед на уредувањето, опремувањето и квалитетот на услугите со ѕвездички.

Куќите, становите и собите за издавање од страна на физичките лица и селските домаќинства задолжително се категоризираат според условите предвидени во ставот 1 на овој член.

Член 28

Категоризацијата на угостителските објекти од членот 27 став 1 ја вршат комисији за категоризација на угостителските објекти (во натамошниот текст: комисији) составени од пет члена, кои имаат заменици.

Комисиите од ставот 1 на овој член ги формира министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството од двајца претставници на органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството, претставник од органот на државната управа надлежен за работите од областа на здравството, претставник од органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот и социјалната политика и претставник од градоначалникот на општината, а за градот Скопје од градоначалникот на градот Скопје на чија територија се врши категоризација.

Еден од членовите од органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството во комисиите од ставот 1 на овој член е и претседател на комисијата.

За извршената категоризација комисиите донесуваат решенија во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на барањето.

Против решенијата од ставот 4 на овој член може да се поднесе жалба до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање во управна постапка во втор степен од областа на угостителството.

Член 29

Решението од членот 28 став 4 на овој закон се издава на барање на угостителот доставено до комисијата за категоризација.

Барањето од ставот 1 на овој член содржи:

- 1) податоци од упис во трговскиот регистар;
- 2) фирма и адреса на угостителот;
- 3) вид, назив и седиште на угостителскиот објект;
- 4) услугите кои ќе бидат предмет на работење на угостителскиот објект;

- 5) известие - пријава за работа;
- 6) предлог на категорија на угостителскиот објект и
- 7) податоци и докази за раководителите и другите вработени.

Член 30

Трошоците за категоризација на угостителскиот објект ги сноси угостителот.

Трошоците од ставот 1 на овој член ги определува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството.

Член 31

Органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството води регистар за категоризираниите угостителски објекти.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството ги пропишува формата, содржината и начинот на водењето на регистарот на категоризираниите угостителски објекти.

Член 32

Угостителскиот објект од членот 27 на овој закон не може да започне со работа пред да го добие решението од членот 28 на овој закон во кое е определена категоријата на угостителскиот објект од страна на Комисијата за категоризација.

На влезот во секој угостителски објект од членот 27 на овој закон мора да биде на видно место истакната пропишаната ознака на видот и категоријата на угостителскиот објект, при што при огласувањето и рекламирањето на своите услуги угостителот мора да ја употребува само оваа ознака на видот и категоријата на објектот.

Член 33

Решението за утврдување на категоријата на угостителскиот објект се издава со важност од три години.

Решението од ставот 1 на овој член се чува во секој објект за кој е утврдена категоријата.

Доколку се извршат промени во пропишаните стандарди за категоријата на угостителскиот објект утврдена за уредувањето, опремувањето и квалитетот на услугите, угостителот е должен да поднесе барање за нова категоризација во рок од осум дена од денот на промената на пропишаните стандарди (услови) за категоријата на угостителскиот објект.

Доколку угостителот не постапи според постапката утврдена во ставот 3 од овој член, решението за категорија се смета за ништовно.

Промената на категоријата на угостителскиот објект се врши на начин и по постапка пропишани за утврдување на категоријата на угостителскиот објект.

IV. ДОЛЖНОСТИ НА УГОСТИТЕЛОТ ПРИ ВРШЕЊЕТО НА ДЕЈНОСТА

Член 34

Угостителот за секој угостителски објект мора да определи одговорно лице (директор, управник, шеф и слично) на угостителскиот објект.

Одговорното лице, покрај исполнувањето на општите услови за засновање на работниот однос, утврдени со закон, мора да има и најмалку средна стручна подготовка.

Одговорното лице во угостителскиот објект за сместување кој е категоризиран со четири, пет ѕвездички и де лукс категорија како и одговорното лице во угостителскиот објект за исхрана категоризиран со четири ѕвездички, треба да има високо образование.

По исклучок од одредбите од ставот 1 на овој член угостителот може да има едно одговорно лице и за повеќе угостителски објекти за сместување (повеќе видови угостителски објекти).

Ако угостителот лично го води работењето на угостителскиот објект мора да ги исполнува условите пропишани за одговорно лице.

Одговорното лице е надлежно за работењето на угостителскиот објект во согласност со овој закон.

Член 35

Угостителот е должен:

1) да ги одржува просториите и опремата и да дава услуги во угостителскиот објект според пропишаните минимално-технички услови, како и условите за категоризација за видовите објекти за кои е предвидена категоризација утврдена со решение на Комисијата за категоризација;

2) да ги истакне цените за сместување, пансион и полупансион во собите и овозможи увид во цените на тие услуги на корисниците на услугите, на рецепцијата, како и да ги истакне цените на храната, пијалациите и напивките на вообичаените ценовници и во доволно примероци, достапни на корисниците на услугите во секое време;

3) на видно место на влезот на угостителскиот објект - ноќен бар и кабаре на табла со димензии 20 x 50 см да истакне натпис со содржина: "лица со возраст под 18 години немаат право на посета".

Угостителите се должни да ја утврдат возраста на лицата пред нивното влегување во објектот;

4) да се придржува на истакнатите цени, да поседува документи за набавените производи (фактури, сметки, испратници и слично), за секоја дадена услуга да издаде сметка со спецификација на услугите од фискална каса;

5) да ги утврди нормативите на храна и пијалаци кои ги послужува, како и да им овозможи на корисниците увид во тие нормативи;

6) да ги достави нормативите за храна на заверка на градоначалникот на општината, а во градот Скопје на градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје и угостителските услуги да ги дава во соодветна количина и квалитет според утврдените нормативи од ставот 1 точка 5 на овој член;

7) да води книга на гостите во угостителскиот објект за сместување;

8) за послужување на вино, алкохол и алкохолни пијалаци да има лиценца;

9) да го пропише и истакне куќниот ред во сите објекти за сместување;

10) лиценцата за точење на алкохол да ја истакне на видно место;

11) во угостителските објекти за сместување да дава угостителски услуги вклучени во туристички пакет-аранжмани преку организатори на патувања или посредници, односно туристички агенции;

12) на видно место во угостителскиот објект или во менито да го истакне телефонскиот број на Државниот пазарен инспекторат и

13) во сите пропагандни материјали да ги означат видот и категоријата на објектот која е утврдена со решение на Комисијата за категоризација.

Член 36

Во угостителските објекти е забранета продажба и нудење на продажба, како и уживање на супстанции или препарати што се прогласени за опојни дроги или психотропни супстанции.

Угостителот е должен во угостителскиот објект да обезбеди посебен простор означен за пушачи со уреден натпис.

Член 37

Во угостителските објекти е забрането послужување на алкохолни пијалаци на лица под 18 години и послужување на алкохолни пијалаци од страна на малолетни лица.

Угостителите се должни на видно место во угостителскиот објект да истакнат натпис со содржина "лица со возраст под 18 години не се послужуваат со алкохолни пијалаци", на табла со димензии 20 x 50 см.

Угостителите се должни да ја утврдат возраста на лицето од ставот 1 на овој член врз основа на соодветна исправа.

Член 38

Во сите угостителски објекти е забрането послужување на алкохолни пијалаци од почетокот на работното време од 07,00 до 10,00 часот.

Член 39

Вршителите на угостителската дејност можат да вршат и други дејности со кои се надополнува вршењето на угостителската дејност и се придонесува за подобро користење на угостителските капацитети и остварување на поголем промет доколку ги исполнуваат пропишаните услови од страна на органите на управа надлежни за вршење на овие дејности.

V. ДАВАЊЕ ДРУГИ УГОСТИТЕЛСКИ УСЛУГИ И УГОСТИТЕЛСКИ УСЛУГИ ОД ФИЗИЧКИ ЛИЦА

Член 40

Физичките лица од членот 4 став 2 на овој закон можат да даваат:

- конфекционирани угостителски услуги во наменски подвижни објекти;
- услуги на кампирање;
- угостителски услуги за сместување и исхрана во куќи;
- угостителски услуги во апартмани и соби за одмор;
- угостителски услуги во селски домаќинства и
- угостителски услуги во пловни објекти.

1. Давање на конфекционирани угостителски услуги во наменски подвижни објекти

Член 41

Конфекционирани угостителски услуги можат да се даваат во подвижни објекти (во натамошниот текст: објекти) на сопствен погон или влечно, доколку ги исполнуваат минимално-техничките услови и другите услови пропишани со закон.

Давањето на угостителските услуги од ставот 1 на овој член може да се врши на места определени од градоначалникот на општината, а во градот Скопје од градоначалникот на градот Скопје на саеми, панаѓури и други манифестации.

Во објектот од ставот 1 на овој член може да се продаваат и/или шалтерски да се послужуваат јадења во конфекционирани состојба (претходно подготвени во деловната просторија и спакувани), безалкохолни пијалаци, напивки и фабрички произведен и спакуван сладолед во согласност со пропишаните санитарно-здравствени услови.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството ги пропишува минимално-техничките услови на објектите за вршење на угостителски услуги од ставот 1 на овој член и начинот на давање на истите.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа за здравството ги пропишува санитарно-здравствените услови на објектите за вршење на угостителска дејност.

2. Кампирање

Член 42

Кампирање е престој на лица под шатори, во камп куќички, камп приколки и друга соодветна опрема за сместување на отворен простор - земјиште чија намена,

со цел кампирање, ја утврдуваат со свој акт советот на општината, а за градот Скопје Советот на градот Скопје.

Кампирањето може да се врши само во организирани кампови.

Организиран кампови се камповите кои ги исполнуваат минимално-техничките услови за вршење на угостителска дејност во кампови и условите за категоризација (категоризирани кампови).

Член 43

Не е дозволено поставување на шатори, камп куќички, камп-приколки и друга опрема за кампирање надвор од кампот.

Член 44

По исклучок од членот 42 на овој закон може да се кампира и на земјиште кое е привремено одредено за кампирање.

Земјиштето од ставот 1 на овој член го определува советот на општината, а за градот Скопје Советот на градот Скопје.

Во актот со кој се одредува земјиштето за привремено кампирање, се одредува организаторот на кампирање, времето за кое земјиштето може да се користи за кампирање и минимално-техничките услови кои мора да бидат исполнети.

Член 45

Кампот мора да има утврден куќен ред.

На влезот од кампот или на друго за тоа соодветно место мора да биде поставен план - шема на кампот, истакнат ценовник за користење на просторот за кампирање, категорија на кампот, како и други услуги што ги дава кампот.

3. Давање на угостителски услуги во куќи, апартмани и соби за одмор

Член 46

Под условите утврдени со овој закон и други прописи, физичкото лице може да:

- 1) изнајмува куќи, апартмани и соби за одмор чиј сопственик е носител на правото на користење, и тоа најмногу до десет соби, односно 20 легла;
- 2) организира камп на своето земјиште најмногу за десет сместувачки единици, односно за 30 гости истовремено и
- 3) дава услуги на појадок само на корисниците на собите.

Член 47

За давање на угостителски услуги од физички лица во објектите од членот 46 на овој закон мораат да ги исполнуваат минимално-техничките услови и условите за категоризација во смисла на членот 27 став 1 од овој закон.

Категоризацијата на објектите од членот 27 став 2 на овој закон ја врши градоначалникот на општината, а во градот Скопје градоначалникот на градот Скопје.

Член 48

Физичкото лице ги издава собите, апартманите, куќите и становите за одмор преку туристичка агенција и туристичко биро врз основа на договор.

Член 49

Договорот од членот 48 на овој закон содржи:

- 1) име и презиме на физичкото лице и ЕМБ;
- 2) решение за упис во регистарот;
- 3) место, улица и број на објектот во кој се даваат услугите;
- 4) видот на услугите и бројот на гости на кои може да им се дадат услугите;
- 5) категорија на објектот во кој се даваат услугите;

- 6) износот на посредничката провизија и
7) обврска на физичкото лице е да се придружува кон одредбите од членовите 47 и 51 на овој закон.

Член 50

Договорот од членот 49 на овој закон престанува да важи со неговото раскинување.

Туристичката агенција и туристичкото биро кое е основано од правните лица, раскинувањето на договорот од ставот 1 на овој член ќе го достави до подрачната единица на Управата за јавни приходи, финансиската полиција, санитарната инспекција, државниот пазарен инспектор, во зависност од седиштето на објектот.

Туристичкото биро кое е основано од градоначалникот на општината, а во градот Скопје градоначалникот на градот Скопје, раскинувањето на договорот од ставот 1 на овој член ќе го достави до подрачната единица на Управата за јавни приходи, финансиската полиција, санитарната инспекција, градоначалникот на општината, а во градот Скопје до градоначалникот на градот Скопје и државниот пазарен инспектор, во зависност од седиштето на објектот.

Член 51

Физичките лица кои даваат услуги врз основа на членот 46 од овој закон се должни:

- 1) на видно место да ги истакнат пропишаниот вид и категоријата на објектот утврдена со решение од надлежниот орган;
- 2) на видно место на влезот на објектот да го истакнат називот на услугите кои ги дава со пропишаните ознаки;
- 3) во просторијата во која се вршат услугите на видно место да ги истакнат цените на услугите за сместување, на пропишан и вообичаен начин, и да се придружуваат кон истакнатите цени;
- 4) да му издадат на гостинот сметка со назначен вид, количина и цена на дадените услуги (за секоја дадена услуга одделно), а при давање услуги за сместување да се наведе во сметката и износот на цената за престој;
- 5) да водат книга за евиденција на гостите и
- 6) на видно место во објектот да го истакне телефонскиот број на Државниот пазарен инспекторат.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството ја пропишува формата и содржината на образецот на книгата за евиденција на гостите.

Член 52

При давање услуги врз основа на членот 46 од овој закон, на физичките лица можат да им помагаат членови на нивното домаќинство.

Физичките лица и членовите на нивното домаќинство мораат да ги исполнуваат здравствените услови за работа во угостителството.

4. Угостителски услуги во селски домаќинства

Член 53

Во селските домаќинства се даваат услуги на издавање на соби и апартмани, чиј сопственик или носител на правото на користење е член на селското домаќинство, и тоа најмногу до десет соби, односно 20 легла.

Услугите од ставот 1 на овој член можат да се издаваат доколку се исполнети условите од членот 6 на овој закон.

Освен услугите од ставот 1 на овој член, во селските домаќинства можат да се подготвуваат и послужуваат топли и ладни јадења, пијалаци и напивки главно од сопствено производство најмногу за 50 лица (излетници) истовремено.

Во селските домаќинства можат да се даваат услуги на дегустација на вино или ракија, како и служење на

храна од домашно производство во уреден дел од станбен или деловен објект, во затворен, покриен со натстрешник или отворен простор, најмногу за 50 лица (излетници) истовремено.

Заради подобрување на квалитетот на угостителската понуда, во селските домаќинства излетниците (лицата кои престојуваат во селските домаќинства) можат да подготвуваат јадења, пијалаци и напивки за свои потреби.

За давањето на услуги во селските домаќинства се применуваат одредбите од членовите 46 до 52 на овој закон.

5. Угостителски услуги на пловни објекти

Член 54

Угостителите и физичките лица од членот 4 на овој закон можат под услови утврдени со овој закон и други прописи да даваат услуги на исхрана и служење на пијалаци и напивки на пловни објекти.

Услугите од ставот 1 на овој член можат да се даваат доколку се исполнети условите од членот 6 на овој закон.

Физичките лица можат услугите од ставот 1 на овој член да ги даваат најмногу за 20 гости истовремено.

Услугите од ставот 1 на овој член физичките лица не смеат да ги даваат во сидриште и пристаниште, како и кога пловниот објект кружи надвор од пристаништето и сидриштето, на лица кои не се наоѓаат на пловниот објект поради превоз.

VI. ДАВАЊЕ НА УГОСТИТЕЛСКИ УСЛУГИ НА НУДИСТИ

Член 55

Угостителски услуги на нудисти можат да се даваат во угостителските објекти и кампови.

Услугите од ставот 1 на овој член можат да се даваат доколку се исполнети условите од членот 6 на овој закон.

На влезот на угостителскиот објект, односно кампот во кој се даваат угостителски услуги на нудисти, покрај називот на објектот се става и ознака дека во тој објект се даваат угостителски услуги на нудисти.

Просторот околу угостителските објекти и кампови во кои се даваат угостителските услуги на нудисти треба да биде ограден.

VII. НАДЗОР

Член 56

Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон врши органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството.

Надзорот над спроведувањето на одредбите со кои се утврдени надлежности на другите органи на државната управа ги вршат тие органи во рамките на нивните надлежности утврдени со закон.

Надзор над законитоста на работата на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје во врска со надлежностите утврдени со овој закон врши органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството.

Член 57

Работите на инспекцискиот надзор ги врши Државниот пазарен инспекторат преку инспектори, согласно со одредбите од Законот за пазарната инспекција и овој закон.

Член 58

Работите на инспекцискиот надзор на вршителите на угостителската дејност од мал обем регистрирани во регистарот што го води градоначалникот на општината, а во градот Скопје во регистарот што го води гра-

доначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје вршат овластените инспектори на општината, а во градот Скопје овластени инспектори на градот Скопје, како што се давањето на:

- 1) конфекционирани угостителски услуги во наменски подвижни објекти;
- 2) услуги на кампирање;
- 3) угостителски услуги за кампирање;
- 4) угостителски услуги за сместување и исхрана во куќи;
- 5) угостителски услуги во апартмани и соби за одмор;
- 6) угостителски услуги во селски домаќинства и
- 7) угостителски услуги во пловни објекти.

Овластениот инспектор на општината, а во градот Скопје овластениот инспектор на градот Скопје можат да вршат и други работи утврдени со закон и со пропис.

Член 59

Ако овластениот инспектор на општината и овластениот инспектор на градот Скопје при вршењето на надзорот утврди дека физичкото лице:

- 1) дејноста ја врши без да е запишан во регистарот што го води градоначалникот на општината, а во градот Скопје градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје (член 4 став 2);
- 2) објектите во кои се даваат конфекционирани угостителски услуги не ги исполнуваат минимално-техничките услови и другите услови пропишани со закон (член 41 став 1);
- 3) конфекционираниите угостителски услуги се вршат на места кои не се одобрени од градоначалникот на општината, а во градот Скопје од градоначалникот на градот Скопје (член 41 став 2);
- 4) покрај јадења во конфекционирани состојба се послужуваат и други јадења (член 41 став 3);
- 5) врши кампирање спротивно на одредбите од членовите 42, 43 и 44 на овој закон;
- 6) кампот нема утврден куќен ред (член 45 став 1);
- 7) давањето на угостителските услуги не ги исполнуваат минимално-техничките услови од членот 47 став 1 на овој закон;
- 8) давањето на собите, апартманите, куќите и становите за одмор не го врши преку туристичка агенција и туристичко биро врз основа на договор (член 48);
- 9) давањето на угостителските услуги во куќи, апартмани и соби за одмор го врши спротивно на членот 51 на овој закон и
- 10) угостителските услуги во селските домаќинства ги врши спротивно на членот 53 ставови 1 и 2 на овој закон;

ке донесе решение за забрана на вршење на угостителска дејност и ќе определи рок за отстранување на утврдени недостатоци.

Ако во определениот рок физичкото лице не ги отстрани утврдените недостатоци, овластениот инспектор на општината, а во градот Скопје овластениот инспектор на градот Скопје, ќе донесе решение со кое ќе го забрани вршењето на угостителската дејност во времетраење од 30 дена.

Против решението од ставовите 1 и 2 на овој член може да се изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на истото до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството.

Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

Член 60

Ако при вршењето на надзорот овластениот инспектор на општината, а во градот Скопје овластениот инспектор на градот Скопје дојде до сознание дека постои основа на сомневање дека е извршен прекршок со кој е сторена повреда на овој закон или друг пропис, должен е без одлагање да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка.

Член 61

За инспектор на општината и на градот Скопје може да се овласти лице кое ги исполнува следниве услови:

- 1) да е државјанин на Република Македонија и
- 2) да има високо стручно образование од економска или туристичко- угостителска струка и најмалку две години работно искуство.

Инспекторот од ставот 1 на овој член има легитимација. Содржината и формата на легитимацијата на инспекторот ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството.

Член 62

Надзор над работата на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје, се заснова на начелото на законитост, одговорност и самостојност во остварувањето на нивните надлежности.

При вршењето на надзорот над работата на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на угостителството ги врши следниве работи:

- 1) ја следи законитоста на работата на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје и презема мерки и активности и поднесува иницијативи за остварување на надлежностите во согласност со закон;

- 2) оценува дали советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје обезбедуваат вршењето на работата од нивната надлежност да се извршуваат согласно со стандардите и постапките утврдени со закон;

- 3) им укажува на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје на пречекорувањата на нивните надлежности утврдени со закон и друг пропис и им предлага соодветни мерки за надминување на ваквата состојба;

- 4) укажува на определени материјални и процедурални недостатоци во работата на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје кои би можеле да го оневозможат вршењето на работите утврдени со овој закон, а кои се од јавен интерес од локално значење;

- 5) дава препораки за доследно спроведување на надлежностите на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на Советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје кои треба да ги вршат во рамките на законот, а на нивно барање;

- 6) го следи навременото донесување на прописите утврдени со овој закон на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје;

- 7) поднесува иницијативи и предлози до советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот

на градот Скопје, доколку констатира неспроведување на закон како резултат на судир на надлежности меѓу органите на општината;

8) ја следи законитоста на решенијата што градоначалникот ги донесува во решавањето на управни работи за права, обврски и интереси на физичките и правните лица донесени врз основа на овој закон и презема мерки по овластување со законот и

9) навремено ги известува органите на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и Советот и градоначалникот на градот Скопје за констатираните состојби во нивната работа и за преземените мерки при вршењето на надзорот.

За преземените мерки и активности од ставот 2 точки 6 и 8 на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството го информира советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и Советот и градоначалникот на градот Скопје.

Доколку и покрај укажувањата и преземените мерки и активности, советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и Советот и градоначалникот на градот Скопје не го обезбедат извршувањето на работите од ставот 2 на овој член, по сила на закон им се одзема или ограничува вршењето на соодветната надлежност. Вршењето на одземените работи го презема органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството, но најмногу до една година од денот на нивното преземање.

Органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството, вршењето на одземените работи од надлежност на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје ги врши во име и за сметка на општината и на градот Скопје.

Член 63

Ако инспекторот при вршењето на надзорот утврди дека во угостителските објекти се врши продажба и нудење на продажба, како и уживање на супстанции или препарати што се прогласени за опојни дроги или психотропни супстанции, ќе донесе решение со кое на лице место ќе му забрани на угостителот или физичкото лице вршење на дејноста и ќе ги затвори деловните простории и простори во траење од 180 дена (член 36).

Против решението од ставот 1 на овој член може да се изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството.

Жалбата изјавена против решението од ставот 1 на овој член не го одлага неговото извршување.

Член 64

Ако инспекторот при вршењето на надзорот утврди дека угостителот:

1) нема лиценца за послужување и продажба на вино, алкохол и алкохолни напавки (член 13 став 1) и

2) не се придржува на истакнатите цени, не поседува документи за набавените производи (фактури, сметки, испратници и слично), за секоја дадена услуга не издаде сметка со спецификација на услугите од фискална каса (член 35 став 1 точка 4); ќе донесе решение за забрана на вршење на угостителска дејност во времетраење од 90 дена и на видно место ќе ја објави причината за затворање на објектот.

Ако угостителот во текот на периодот од 90 дена ги отстрани недостатоците од ставот 1 точки 1 и 2 на овој член и уплати на сметка на Буџетот на Република Македонија 300.000 денари, објектот ќе може да продолжи со вршење на угостителската дејност.

Доколку угостителот во тековната година стори дејствија за кои е изречена мерката од ставот 1 на овој член, инспекторот ќе донесе решение за забрана на вршење на угостителска дејност во времетраење од 120 дена и ќе го затвори угостителскиот објект.

Ако угостителот во текот на периодот од 120 дена ги отстрани недостатоците од ставот 1 точки 1 и 2 на овој член и уплати на сметка на Буџетот на Република Македонија 300.000 денари, објектот ќе може да продолжи со вршење на угостителската дејност.

Против решението од ставовите 1 и 3 на овој член може да се изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа од областа на угостителството.

Жалбата изјавена против решението од ставот 5 на овој член не го одлага неговото извршување.

Член 65

Ако инспекторот при вршењето на надзорот утврди дека угостителот:

1) нема доказ за промена на минимално-техничките услови (член 8 став 2);

2) врши угостителска дејност надвор од деловниот објект на простор наменет, уреден и опремен за давање угостителски услуги (тераси и летни бавчи) без одобрение од градоначалникот на општината, а во градот Скопје од градоначалникот на градот Скопје за користење на просторот (член 12 став 3);

3) не се придржува кон пропишаното работно време (член 26 став 2);

4) не обезбеди посебна просторија за пушачи (член 36 став 2) и

5) во угостителските објекти врши послужување на алкохолни пијалаци на лица помлади од 18 години и врши служење на алкохолни пијалаци од страна на малолетни лица (член 37 став 1);

ќе донесе решение за забрана на вршење на дејноста во траење од 60 дена и ќе го затвори угостителскиот објект истакнувајќи ја на видно место причината за неговото затворање.

Ако угостителот во текот на периодот од 60 дена ги отстрани недостатоците од ставот 1 точки 1, 2, 3 и 4 на овој член и уплати на сметка на Буџетот на Република Македонија 150.000 денари, објектот ќе може да продолжи со вршење на угостителската дејност.

Доколку угостителот во тековната година стори дејствија за кои е изречена мерката од ставот 1 на овој член, инспекторот ќе донесе решение за забрана на вршење на угостителска дејност во времетраење од 90 дена и ќе го затвори угостителскиот објект.

Против решението од ставовите 1 и 3 на овој член може да се изјави жалба до министерот кој раководи со органите на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството.

Жалбата изјавена против решението од ставот 4 на овој член не го одлага неговото извршување.

Член 66

Ако инспекторот при вршењето на надзорот утврди дека:

1) угостителската дејност се врши без упис во трговскиот регистар (член 4 став 1);

2) угостителската дејност се врши без да се исполнети пропишаните минимално-технички услови, санитарно-хигиенски и здравствени услови, условите за заштита при работа, заштита и унапредување на животната средина, противпожарната заштита и условите за заштита од бучава (член 6);

3) угостителската дејност се врши во деловни објекти или простории каде што се врши друга дејност без да се исполнети пропишаните услови за вршење на друга дејност (член 12 став 2);

4) угостителска дејност се врши во угостителски објекти ноќен бар, кабаре и диско клуб без лиценца (член 20 став 1) и

5) угостителот дозволи пристап на лица со возраст под 18 години (член 35 став 1 точка 3); ќе донесе решение за забрана на вршителот на угостителската дејност за вршење на дејноста во времетраење од 30 дена со затворање на угостителскиот објект истакнувајќи ја причината за неговото затворање.

Доколку угостителот во тековната година стори дејствија за кои е изречена мерката од ставот 1 на овој член, инспекторот ќе донесе решение за забрана на вршење на дејноста во времетраење од 90 дена и ќе го затвори угостителскиот објект.

Против решението од ставовите 1 и 2 на овој член може да се изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен на работите од областа на угостителството.

Жалбата изјавена против решението од ставот 3 на овој член не го одлага неговото извршување.

Член 67

Ако инспекторот при вршењето на надзорот утврди дека угостителот:

1) започне со работа во угостителскиот објект без добиена категорија (член 32 став 1) и

2) нема доказ за извршената промена на категоријата на угостителскиот објект во смисла на членот 33 став 3 на овој закон;

ќе донесе решение за забрана на вршење на дејноста во траење од 15 дена и ќе се затвори угостителскиот објект истакнувајќи ја на видно место причината за неговото затворање.

Против решението од ставот 1 на овој член може да се изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството.

Жалбата изјавена против решението од ставот 2 на овој член не го одлага неговото извршување.

VIII. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 68

Со парична казна од 50.000 до 150.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице, ако:

1) нема лиценца за посложување и продажба на вино, алкохол и алкохолни напивки (член 13 став 1);

2) врши угостителска дејност во угостителски објекти: ноќен бар, кабаре и диско клуб без лиценца (член 20 став 1);

3) ја пренесе лиценцата (член 22 став 2);

4) не се придржува кон пропишаното работно време (член 26 став 2) и

5) не се придржува на истакнатите цени и не поседува документи за набавените производи (фактури, сметки, испратници и слично) и за секоја дадена услуга не издаде сметка со спецификација на услугите од фискална каса (член 35 став 1 точка 4).

За дејствијата од ставот 1 на овој член, покрај паричната казна од ставот 1 на овој член, на правното лице ќе му се изрече и мерка на безбедност забрана на вршење на угостителска дејност во траење од една година до три години.

За прекршокот од ставот 1 на овој член, ќе се казни и одговорното лице во правното лице со парична казна од 30.000 до 50.000 денари.

За дејствијата од ставот 1 на овој член, покрај паричната казна од ставот 3 на овој член, на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече и мерка на безбедност забрана на вршење на одговорна должност во областа на угостителството во траење од три месеци до една година.

Член 69

Со парична казна од 50.000 до 120.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице, ако:

1) врши угостителска дејност без да се исполнети минимално-техничките услови (член 6 став 1);

2) започнувањето на вршењето на дејноста, како и промената на условите од членот 6 на овој закон, не ги пријави на градоначалникот на општината, а во Градот Скопје на градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје (член 8 став 1);

3) угостителската дејност се врши во објект или простори каде што се врши друга дејност без да се исполнети пропишаните услови за вршење на угостителската дејност (член 12 став 2);

4) угостителската дејност се врши надвор од деловниот објект на простор наменет, уреден и опремен за давање угостителски услуги (тераси и летни бавчи) без одобрение од градоначалникот на општината, а во градот Скопје од градоначалникот на градот Скопје за користење на просторот (член 12 став 3);

5) започне со вршење на дејноста пред да добие решение за категорија на угостителскиот објект (член 32 став 1);

6) не ги утврди нормативите за храна и пијалаци кои ги посложува и не им овозможи на корисниците увид во тие нормативи (член 35 став 1 точка 5);

7) не ги завери нормативите за храна кај градоначалникот на општината, а во градот Скопје кај градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје и угостителските услуги не ги дава во соодветна количина и квалитет според утврдените нормативи (член 35 став 1 точка 6);

8) не води книга на гостите во угостителскиот објект за сместување (член 35 став 1 точка 7);

9) не ги дава угостителските услуги вклучени во туристичкиот пакет-аранжман во угостителските објекти за сместување преку организаторите на патувања или посредниците, односно туристичките агенции (член 35 став 1 точка 11);

10) посложува алкохол и алкохолни пијалаци на лица под 18 години (член 37 став 1);

11) врши кампирање во неорганизиран кампови (член 42 став 2);

12) се постават шатори, камп куќички, камп приколки и друга опрема за кампирање надвор од кампот (член 43) и

13) привремено кампирање се врши на земјиште кое не е одредено од Советот на општината, а во градот Скопје од Советот на градот Скопје (член 44 став 2).

За прекршокот од ставот 1 точка 1 на овој член, покрај паричната казна од ставот 1 на овој член, ќе се изрече мерка на безбедност забрана за вршење на угостителска дејност во траење од шест месеци до една година.

За прекршокот од ставот 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во правното лице со парична казна од 5.000 до 15.000 денари.

Член 70

Со парична казна од 50.000 до 80.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице, ако:

1) посложува алкохол и алкохолни пијалаци спротивно на одредбите од членот 15 на овој закон;

2) нема доказ за извршена промена на категоријата на угостителскиот објект (член 33 став 3);

3) не ги одржува просториите и опремата и не дава услуги во угостителскиот објект според пропишаните минимално технички услови, како и условите на категоризација за видовите објекти за кои е предвидена категоризација (член 35 став 1 точка 1);

4) во угостителските објекти за сместување не ги дава угостителските услуги вклучени во туристички пакет-аранжмани преку организатори на патување или посредници, односно туристички агенции (член 35 точка 11);

5) во објектите од членот 41 став 3 на овој закон, покрај јадења во конфекционирана состојба, се посложуваат и други јадења;

6) организира и врши кампирање спротивно на членот 42 ставови 1 и 2 на овој закон;

7) кампот нема утврден куќен ред (член 45 став 1) и
8) на влезот на кампот или на друго за тоа соодветно место не постави план-шема на кампот, не истакне ценовник за користење на просторот за кампирање, категорија на кампот, како и други услуги што ги дава кампот (член 45 став 2).

Со парична казна од 5.000 до 15.000 денари ќе се казни за прекршок и одговорното лице во правното лице.

Член 71

Со парична казна од 50.000 до 100.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице, ако:

1) не го истакне работното време на влезот на објектот и на видно место во објектот (член 26 став 1);

2) не истакне на видно место пропишана ознака на видот и категоријата на угостителскиот објект (член 32 став 2);

3) не ги истакне цените согласно со членот 35 став 1 точка 2;

4) не истакне на видно место на влезот на угостителскиот објект- ноќен бар и кабаре табла со димензии 20 x 50 см со содржина "лица со возраст под 18 години немаат право на посета" (член 35 став 1 точка 3);

5) не го пропише и истакне куќниот ред во сите објекти за сместување (член 35 став 1 точка 9);

6) лиценцата за точење на алкохолни пијалаци не ја истакне на видно место (член 35 став 1 точка 10);

7) на видно место во угостителскиот објект или во менито не го истакне телефонскиот број на Државниот пазарен инспекторат (член 35 став 1 точка 12);

8) во сите пропагандни материјали не ги означи видот и категоријата на објектот (член 35 став 1 точка 13);

9) не истакне на видно место во угостителскиот објект натпис со содржина "лица со возраст под 18 години не се послужуваат со алкохолни пијалаци" (член 37 став 2) и

10) послужува алкохолни пијалаци од 07,00 до 10,00 часот (член 38).

Со парична казна од 5.000 до 15.000 денари ќе се казни за прекршок и одговорното лице во правното лице.

Член 72

Со парична казна од 30.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок физичко лице - трговец поединец за дејствијата од членовите 68, 69, 70 и 71 на овој закон и ќе се изрече мерка на безбедност предвидена со членот 68 став 4 и членот 69 став 2 на овој закон.

Член 73

Со парична казна од 30.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок физичко лице, ако:

1) изнајмува соби, апартмани и куќи за одмор спротивно на членот 46 став 1 точка 1 на овој закон;

2) организира камп и дава услуги спротивно на членот 46 став 1 точка 2 на овој закон;

3) дава услуги на појадок спротивно на членот 46 став 1 точка 3;

4) ги издава собите, апартманите, куќите и становите за одмор без договор склучен со туристичката агенција, туристичкото биро и трговското друштво регистрирано за вршење на угостителската дејност (член 48);

5) на видно место не го истакне видот и категоријата на објектот (член 51 став 1 точка 1);

6) членот на домаќинството или лицата што им помагаат на членовите на домаќинството не ги исполнуваат здравствените услови за работа во угостителството во смисла на членот 52 став 2 на овој закон и

7) дава услуги во сидришта и пристаништа, како и кога пловниот објект кружи надвор од сидриштето и пристаништето на лица кои не се наоѓаат на пловниот објект заради превоз (член 54 став 4).

Ако физичкото лице во текот на две години од денот на изрекувањето на казнената мерка од ставот 1 на овој член ги повтори истите дејствија ќе му се изрече мерка на безбедност забрана на вршење на угостителска дејност од шест месеци до една година.

Член 74

Со парична казна од 20.000 до 40.000 денари ќе се казни за прекршок физичкото лице, ако:

1) куќите, апартманите и собите не ги исполнуваат минимално-техничките услови и условите за категоријација во смисла на членот 6 од овој закон (член 47 став 1);

2) на видно место не го истакне називот на услугите кои ги дава од членот 51 став 1 точка 2 на овој закон;

3) не води книга на евиденција на гостите (член 51 став 1 точка 5);

4) на видно место во објектот не го истакне телефонскиот број на Државниот пазарен инспекторат (член 51 став 1 точка 6) и

5) дава услуги во пловни објекти за повеќе од 20 гости истовремено (член 54 став 3).

Ако физичкото лице во текот на две години од денот на изрекувањето на казнената мерка од ставот 1 на овој член ги повтори истите дејствија, ќе му се изрече мерка на безбедност забрана на вршење на угостителска дејност од три месеци до една година.

Член 75

Со парична казна од 4.000 денари ќе се казни на самото место правното лице за дејствијата од членот 68 став 1, членот 69 став 1, членот 70 став 1, членот 71 став 1, членот 72, членот 73 став 1 и членот 74 став 1 на овој закон.

Со парична казна од 2.000 денари на самото место ќе се казни одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот 1 на овој член.

Со парична казна од 3.000 денари на самото место ќе се казни граѓанинот за дејствијата од ставот 1 на овој член.

IX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 76

Започнатите постапки пред денот на примената на овој закон ќе се довршат според одредбите од Законот за угостителската и туристичката дејност ("Службен весник на Република Македонија" број 23/95, 33/2000, 25/2002 и 38/2003).

Член 77

Угостителите и физичките лица се должни да го усогласат своето работење според одредбите на овој закон во рок од една година од денот на примената на овој закон.

Одредбата од ставот 1 на овој член не се однесува на угостителите што имаат добиено лиценца до времетраење на истата.

Член 78

Прописите предвидени според одредбите на овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на примената на овој закон.

Член 79

До донесувањето на нови подзаконски акти предвидени со овој закон ќе се применуваат постојните прописи.

Член 80

Со денот на примената на овој закон, градоначалникот на општината, а во градот Скопје градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, ќе го преземе работникот од подрачната единица на органот на државната управа надлежен за работите од областа на угостителството што работел на водењето на регистарот за туристичко-угостителска дејност и водењето на евиденцијата предвидени со одредбите на овој закон од примената на овој закон.

Член 81

Со денот на примената на овој закон престануваат да важат одредбите што се однесуваат на угостителската дејност од Законот за угостителската и туристичката дејност ("Службен весник на Република Македонија" број 23/95, 33/2000, 25/2002 и 38/2003).

Член 82

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се применува од денот на конституирање на советите на општините и на градот Скопје и изборот на градоначалници на општините и градоначалникот на градот Скопје, по спроведување на првите наредни избори согласно со Законот за локалните избори ("Службен весник на Република Македонија" број 46/96, 12/2003, 35/2004, 52/2004 и 60/2004).

L I G J I PËR VEPRIMTARI HOTELIERE

I. DISPOZITA TË PËRGGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohen kushtet dhe mënyra e kryerjes së veprimtarisë hoteliere.

Neni 2

Veprimtari hoteliere është dhënia e shërbimeve hoteliere për vendosje dhe shërbime hoteliere për ushqim.

Neni 3

Shërbime hoteliere janë: përgatitja dhe shërbimi i ushqimit, përgatitja e racioneve përshkak të konsumimit në vend tjetër, shërbimi i pijeve alkoolike dhe joalkoolike, përgatitja dhe shërbimi i pijeve të nxehta dhe të ftohta dhe kryerja e veprimeve për vendosje.

II. KRYERËSIT E VEPRIMTARISË HOTELIERE

Neni 4

Veprimtari hoteliere mund të kryejnë shoqëritë tregtare dhe tregtarët individë të regjistruar në regjistrin tregtar (në tekstin e mëtejme: hotelierë).

Personat fizikë, të cilët në pajtim me dispozitat e këtij ligji kryejnë veprimtari hoteliere me vëllim të vogël, regjistrohen në regjistrin që e mban prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit.

Formën dhe përmbajtjen, si dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit nga paragrafi 2 të këtij neni, e përcakton ministri kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë.

Neni 5

Dispozitat e këtij ligji nuk kanë të bëjnë me dhënien e shërbimeve për ushqim dhe vendosje në objekte personale të personave juridikë, të cilët organizojnë ushqim dhe vendosje për të punësuarit e tyre, institucionet edukative-arsimore, edukative-përmirësuese, sociale, shëndetësore dhe institucione tjera, si dhe në objektet për ushqim dhe vendosje të organit të administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i mbrojtjes dhe njërive të tjera të mbrojtjes, objektet për ushqim dhe vendosje të organit të administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i punëve të brendshme dhe institucioneve tjera publike administrative.

III. KUSHTET DHE MËNYRA E KRYERJES SË VEPRIMTARISË HOTELIERE

1. Kushtet për kryerjen e veprimtarisë

Neni 6

Për kryerjen e veprimtarisë hoteliere doemos duhet të plotësohen kushtet e përcaktuara minimale-teknike.

Përveç kushteve nga paragrafi 1 i këtij neni, doemos të përmbushen edhe kushtet vijuese: objekti të mund të përdoret, kushtet sanitare shëndetësore, kushtet për mbrojtje gjatë punës, mbrojtja dhe përparimi i mjedisit jetësor, mbrojtja kundër zjarrit dhe kushtet për mbrojtje nga zhurma të përcaktuara me ligj.

Veprimtaria hoteliere në objektet hoteliere në bar nate, kabare, disko-klub dhe disko-klub në sipërfaqe të hapur mund të kryhet nëse hotelieri siguron pëlqim nga organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i punëve të brendshme se janë plotësuar kushtet për mbrojtje të rendit publik dhe qetësisë dhe sigurisë në komunikacion.

Neni 7

Drejtori i Inspektoratit shtetëror të tregut ose punëtori përgjegjës i autorizuar prej tij në bazë të kërkesës së hotelierit, jep vendim se janë plotësuar kushtet minimale-teknike.

Kundër vendimit nga paragrafi 1 i këtij neni mund t'i ushtrohet ankesë, në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit, organit të administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë.

Neni 8

Hotelieri është i obliguar që para fillimit të kryerjes së veprimtarisë, si dhe ndryshimit të kushteve nga neni 6 i këtij ligji, t'ia paraqesë prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit sipas selisë së objektit, përkatësisht sipas vendit ku jepen shërbimet.

Prefekti i komunës, kurse në Qytetin e Shkupit prefekti i komunës në rajonin në Qytetit të Shkupit, mban evidencë të hotelierëve të cilët fillojnë me punë në rajonin e tyre.

Prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit e informon prefektin e Qytetit të Shkupit për regjistrimin e kryer personave fizikë në regjistrin në kuptim të nenit 4 paragrafi 2 i këtij ligji, si dhe për paraqitjen e hotelierëve, të cilët fillojnë me punë në rajonin e tyre në kuptim të paragrafit 2 të këtij neni.

Neni 9

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë, i përcakton kushtet minimale-teknike të objekteve për kryerjen e veprimtarisë hoteliere, si dhe kushtet për kategorizim për kryerjen e veprimtarisë hoteliere.

Neni 10

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë, përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit për mënyrën e mbajtjes së evidencës nga neni 8 paragrafi 2 i këtij ligji.

2. Lënda dhe mënyra e punës së hotelierëve

Neni 11

Hotelierët e kryejnë veprimtarinë hoteliere në pajtim me këtë ligj, si dhe me zakonet e posaçme të hotelierisë dhe traditave të tjera afariste në hotelieri, dhe varësisht nga llojet dhe mënyra e ofrimit të kushteve hoteliere në lloje përkatëse të objekteve afariste.

Neni 12

Veprimtaria hoteliere kryhet në objekte afariste apo në lokale dedikuar, rregulluar dhe të pajisur për dhënien e shërbimeve hoteliere.

Veprimtaria hoteliere mund të kryhet edhe në objekte apo lokale ku kryhet veprimtari tjetër, nëse janë plotësuar kushtet e përcaktuara për kryerjen e veprimtarisë hoteliere.

Veprimtaria hoteliere mund të kryhet edhe jashtë objektit afarist në lokalin dedikuar, rregulluar dhe të pajisur për dhënien e shërbimeve hoteliere (teraca dhe kopshte verore), në bazë lejes së dhënë nga prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit nga prefekti i Qytetit të Shkupit.

Veprimtaria hoteliere në objektet hoteliere - bar nate, kabare dhe disko-klub, nuk mund të kryhet në lokal afarist, i cili gjindet në ndërtesë kolektive për banim.

Objektet hoteliere për ushqim, në përbërje të objekteve hoteliere për vendosje, janë ato objekte të cilat në mënyrë ndërtimore dhe funksionale u takojnë personave fizikë dhe juridikë, të regjistruar për kryerjen e veprimtarisë hoteliere.

Për kryerjen e veprimtarisë hoteliere në objektet për ushqim, doemos duhet të ketë person të punësuar me së paku përgatitje të mesme profesionale nga lëmi i hotelierisë.

Neni 13

Hotelieri është i obliguar që për shërbim dhe shitje të verës, alkoolit dhe pijeve alkoolike të ketë edhe licencë dhe ta vë në vend të hapur.

Licenca nga paragrafi 1 i këtij neni vlen për një periudhë prej një viti.

Neni 14

Licencën nga neni 13 të këtij ligji e jep, me kërkesën e hotelierit, ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë.

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë, përcakton formën përmbajtjen, mënyrën e dhënies dhe të marrjes së licencës nga neni 13 i këtij ligji.

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët e hotelierisë, merr vendim me të cilin do të jepet apo merret licenca.

Kundër vendimit nga paragrafi 1 të këtij neni mund të parashtrohet ankesë, në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit, Komisionit të Qeverisë të Republikës së Maqedonisë për vendosje të punëve administrative në shkallë të dytë nga lëmi i hotelierisë.

Neni 15

Në objektet hoteliere të tipit të mbyllur në institucionet edukative-arsimore, arsimore, edukative-përmirësuese, sociale, shëndetësore dhe institucioneve të tjera të përcaktuara nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozimin e ministrit, i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë, në objektet e administratës publike, objektet për ushqimin e të punësuarve të personave juridikë, nuk mund të shërbehet alkool dhe pije alkoolike, si dhe të marrin licencë në bazë të neni 13 të këtij ligji.

3. Emri dhe llojet e objekteve hoteliere

Neni 16

Objektet hoteliere mund të jenë:

- 1) objekte hoteliere për vendosje; dhe
- 2) objekte hoteliere për ushqim.

Neni 17

Emri i objektit hotelier caktohet sipas llojit të shërbimeve hoteliere, të cilat kryesisht jepen në atë objekt.

Objektet hoteliere sipas llojit të shërbimeve hoteliere, kanë emër në pajtim me Klasifikimin nacional të veprimtarive.

Emri i llojit të objektit hotelier mund të ndryshojë, nëse janë plotësuar kushtet, të cilat janë përcaktuar për dhënien e llojeve të tjera të shërbimeve në objektin hotelier.

Neni 18

Objektet hoteliere për vendosje ndahen në:

1) objekte themelore hoteliere për vendosje, në të cilat marrin pjesë hotelet, vendbanimet hoteliere, vendbanimet me apartamentet, motelet, pansionet, rezidencat, vendbanimet turistike dhe ngjashëm; dhe

2) objektet komplementare për vendosje, ku marrin pjesë: bujtinat, hanet, kampet, kapacitetet private për vendosje (dhomat, apartamentet, banesat, shtëpitë),

pushimoret (për fëmijë, të rinj, punëtorë, persona me pengesa dhe ngjashëm), objektet e mbetura komplementare (shtëpitë feriale, shtëpitë malore dhe shtëpitë, objektet për vendosje të përkohshme dhe ngjashëm).

Neni 19

Objektet hoteliere për ushqim mund të jenë:

1) restorantet (hanet, restorantet për vetëshërbim, ekspres restorante, qoshqe, restorante qumështi, restorante kopshte, kopshte verore, qebaptore, lokale të hapura, piceri, objekte për ushqim të shpejtë dhe ngjashëm);

2) baret (kafene, kafiteri, bar nate, kafë bar, kabare, disko-klub, disko-klub në sipërfaqe të hapur, birrari dhe ngjashëm);

3) kantinat, dhe

4) objektet të tjera hoteliere për ushqim.

Në objektet hoteliere nga paragrafi 1 i këtij neni doemos duhet të ketë person të punësuar me përgatitje profesionale nga lëmi i hotelierisë.

Neni 20

Veprimtaria hoteliere në bar nate, kabare, disko-klub dhe disko-klub në sipërfaqe të hapur, kryhet në bazë të licencës.

Hotelet me së paku katër yje mund ta kryejnë veprimtarinë nga paragrafi 1 i këtij neni pa licencë.

Licencën nga paragrafi 1 të këtij neni e lëshon organi i administratës shtetërore kompetent për punët në lëmin e hotelierisë.

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë, përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit të licencës, si dhe mënyrën e dhënies dhe marrjes së licencës.

Neni 21

Për marrjen e licencës nga neni 20 paragrafi 1 i këtij ligji, hotelieri është i obliguar të paguajë kompensim për dhënien e shërbimeve për:

- kabare - në kundërvlerë me denarë prej 2 500 deri në 5 000 euro;

- bar nate - në kundërvlerë me denarë prej 4 000 deri në 8 000 euro, dhe

- disko-klub dhe disko-klub në sipërfaqe të hapur - në kundërvlerë me denarë prej 7 500 euro.

Lartësinë e kompensimit nga paragrafi 1 i këtij neni e përcakton Kuvendi i komunës, kurse për Qytetin e Shkupit, Këshilli i Qytetit të Shkupi.

Kompensimi nga paragrafi 1 i këtij neni 50% paguhet në llogari të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit në llogari të Qytetit të Shkupit, ndërsa 50% paguhet në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë në kundërvlerë me denarë sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë në ditën e pagimit.

Neni 22

Licenca nga neni 20 i këtij ligji vlen për një periudhë prej një viti.

Licenca nuk mund të bartet.

4. Koha e punës së objekteve hoteliere

Neni 23

Hotelieri mund të organizojë kryerjen e veprimtarisë hoteliere gjatë kohës së punës, edhe atë:

1) Objektet hoteliere për vendosje (hotelet, motelet, pansionet, vendbanimet turistike, bujtinat, pushimoret dhe kampet) mund të punojnë prej orës 00,00 deri në orën 24,00, ndërsa objektet hoteliere për ushqim të cilat janë në përbërje të objekteve për vendosje, pas orës 24,00 mund të japin vetëm shërbime hoteliere për ushqim të shpejtë.

2) Objektet hoteliere për ushqim, pa marrë parasysh llojin, të cilat paraqesin një tërësi ndërtimore të locuara në vendkalimet kufitare, aeroportet dhe stacionet hekurudhore mund të punojnë prej orës 00,00 deri në orën 24,00;

3) Objektet hoteliere për ushqim pa dallim të llojit të shërbimeve hoteliere, mund të punojnë prej orës 07,00 deri në orën 24,00.

4) Objektet hoteliere për ushqim pa dallim të llojit të shërbimeve hoteliere në ditët e premtë dhe e shtunë, para ditëve festive dhe ditëve të festave, si dhe në periudhën prej 01 korriku deri më 31 gusht dhe në periudhën prej 25 dhjetorit deri më 15 shkurt, mund të punojnë prej orës 07,00 deri më orën 01,00 ditën vijuese, ndërsa më 31 dhjetor, 01 dhe 02 janar deri më orën 03,00 ditën vijuese.

5) Objektet hoteliere – bar nate dhe kabaretë mund të punojnë prej orës 20,00 deri më orën 04,00 ditën vijuese, në ditët e premtë dhe e shtunë, para ditëve festive dhe ditëve të festës, si dhe gjatë periudhës prej 1 korriku deri më 31 gusht dhe në periudhën prej 25 dhjetorit deri më 15 shkurt, mund të punojnë prej orës 20,00 deri më orën 05,00 ditën vijuese, ndërsa më 31 dhjetor, 01 dhe 02 janar deri më orën 06,00 ditën vijuese.

6) Objekti hotelier – disko-klub dhe disko-klub në sipërfaqe të hapur mund të punojë prej orës 19,00 deri në orën 04,00 ditën vijuese, në ditët ditët e premtë dhe e shtunë, në prag të ditëve festive dhe ditëve festive, si dhe në periudhën prej 01 qershori deri më 31 gusht dhe në periudhën prej 25 dhjetor deri më 15 shkurt, mund të punojnë prej orës 19,00 deri në orën 05,00 ditën vijuese, ndërsa më 31 dhjetor, 01 dhe 02 janar deri në orën 06,00 ditën vijuese.

Këshilli i komunës, kurse për Qytetin e Shkupit, Këshilli i Qytetit të Shkupit mund ta vazhdojë kohën e punës së objekteve hoteliere për një orë.

Neni 24

Hotelieri në mënyrë të pavarur e cakton kohën e punës së objektit në pajtim me nenin 23 të këtij ligji sipas interesave të tij afariste, karakteristikave të rajonit në të cilin kryhet veprimtaria hoteliere dhe nevojave të shfrytëzuesve të shërbimeve.

Neni 25

Hotelieri është i obliguar që orën e fillimit të kohës së punës dhe orarin e punës t'ia paraqesë prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit prefektit të komunës së rajonit të Qytetit të Shkupit, si dhe Inspektoratit shtetëror për punë në afat prej tetë ditëve para ditës së fillimit të kryerjes së veprimtarisë hoteliere dhe para ndryshimit të orës dhe orarit të kohës së punës së objektit hotelier.

Prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit prefekti i komunës së rajonit të Qytetit të Shkupit, mban evidencë për kohën e punës së objekteve hoteliere që punojnë në rajonin e kompetencës së tyre.

Në rast të shkaqeve objektive, të cilat kërkojnë mbylljen e objektit hotelier apo ndryshime të kohës së punës në të cilat hotelieri nuk mund të ndikojë, hotelieri mund ta mbyllë objektin hotelier, përkatësisht ta ndryshojë orarin e punës pa e plotësuar obligimin nga paragrafi 1 i këtij neni. Për këtë është i obliguar ta informojë prefektin e komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit prefektin e komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe Inspektoratin shtetëror për punë në afat prej pesë ditëve nga dita e paraqitjes së shkakut.

Hotelieri e paraqet fletëparaqitjen e formularit për caktimin e orës së fillimit të orarit të punës dhe orarin e punës.

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i punës dhe politikës sociale, përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit për caktimin e orës së fillimit të kohës së punës dhe orarin e punës.

Neni 26

Hotelieri është i obliguar që orarin e punës ta vendosë në hyrje të objektit dhe në vend të dukshëm në objekt.

Hotelieri është i obliguar t'i përmbahet orarit të punës nga nenet 23 dhe 25 të këtij ligji.

5. Kategorizimi i objekteve hoteliere

Neni 27

Objektet hoteliere për vendosje (hoteli, moteli, pansioni, apartamenti turistik dhe kampi), si dhe objekti hotelier për ushqim – restorant, para fillimit me kryerjen e veprimtarisë detyrimisht kategorizohen sipas kushteve dhe standardeve të përcaktuara për lloje të caktuara të këtyre objekteve sa i përket rregullimit, pajisjes dhe kualitetit të shërbimeve me yje.

Shtëpitë, banesat dhe dhomat për dhënie nga ana e personave fizikë dhe amvisërive të fshatit, detyrimisht kategorizohen sipas kushteve të parapara në paragrafin 1 të këtij neni.

Neni 28

Kategorizimin e objekteve hoteliere nga neni 27 paragrafi 1 e kryejnë Komisionet për kategorizimin e objekteve hoteliere (në tekstin e mëtejme: Komisione) të përbëra nga pesë anëtarësh, të cilët kanë zëvendës.

Komisionet nga paragrafi 1 i këtij neni i formon ministri, i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë nga dy përfaqësues të organit të administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë, përfaqësues nga organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i shëndetësisë, përfaqësues nga organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i punës dhe politikës sociale dhe përfaqësues nga prefekti i komunës, ndërsa për Qytetin e Shkupit nga prefekti i Qytetit të Shkupit në rajonin e të cilit bëhet kategorizimi.

Njëri nga anëtarët e organit të administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë në Komisionet nga paragrafi 1 i këtij neni, është edhe kryetar i Komisionit.

Për kategorizimin e bërë Komisionet marrin vendime në afat prej 15 ditëve nga dita e dorëzimit të kërkesës.

Kundër vendimeve nga paragrafi 4 i këtij neni mund t'i ushtrohet ankesë Komisionit të Qeverisë së Republikës të Maqedonisë për vendosje në procedurë administrative në shkallën e dytë nga lëmi i hotelierisë.

Neni 29

Vendimi nga neni 28 paragrafi 4 i këtij ligji jepet me kërkesën e hotelierit dërguar Komisionit për kategorizim.

Kërkesa nga paragrafi 1 i këtij neni përmban:

- 1) të dhëna nga regjistrimi në regjistrin tregtar;
- 2) firmën dhe adresën;
- 3) llojin, emrin dhe selinë e objektit të hotelierisë;
- 4) shërbimet që do të jenë lëndë e punës së objektit hotelierik;
- 5) lajmërimin - fletëparaqitjen për punë;
- 6) propozimin e kategorizimit të objektit hotelierik, dhe
- 7) të dhëna dhe dëshmi për udhëheqësit dhe të punësuarit tjerë.

Neni 30

Shpenzimet për kategorizimin e objektit hotelierik i mban hotelieri.

Shpenzimet nga paragrafi 1 të këij neni i përcakton ministri, i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë.

Neni 31

Organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë mban regjistër për objektet e kategorizuara hoteliere.

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë, përcakton formën, përmbajtjen dhe mënyrën mbajtjes së regjistrit të objekteve të kategorizuara hoteliere.

Neni 32

Objekti hotelier nga neni 27 i këtij ligji nuk mund të fillojë me punë para se ta marrë vendimin nga neni 28 i këtij ligji, në të cilin është përcaktuar kategorizimi i objektit hotelier nga ana e Komisionit për kategorizim.

Në hyrjen e çdo objekti hotelier nga neni 27 i këtij ligji, në vend të dukshëm doemos duhet të vendoset shenja e llojit dhe kategorizimit të objektit hotelier, me ç'rast gjatë shpalljes dhe reklamimit të shërbimeve të veta, hotelieri doemos duhet ta përdorë vetëm këtë shenjë të llojit dhe kategorizimit të objektit.

Neni 33

Vendimi për caktimin e kategorisë së objektit hotelier jepet me vlefshmëri prej tre vjetësh.

Vendimi nga paragrafi 1 i këtij neni rruhet në çdo objekt për të cilin është caktuar kategorizimi.

Nëse bëhen ndryshime në standardet e përcaktuara për kategorinë e objektit hotelier të caktuar për rregullimin, pajisjen dhe kualitetin e shërbimeve, hotelieri është i obliguar të paraqesë kërkesë për kategorizim të ri në afat prej tetë ditëve nga dita e ndryshimit të standardeve të përcaktuara (kushteve) për kategorizimin e objektit hotelier.

Nëse hotelieri nuk vepron sipas procedurës së përcaktuar në paragrafin 3 të këtij neni, vendimi për kategorizim llogaritet si i pavlerë.

Ndryshimi i kategorisë së objektit hotelier bëhet në mënyrë dhe me procedurë të përcaktuar për caktimin e kategorisë së objektit hotelier.

IV. OBLIGIMET E HOTELIERIT GJATË KRYERJES SË VEPRIMTARISË

Neni 34

Hotelieri për çdo objekt hotelier doemos duhet të caktojë person përgjegjës (drejtor, udhëheqës, shef dhe ngjashëm) në objektin hotelier.

Personi përgjegjës, përkaj plotësimin të kushteve të përgjithshme për themelimin e marrëdhënies së punës, të përcaktuara me ligj, doemos duhet të ketë së paku edhe përgatitje të mesme profesionale.

Personi përgjegjës në objektin hotelier për vendosje, i cili është kategorizuar me katër, pesë yje dhe kategori de luks, si dhe personi përgjegjës në objektin hotelier për ushqim të kategorizuar me katër yje, duhet të ketë arsimim sipëror.

Me përjashtim nga dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni, hotelieri mund të ketë një person përgjegjës edhe për më shumë objekte hoteliere për vendosje (më shumë lloje të objekteve hoteliere).

Nëse hotelieri personalisht udhëheq punën e objektit hotelier doemos duhet t'i plotësojë kushtet e përshkuara për personin përgjegjës.

Personi përgjegjës është kompetent për punën e objektit në pajtim me këtë ligj.

Neni 35

Hotelieri është i obliguar:

1) t'i mirëmbajë lokalitetet dhe pajisjen dhe të japë shërbime në objektin hotelier sipas kushteve të përcaktuara minimale-teknike, si dhe kushteve për kategorizimin e llojeve të objekteve për të cilat është paraparë kategorizimi i përcaktuar me vendimin e Komisionit për kategorizim;

2) t'i vë çmimet për vendosjes, pansion dhe gjysmëpansion në dhomat dhe të mundësojë shikim në çmimet e këtyre shërbimeve të shfrytëzuesve të shërbimeve, në reception, si dhe t'i vendosë çmimet e ushqimit, pijeve dhe lëngjeve në listat e zakonshme të çmimeve dhe në ekzemplarë të mjaftueshëm, të arritshëm për shfrytëzuesit e shërbimeve në çdo kohë;

3) në vend të dukshëm në hyrjen e objektit hotelier - bar nate dhe kabare në tabelë me dimensione 20 x 50 cm të vë mbishkrim me përmbajtje: persona me moshë nën 18 vjet nuk kanë të drejtë për vizitë".

Hotelierët janë të obliguar ta vërtetojnë moshën e personave para hyrjes së tyre në objekt.

4) t'u përmbahet çmimeve të vendosura, të posedojë dokumente për produktet e furnizuara (fatura, llogari, fletëdërgesë dhe ngjashëm), për çdo shërbim të dhënë të japë llogari me specifikimin e shërbimeve nga arka fiskale;

5) t'i vërtetojë normat e ushqimit dhe pijeve të cilat i shërben, si dhe t'u mundësojë shfrytëzuesve shikim në ato norma;

6) t'i dorëzojë normat për ushqim në verifikim te prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit te prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit dhe shërbimet hoteliere t'i ofrojë në masë përkatëse dhe kualitet sipas normave të përcaktuara nga pika 5 paragrafi 1 i këtij neni;

7) të mbajë libër të mysafirëve në objektin hotelier për vendosje;

8) për shërbim të verës, alkoolit dhe pijeve alkoolike të ketë licencë;

9) ta përcaktojë dhe vendosë rendin shtëpiak në të gjitha objektet për vendosje;

10) licencën për shprazje të alkoolit ta vendosë në vend të dukshëm;

11) në objektet hoteliere për vendosje të japë shërbime hoteliere të përfshira në pakon aranzhmanet turistike përmes organizatorëve të udhëtimit apo ndërmjetësve, përkatësisht agjencive turistike;

12) në vend të dukshëm në objektin hotelier apo në meny ta vë numrin e telefonit të Inspektoratit shtetëror të tregut;

13) në të gjitha materialet propaganduese t'i shënojë llojin dhe kategorinë e objektit që është përcaktuar me vendimin e Komisionit për kategorizim.

Neni 36

Në objektet hoteliere është e ndaluar shitja dhe oferta për shitje, si dhe marrja e supstancave apo preparateve që janë shpallur si drogë dehëse apo supstanca psikotropike.

Hotelieri është i obliguar që në objektin hotelier të sigurojë hapësirë të posaçme të shënuar për duhanpirës me mbishkrim të rregulluar.

Neni 37

Në objektet hoteliere është ndaluar shërbimi i pijeve alkoolike personave nën 18 vjet dhe shërbimi i pijeve alkoolike personave të mitur.

Hotelierët janë të obliguar që në vend të dukshëm në objektin hotelier të vendosin mbishkrim me përmbajtje "persona me moshë nën 18 vjet nuk shërbehen me pije alkoolike", në tabelë me dimensione 20 x 50 cm.

Hotelierët janë të obliguar ta vërtetojnë moshën e personit nga paragrafi 1 i këtij neni në bazë të dokumentit përkatës.

Neni 38

Në objektet hoteliere është e ndaluar shërbimi i pijeve alkoolike nga fillimi i kohës së punës prej orës 07,00 deri në orën 10,00.

Neni 39

Kryerësit e veprimtarisë hoteliere mund të kryejnë edhe veprimtari të tjera, me të cilat plotësohet kryerja e veprimtarisë hoteliere dhe kontribuohet për shfrytëzim më të mirë të kapaciteteve hoteliere dhe realizimin e qarkullimit më të madh nëse i plotësojnë kushtet e përcaktuara nga ana e organeve të administratës kompetentë për kryerjen e këtyre veprimtarive.

V. DHËNIA E SHËRBIMEVE TË TJERA HOTELIERE DHE SHËRBIMEVE HOTELIERE NGA PERSONA FIZIKË

Neni 40

Personat fizikë nga neni 4 paragrafi 2 të këtij ligji mund të japin:

- shërbime të konfeksionuara hoteliere në objekte lëvizëse të destinura;

- shërbime kampimi;

- shërbime hoteliere për vendosje dhe ushqim në shtëpi;

- shërbime hoteliere në apartamente dhe dhoma për pushim;

- shërbime hoteliere në amvisëri fshatare; dhe

- shërbime hoteliere në objektet lundruese.

1. Dhënia e shërbimeve të konfeksionuara në objekte lëvizëse të destinuara;

Neni 41

Shërbimet hoteliere të konfeksionuara mund të jepen në objektet lëvizëse (në tekstin e mëtejme: objekte) me tërheqje vetanake ose ngrëhëse, nëse i plotësojnë kushtet minimale-teknike dhe kushte të tjera të përcaktuara me ligj.

Dhënia e shërbimeve hoteliere nga paragrafi 1 i këtij neni mund të bëhet në vende të caktuara nga prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit nga prefekti i Qytetit të Shkupit në: panairë, panairë lokale dhe manifestime të tjera.

Në objektin nga paragrafi 1 i këtij neni mund të shiten dhe/ose në sportele të shërbehen ushqime në gjendje të konfeksionuar (paraprakisht të përgatitura në lokalin afarist dhe të paketuara), pije joalkoolike, lëngje dhe akulllore e prodhuar dhe e paketuara nga fabrika në pajtim me kushtet sanitare-shëndetësore.

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë i përcakton kushtet minimale-teknike të objekteve për kryerjen e veprimtarive hoteliere nga paragrafi 1 i këtij neni dhe mënyrën e dhënies së të njëjtave.

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i shëndetësisë i përcakton kushtet sanitare-shëndetësore të objekteve për kryerjen e veprimtarisë hoteliere.

2. Kampimi

Neni 42

Kampimi është qëndrim i personave nën çadra, në kamp-shtëpiza, kamp-rimorkio dhe pajisje tjetër përkatëse për vendosje në sipërfaqe të hapur - tokë destinimin e së cilës, me qëllim kampimi, e përcakton me aktin e tij Këshilli i komunës, ndërsa për Qytetin e Shkupit, Këshilli i Qytetit të Shkupit.

Kampimi mund të bëhet vetëm në kampe të organizuara.

Kampe të organizuara janë kampet që i plotësojnë kushtet minimale-teknike për kryerjen e veprimtarisë hoteliere në kampe dhe kushtet për kategorizim (kampe të kategorizuara).

Neni 43

Nuk lejohet vendosja e çadrave, kamp-shtëpizave, kamp-rimorkiove dhe pajisje tjetër për kampim jashtë kampit.

Neni 44

Me përjashtim nga neni 42 i këtij ligji mund të kampohet edhe në tokë e cila përkohësisht është caktuar për kampim.

Tokën nga paragrafi 1 të këtij neni e përcakton Këshilli i komunës, ndërsa për Qytetin e Shkupit, Këshilli i Qytetit të Shkupit.

Në aktin me të cilin përcaktohet toka për kampim të përkohshëm, caktohet organizatori i kampimit, koha për të cilën toka mund të shfrytëzohet për kampim dhe kushtet minimale-teknike të cilat doemos duhet të plotësohen.

Neni 45

Kampi doemos duhet të ketë rend të përcaktuar shtëpiak.

Në hyrjen e kampit apo në vend tjetër për atë vend përkatës, doemos duhet të jetë i vendosur plani, skema e kampit, lista e vendosur e çmimeve për shfrytëzimin e lokalit për kampim, kategoria e kampit, si dhe shërbime të tjera që i jep kampi.

3. Dhënia e shërbimeve hoteliere në shtëpi, apartamente dhe dhoma për pushim

Neni 46

Nën kushtet e përcaktuara me këtë ligj dhe rregulla të tjera, personi fizik mund të:

1) marrë shtëpi me qira, apartamente dhe dhoma për pushim, pronari i të cilave është bartës i të drejtës për shfrytëzim, dhe atë më së shumti deri më dhjetë dhoma, përkatësisht 20 shtretër.

2) organizojë kamp në tokën e tij më së shumti për 10 njësi vendosëse, përkatësisht për 30 mysafirë njëkohësisht;

3) japë shërbime për kafjall vetëm shfrytëzuesve të dhomave.

Neni 47

Për dhënien e shërbimeve hoteliere prej personave fizikë në objektet nga neni 46 i këtij ligji, doemos duhet t'i plotësojnë kushtet minimale-teknike dhe kushtet për kategorizim në kuptim të nenit 27 paragrafi 1 i këtij ligji.

Kategorizimin e objekteve nga neni 27 paragrafi 2 të këtij ligji e bën prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit, prefekti i Qytetit të Shkupit.

Neni 48

Personi fizik i jep dhomat, apartamentet, shtëpitë dhe banesat për pushim përmes agjencisë turistike dhe byrosë turistike në bazë të marrëveshjes.

Neni 49

Marrëveshja nga neni 48 i këtij ligji përmban:

1) emrin dhe mbiemrin e personit fizik dhe NUA;

2) vendimin për regjistrim në regjistër;

3) vendin, rrugën dhe numrin e objektit në të cilin jepen shërbimet;

4) llojin e shërbimeve dhe numrin e mysafirëve të cilëve mund t'u jepen shërbimet;

5) kategorinë e objekteve në të cilin jepen shërbimet;

6) shumën e provizionit ndërmjetësues;

7) obligimin të cilin personi fizik duhet t'i përmbahet dispozitave nga neni 47 dhe 51 të këtij ligji.

Neni 50

Marrëveshja nga neni 49 i këtij ligji pushon të vlejë me prishjen e saj.

Agjencia turistike dhe byroja turistike e cila është themeluar nga personat juridik, prishjen e marrëveshjes nga paragrafi 1 i këtij neni do t'ia dorëzojë njësisë rajonale të Drejtorisë për të hyra publike, policisë financiare, inspeksionit sanitar, inspektoratit shtetëror të tregut, varësisht nga selia e objektit.

Byroja turistike e cila është themeluar nga prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit prefekti i Qytetit të Shkupit, prishjen e marrëveshjes nga paragrafi 1 i këtij neni do t'ia dorëzojë njësisë rajonale të Drejtorisë për të hyra publike, policisë financiare, inspeksionit sanitar, prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit, prefektit të Qytetit të Shkupit dhe inspektoratit shtetëror të tregut, varësisht nga selia e objektit.

Neni 51

Personat fizikë të cilët japin shërbime në bazë të nenit 46 të këtij ligji, janë të obliguar:

1) në vend të dukshëm t'i vendosin llojin e përcaktuar dhe kategorinë e objektit të përcaktuar vendim nga organi kompetent;

2) në vend të dukshëm të hyrjes së objektit ta vendosin emrin e shërbimeve, të cilat i jep me shenjat e përcaktuara;

3) në lokalin në të cilin kryhen shërbimet në vend të dukshëm t'i vënë çmimet e shërbimeve për vendosje, në mënyrë të përcaktuar dhe të zakonshme, dhe t'u përmbahen çmimeve të vendosura;

4) t'i japin mysafirët llogari me llojin e përcaktuar, sasinë dhe çmimin e shërbimeve të dhëna (për çdo shërbim të dhënë veç e veç), kurse me rastin e dhënies së shërbimeve për vendosje, të shënohet në llogari edhe shuma e çmimit për qëndrim;

5) të mbajnë libër për evidentimin e mysafirëve;

6) në vend të dukshëm në objekt ta spikatë numrin e telefonit të Inspektoratit shtetëror të tregut.

Ministri i cili e udhëheq organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga lëmi i hotelierisë, përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit të librit për evidentimin e mysafirëve.

Neni 52

Gjatë dhënies së shërbimeve në bazë të nenit 46 të këtij ligji, personave fizikë mund t'u ndihmojnë anëtarë të ekonomisë së tyre familjare.

Personat fizikë dhe anëtarët e ekonomisë së tyre familjare doemos duhet t'i plotësojnë kushtet shëndetësore për punë në hotelieri.

4. Shërbimet hoteliere në ekonomitë familjare fshatare

Neni 53

Në ekonomitë familjare fshatare jepen shërbime të dhënies së dhomave dhe apartamenteve, pronari i të cilave ose bartës i së drejtës për shfrytëzim, është anëtar i ekonomisë familjare fshatare, edhe atë më së shumti deri në 10 dhoma, përkatësisht 20 shtretër.

Shërbimet nga paragrafi 1 të këtij neni mund të jepen nëse janë plotësuar kushtet nga neni 6 i këtij ligji.

Përveç shërbimeve nga paragrafi 1 i këtij neni, në ekonomitë familjare fshatare mund të përgatiten dhe të shërbehën gjellëra të ngrohta dhe të ftohta, pije dhe lëngje kryesisht nga prodhimi personal, më së shumti për 50 persona (ekskursionistë) njëkohësisht.

Në ekonomitë familjare fshatare mund të jepen shërbime për degustim të verës ose rakisë, si dhe shërbim i ushqimit nga prodhimi shtëpiak në pjesë të rregulluar të objektit banesor apo afarist, më së shumti për 50 persona (ekskursionistë) njëkohësisht.

Përshkak të përmirësimit të kualitetit të ofertës hoteliere, në ekonomitë familjare fshatare, ekskursionistët (personat të cilët qëndrojnë në ekonomitë familjare fshatare) mund të përgatisin ushqim, pije dhe lëngje për nevojat e tyre.

Për dhënien e shërbimeve në ekonomitë familjare fshatare zbatohen dispozitat nga neni 46 deri më 52 të këtij ligji.

5. Shërbime hoteliere të objekteve lundruese.

Neni 54

Hotelierët dhe personat fizikë nga neni 4 të këtij ligji, nën kushte të përcaktuara me këtë ligj dhe rregulla të tjera, mund të japin shërbime të ushqimit dhe shërbim të pijeve dhe lëngjeve në objekte detare.

Shërbimet nga paragrafi 1 të këtij neni mund të jepen nëse janë plotësuar kushtet nga neni 6 i këtij ligji.

Personat fizikë, shërbimet nga paragrafi 1 të këtij neni mund t'i japin më së shumti për 20 mysafirë njëkohësisht.

Shërbimet nga paragrafi 1 të këtij neni, personat fizikë nuk guxojnë t'i japin në vendngulim dhe liman, si dhe kur objekti lundruar qarkon jashtë limanit dhe vendngulimit, personave të cilët nuk gjenden në objektin lundruar përshkak të transportit.

VI. DHËNIA E SHËRBIMEVE HOTELIERE NUDISTËVE

Neni 55

Shërbimet hoteliere nudistëve mund t'u jepen në objekte hoteliere dhe kampe.

Shërbimet nga paragrafi 1 të këtij neni mund të jepen nëse janë plotësuar kushtet nga neni 6 i këtij ligji.

Në hyrje të objektit hotelier, përkatësisht kampit në të cilin u jepen shërbime hoteliere nudistëve, përsëri emrit të objektit vendoset edhe shenja se në atë objekt u jepen shërbime hoteliere nudistëve.

Hapësira rreth objekteve hoteliere dhe kampeve në të cilat u jepen shërbime hoteliere nudistëve, duhet të jetë e rrethuar.

VII. MBIKËQYRJA

Neni 56

Mbikëqyrje ndaj zbatimit të dispozitave të këtij ligji bën organi administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë.

Mbikëqyrjen ndaj zbatimit të dispozitave me të cilat janë përcaktuar kompetencat e organeve të tjera të administratës shtetërore, i kryejnë ato organe në kuadër të kompetencave të tyre të përcaktuara me ligj.

Mbikëqyrje ndaj ligjshmërisë së punës së Këshillit dhe prefektit të komunës, kurse në Qytetin e Shkupit, të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit në lidhje me kompetencat e përcaktuara me këtë ligj nga lëmi i hotelierisë.

Neni 57

Punët e mbikëqyrjes së inspeksionit i kryen Inspektorati shtetëror i tregut përmes inspektorëve, në pajtim me dispozitat nga Ligji për inspeksionin e tregut dhe ky ligj.

Neni 58

Punët e mbikëqyrjes së inspeksionit të kryerësve të veprimtarisë hoteliere me vëllim të vogël të regjistruara në regjistrin të cilin e mban prefekti i komunës, kurse në Qytetin e Shkupit në regjistrin që e mban prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, i kryejnë inspektorët e autorizuar të komunës, kurse në Qytetin e Shkupit, inspektorët e autorizuar të Qytetit të Shkupit, siç janë dhënia e:

- 1) shërbimeve të konfeksionuara hoteliere në objekte destinuese të lëvizshme;
 - 2) shërbimeve të kampimit;
 - 3) shërbimeve hoteliere për kampim;
 - 4) shërbimeve hoteliere për vendosje dhe ushqimit në shtëpi;
 - 5) shërbimeve hoteliere në apartamente dhe dhoma për pushim;
 - 6) shërbimeve hoteliere në ekonomi familjare fshatare; dhe
 - 7) shërbimeve hoteliere në objekte lundruese.
- Inspektori i autorizuar i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit, inspektori i autorizuar i Qytetit të Shkupit, mund të kryejnë edhe punë të tjera të përcaktuara me ligj dhe me rregull.

Neni 59

Nëse inspektori i autorizuar i komunës dhe inspektori i Qytetit të Shkupit gjatë kryerjes së mbikëqyrjes vërteton se personi fizik:

- 1) veprimtarinë e kryen pa mos qenë i regjistruar në regjistrin që e mban prefekti i komunës, kurse në Qytetin e Shkupit, prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit (neni 4 paragrafi 2);
- 2) objektet në të cilat jepen shërbime të konfeksionuara hoteliere nuk i plotësojnë kushtet minimale-teknike dhe kushtet tjera të përcaktuara me ligj (neni 41 paragrafi 1);
- 3) shërbimet e konfeksionuara hoteliere kryhen në vendet të cilat nuk janë lejuar nga prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit nga prefekti i Qytetit të Shkupit (neni 41 paragrafi 2);
- 4) krahas ushqimit në gjendje të konfeksionuar shërbehën edhe ushqime të tjera (neni 41 paragrafi 3);
- 5) bën kampim në kundërshtim me dispozitat nga neni 42, 43 dhe 44 të këtij ligji;
- 6) kampi nuk ka rend të përcaktuar shtëpiak (neni 45 paragrafi 1);
- 7) dhënia e shërbimeve hoteliere nuk i plotëson kushtet minimale nga neni 47 paragrafi 1 i këtij ligji;
- 8) dhënien e dhomave, apartamenteve, shtëpive dhe banesave për pushim nuk e kryen përmes agjencionit turistik dhe byrosë turistike në bazë të marrëveshjes (neni 48);

9) dhënie e shërbimeve hoteliere në shtëpi, apartamenteve dhe dhomave për pushim e kryen në kundërshtim me nenin 51 të këtij ligji;

10) shërbimet hoteliere në ekonomitë familjare fshatare i kryen në kundërshtim me nenin 53 paragrafin 1 dhe 2 të këtij ligji;

do të marrë vendim për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë hoteliere dhe do të caktojë afat për evitimin e mangësive të caktuara.

Nëse në afatin e caktuar personi fizik nuk i eviton mangësitë e caktuara, inspektori i autorizuar i komunës, kurse në Qytetin e Shkupit, inspektori i autorizuar i Qytetit të Shkupit, do të marrë vendim me të cilin do ta ndalojë kryerjen e veprimtarisë hoteliere në kohëzgjatje prej 30 ditësh.

Kundër vendimit nga paragrafi 1 dhe paragrafi 2 i këtij neni mund t'i ushtrohet ankesë në afat prej 8 ditëve nga dita e pranimit të së njëjtës, ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë.

Ankesa nuk e shtyn ekzekutimin e vendimit.

Neni 60

Nëse gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektori i autorizuar i komunës, kurse në Qytetin e Shkupit inspektori i autorizuar i Qytetit të Shkupit vjen në njohuri se ekziston bazë për dyshim se është bërë kundërvajtje, me të cilën është bërë cënim i këtij ligji apo rregulle tjetër, është i obliguar që pa shtyrje të paraqesë kërkesë për ngritjen e procedurës ndëshkuese.

Neni 61

Për inspektor të komunës dhe të Qytetit të Shkupit mund të autorizohet person, i cili i plotëson kushtet vijuese:

1) të jetë shtetas i Republikës së Maqedonisë;

2) të ketë arsimim sipëror profesional nga profesioni ekonomik ose turistik hotelierik dhe së paku dy vjet përvojë pune.

Inspektori nga paragrafi 1 i këtij neni ka legjitimacion. Përmbajtjen dhe formën e legjitimacionit të inspektorit e përcakton ministri, i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë.

Neni 62

Mbikëqyrja ndaj punës së Këshillit dhe prefektit të komunës, kurse në Qytetin e Shkupit, të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit, themelohet në parimin e ligjshmërisë, përgjegjësisë dhe pavarësisë në realizimin e kompetencave të tyre.

Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes ndaj punës së Këshillit dhe prefektit të komunës, kurse në Qytetin e Shkupit të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit, organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga lëmi i hotelierisë, i kryen punët vijuese:

1) përcjell ligjshmërinë e punës së Këshillit dhe prefektit të komunës, kurse në Qytetin e Shkupit, të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit, dhe ndërmerr masa dhe aktivitete dhe paraqet iniciativa për realizimin e kompetencave në pajtim me ligjin;

2) vlerëson se Këshilli dhe prefekti i komunës, kurse në Qytetin e Shkupit të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit a sigurojnë që kryerja e punës nga kompetencat e tyre të kryhen në pajtim me standardet dhe procedurat e përcaktuara me ligj;

3) paralajmëron Këshillin dhe prefektin e komunës, kurse në Qytetin e Shkupit, Këshillin dhe prefektin e komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe Këshillin dhe prefektin e Qytetit të Shkupit, për tejkalimin e kompetencave të tyre të përcaktuara me ligj dhe rregull tjetër dhe u propozon masa përkatëse për tejkalimin e kësaj gjendjeje;

4) paralajmëron për mungesa të caktuara materiale dhe procedurale në punën e Këshillit dhe prefektit të komunës, kurse në Qytetin e Shkupit të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit, të cilat do të mund ta pengonin kryerjen e punëve të përcaktuara me këtë ligj, e të cilat janë me interes publik të rëndësishëm lokale;

5) jep rekomandime për zbatimin konsekuent të kompetencave të Këshillit dhe prefektit të komunës, kurse në Qytetin e Shkupit, të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit, të cilat duhet t'i kryejnë në kuadrin e ligjit, e me kërkesën e tyre;

6) përcjell nxjerrjen me kohë të rregullave të përcaktuara me këtë ligj të Këshillit dhe prefektit të komunës, kurse në Qytetin e Shkupit, të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit;

7) i paraqet iniciativë dhe propozime Këshillit dhe prefektit të komunës, kurse në Qytetin e Shkupit, Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Shkupit, si dhe Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit, nëse konstaton moszbatimin e ligjit si rezultat i ndeshjes së kompetencave ndërmjet organeve të komunës;

8) përcjell ligjshmërinë e vendimeve të cilat i merr prefekti në zgjidhjen e punëve administrative për të drejta, obligime dhe interese të personave fizikë dhe juridikë të marra në bazë të këtij ligji dhe ndërmerr masa sipas autorizimit të ligjit;

9) me kohë i informon organet e Këshillit dhe prefektin e komunës, kurse në Qytetin e Shkupit, Këshillin dhe prefektin e komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe Këshillin dhe prefektin e qytetit të Shkupit për gjendjen e konstatuar në punën e tyre dhe për masat e marra gjatë mbikëqyrjes.

Për masat e ndërmarra dhe aktivitetet nga pika 6 dhe 8 paragrafi 2 i këtij neni, organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë, e informon Këshillin dhe prefektin e komunës, kurse në Qytetin e Shkupit, Këshillin dhe prefektin e komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe Këshillin dhe prefektin e Qytetit të Shkupit.

Nëse edhe krahas paralajmërimeve dhe masave e aktiviteteve të ndërmarra, Këshilli dhe prefekti i komunës, kurse në Qytetin e Shkupit, Këshilli dhe prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe Këshilli dhe prefekti i Qytetit të Shkupit nuk e sigurojnë kryerjen e punëve nga paragrafi 2 të këtij neni, me fuqinë e ligjit u merret apo u kufizohet kryerja e kompetencës përkatëse. Kryerjen e punëve të ndërmarr e merr organi kompetent i administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë, por më së shumti deri në një vit nga dita e marrjes së tyre.

Organi i administratës shtetërore kompetent për punët e hotelierisë, kryerjen e punëve të marra nga kompetenca e Këshillit dhe prefektit të komunës, kurse në Qytetin e Shkupit, të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit, i kryen në emër dhe në llogari të komunës dhe të Qytetit të Shkupit.

Neni 63

Nëse inspektori gjatë kryerjes së mbikëqyrjes vërteton se në objektet hoteliere bëhet shitja dhe ofrimi i shitjes, si dhe marrja e supstancave ose preparateve të cilat janë shpallë drogë narkotike ose substanca psikotrope, do të marrë vendim me të cilin në vendndodhje do t'ia ndalojë hotelierit apo personit fizik kryerjen e veprimtarisë dhe do t'i mbyllë lokalet afariste dhe lokalet në afat prej 180 ditësh (neni 36).

Kundër vendimit nga paragrafi 1 të këtij neni mund t'i ushtrohet ankesë ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë.

Ankesa e ushtuar kundër vendimit nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk e shtyn ekzekutimin e saj.

Neni 64

Nëse inspektori gjatë kryerjes së mbikëqyrjes konstaton se hotelieri:

1) nuk ka licencë për shërbimin dhe shitjen e verës, alkoolit dhe pijeve alkoolike (neni 13 paragrafi 1);

2) nuk u përmbahet çmimeve të vendosura, nuk ka dokumente për prodhimet e furnizuara (fatura, llogari, fletëdërgesa dhe ngjashëm), për çdo shërbim të dhënë nuk jep llogari për specifikimin e shërbimeve nga arka fiskale (neni 35 paragrafi 1 pika 4);

3) do të marrë vendim për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë hoteliere në kohëzgjatje prej 90 ditëve dhe në vend të dukshëm do ta shpallë arsyen për mbylljen e objektit.

Nëse hotelieri gjatë periudhës prej 90 ditëve i eviton mangësitë nga paragrafi 1 pikat 1 dhe 2 të këtij neni dhe paguan në llogari të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë 300 000 denarë, objekti do të mund të vazhdojë ta kryejë veprimtarinë hoteliere.

Nëse hotelieri në vitin në vijim bën veprime për të cilat është shqiptuar masa nga paragrafi 1 i këtij neni, inspektori do të marrë vendim për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë hoteliere në afat prej 120 ditësh dhe do ta mbyllë objektin hotelier.

Nëse hotelieri gjatë periudhës prej 120 ditëve i eviton mangësitë nga paragrafi 1 pikat 1 dhe 2 të këtij neni dhe paguan në llogari të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë 300 000 denarë, objekti do të mund të vazhdojë ta kryejë veprimtarinë hoteliere.

Kundër vendimit nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni mund t'i ushtrohet ankesë ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore nga lëmi i hotelierisë.

Ankesa e ushtruar kundër vendimit nga paragrafi 5 i këtij neni, nuk e shtynë ekzekutimin e tij.

Neni 65

Nëse inspektori gjatë kryerjes së mbikëqyrjes, konstaton se hotelieri:

1) nuk ka dëshmi për ndryshimin e kushteve minimale-teknike (neni 8 paragrafi 2);

2) kryen veprimtari hoteliere jashtë objektit afarist në hapësirë dedikuar, rregulluar dhe të pajisur për dhënie e shërbimeve hoteliere (teraca dhe kopshteve verore) pa lejen e prefektit të komunës, kurse në Qytetin e Shkupit të prefektit të Qytetit të Shkupit për shfrytëzimin e hapësirës (neni 12 paragrafi 3);

3) nuk i përmbahet kohës së përcaktuar për punë (neni 26 paragrafi 2);

4) nuk siguron lokal të veçantë për duhanpirës (neni 36 paragrafi 2), dhe

5) në objektet hoteliere bën shërbimin e pijeve alkoolike personave më të rinj se 18 vjeç dhe bën shërbimin e pijeve alkoolike personave të mitur (neni 37 paragrafi 1);

do të marrë vendim për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë hoteliere në kohëzgjatje prej 60 ditësh dhe do ta mbyllë objektin hotelier duke vënë në vend të dukshëm arsyen për mbylljen e tij.

Nëse hotelieri gjatë periudhës prej 60 ditëve i eviton mangësitë nga paragrafi 1 pikat 1, 2, 3 dhe 4 të këtij neni dhe paguan në llogari të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë 150 000 denarë, objekti do të mund të vazhdojë me kryerjen e veprimtarisë hoteliere.

Nëse hotelieri në vitin në vijim bën veprime për të cilat është shprehur masa nga paragrafi 1 i këtij neni, inspektori do të marrë vendim për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë hoteliere në afat prej 90 ditësh dhe do ta mbyllë objektin hotelier.

Kundër vendimit nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni mund t'i ushtrohet ankesë ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë.

Ankesa e ushtruar kundër vendimit nga paragrafi 4 i këtij neni nuk e shtynë ekzekutimin e tij.

Neni 66

Nëse inspektori gjatë kryerjes së mbikëqyrjes konstaton se:

1) veprimtaria hoteliere bëhet pa u regjistruar në regjistrin tregtar (neni 4 paragrafi 1);

2) veprimtaria hoteliere bëhet pa u plotësuar kushtet minimale-teknike, kushtet sanitare-higjienike dhe shëndetësore, kushtet për mbrojtje gjatë punës, mbrojtje dhe përparim të mjedisit jetësor, mbrojtje kundër zjarrit dhe kushtet për mbrojtje nga zhurma (neni 6);

3) veprimtaria hoteliere bëhet në objekte afariste apo lokale ku kryhet veprimtari tjetër, pa u plotësuar kushtet e përcaktuara për kryerjen e veprimtarisë tjetër (neni 12 paragrafi 2);

4) veprimtaria hoteliere kryhet në objekte hoteliere bar nate, kabare dhe disko-klub pa licencë (neni 20 paragrafi 1);

5) hotelieri lejon hyrjen e personave me moshë nën 18 vjeç (neni 35 paragrafi 1 pika 3);

6) do të marrë vendim për ndalim të kryerjes së veprimtarisë hoteliere për kryerjen e veprimtarisë hoteliere në kohëzgjatje prej 30 ditësh me mbylljen e objektit hotelier, duke vendosur arsyen për mbylljen e tij.

Nëse hotelieri në vitin në vijim bën veprime për të cilat është shqiptuar masa nga paragrafi 1 i këtij neni, inspektori do të marrë vendim për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë hoteliere prej 90 ditësh dhe do ta mbyllë objektin hotelier.

Kundër vendimit nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni mund t'i ushtrohet ankesë ministrit, i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë.

Ankesa e ushtruar kundër vendimit nga paragrafi 3 i këtij neni, nuk e shtynë ekzekutimin e tij.

Neni 67

Nëse inspektori gjatë kryerjes së mbikëqyrjes, konstaton se hotelieri:

1) fillon me punë në objektin hotelier pa kategorinë e fituar (neni 32 paragrafi 1);

2) nuk ka dëshmi për ndryshimin e bërë të kategorisë së objektit hotelier në kuptim të nenit 33, paragrafi 3 i këtij ligji;

3) do të marrë vendim për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë hoteliere në kohëzgjatje prej 15 ditësh dhe do të mbyllet objekti hotelier duke vënë në vend të dukshëm arsyen për mbylljen e tij.

Kundër vendimit nga paragrafi 1 i këtij neni mund t'i ushtrohet ankesë ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga lëmi i hotelierisë.

Ankesa e ushtruar kundër vendimit nga paragrafi 2 i këtij neni, nuk e shtynë ekzekutimin e tij.

VIII. DISPOZITAT NDËSHKUESE

Neni 68

Me dënim me para prej 50 000 denarë deri më 150 000 denarë, do të dënohet për kundërvajtje personi juridik, nëse:

1) nuk ka licencë për shërbimin dhe shitjen e verës, alkoolit dhe pijeve alkoolike (neni 13 paragrafi 1);

2) kryen veprimtari hoteliere në objekte hoteliere: bar nate, kabare dhe disko-klub pa licencë (neni 20 paragrafi 1);

3) e bart licencën (neni 22 paragrafi 2);

4) nuk i përmbahet orarit të përcaktuar të kohës për punë (neni 26 paragrafi 2);

5) nuk u përmbahet çmimeve të vendosura dhe nuk posedon dokumente për prodhimet e furnizuara (fatura, llogari, fletëdërgesa dhe ngjashëm), për çdo shërbim të dhënë nuk jep llogari me specifikimin e shërbimeve nga arka fiskale (neni 35 paragrafi 1 pika 4).

Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni, përveç dënimit me para nga paragrafi 1 i këtij neni, personit juridik do t'i shqiptohet edhe masa e sigurisë ndalim i kryerjes së veprimtarisë hoteliere në kohëzgjatje prej një deri në tre vjet.

Për kundërvajtjet nga paragrafi 1 i këtij neni, do të dënohet edhe personi përgjegjës në personin juridik, me dënim me para në shumë prej 30.000 deri në 50.000 denarë.

Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni, përveç dënimit me para, nga paragrafi 3 i këtij neni, personit juridik mund t'i shqiptohet edhe masa e sigurisë ndalim i kryerjes së veprimtarisë hoteliere në kohëzgjatje prej tre muajve deri në një vit.

Neni 69

Me dënim me para, prej 50 000 denarë deri më 120 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje personi juridik nëse:

1) kryen veprimtari hoteliere pa u plotësuar kushtet minimale-teknike (neni 6 paragrafi 1);

2) fillimin e kryerjes së veprimtarisë, si dhe ndryshimin e kushteve nga neni 6 i këtij ligji, nuk ia paraqet prefektit të komunës, kurse në qytetin e Shkupit prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit (neni 8 paragrafi 1);

3) veprimtaria hoteliere bëhet në objektet apo lokale në të cilat kryhet veprimtari tjetër pa u plotësuar kushtet e përcaktuara për kryerjen e veprimtarisë hoteliere (neni 12 paragrafi 2);

4) veprimtaria hoteliere kryhet jashtë objektit afarist në lokal dedikuar, rregulluar dhe të pajisur për dhënien e shërbimeve hoteliere (teraca dhe kopshte verore) pa lejen e prefektit të komunës, kurse në Qytetin e Shkupit të prefektit të Qytetit të Shkupit për shfrytëzimin e lokalit (neni 12 paragrafi 3);

5) fillon me kryerjen e veprimtarisë para se të marrë vendim për kategorinë e objektit hotelier (neni 32 paragrafi 1);

6) nuk i vërteton normat e ushqimit dhe pijeve që do t'i shërbejë dhe nuk u mundëson shfrytëzuesve shikim në ato norma (neni 35 paragrafi 1 pika 5);

7) nuk i verifikon normat për ushqim te prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit te prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit dhe shërbimet hoteliere nuk i jep në sasi përkatëse dhe kualitet sipas normave të përcaktuara (neni 35 paragrafi 1 pika 6);

8) nuk mban libër të mysafirëve në objektin hotelier për vendosje (neni 35 paragrafi 1 pika 7);

9) nuk i jep shërbimet hoteliere të përfshira në pako-aranzhmanet turistike në objektet hoteliere për vendosje përmes organizatorëve në udhëtime ose ndërmjetësuesve, përkatësisht agjencive turistike (neni 35 paragrafi 1 pika 11);

10) u shërben alkool dhe pije alkoolike personave nën 18 vjet (neni 37 paragrafi 1);

11) bën kampim në kampe të paorganizuar (neni 42 paragrafi 2);

12) vendosen çadra, kamp-shtëpiza, kamp-rimorkio dhe pajisje tjetër për kampim jashtë kampit (neni 43);

13) kampim i përkohshëm bëhet në tokën e cila nuk është caktuar nga Këshilli i komunës, kurse në Qytetin e Shkupit nga Këshilli Qytetit të Shkupit (neni 44 paragrafi 2).

Për kundërvajtjen nga paragrafi 1 pika 1 e këtij neni, përpos dënimit me para nga paragrafi 1 i këtij neni, do të shqiptohet edhe masa e sigurisë – ndalim për kryerjen e veprimtarisë hoteliere në kohëzgjatje prej gjashtë muajve deri në një vit.

Për kundërvajtjen nga paragrafi 1 i këtij neni do të dënohet edhe personi përgjegjës në personin juridik me dënim me para në shumë prej 5 000 deri në 15 000 denarë.

Neni 70

Me dënim me para prej 50 000 denarë deri më 80 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje personi juridik nëse:

1) shërben alkool dhe pije alkoolike në kundërshtim me dispozitat nga neni 15 i këtij ligji;

2) nuk ka dëshmi për ndryshimin e bërë të kategorisë së objektit hotelier (neni 33 paragrafi 3);

3) nuk i mirëmban lokalet dhe pajisjen dhe jep shërbime në objektin hotelier sipas kushteve të përshkuara minimale-teknike, si dhe kushteve për kategorizimin e llojeve të objekteve për të cilat është paraparë kategorizimi (neni 35 paragrafi 1 pika 1);

4) në objektet hoteliere për vendosje nuk i jep shërbimet hoteliere të përfshira në pako-aranzhmanet turistike përmes organizatorëve të udhëtimit apo ndërmjetësuesve, përkatësisht agjencive turistike (neni 35 pika 11);

5) në objektet nga neni 41 paragrafi 3 të këtij ligji, përveç ushqimit në gjendjen të konfeksionuar shërbehen edhe ushqime të tjera;

6) organizon dhe bën kampim në kundërshtim me dispozitat nga neni 42, paragrafi 1 dhe 2 të këtij ligji;

7) kampi nuk ka rend të përcaktuar shtëpiak (neni 45 paragrafi 1), dhe

8) në hyrjen e kampit apo në vend tjetër për të përkatës, nuk vendos plan-shemën e kampit, nuk vendos listën e çmimeve për shfrytëzimin e hapësirës për kampim, kategori të kampit, si dhe shërbime të tjera që i jep kampi (neni 45 paragrafi 2).

Me dënim me para prej 5 000 deri më 15 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje edhe personi përgjegjës në personin juridik.

Neni 71

Me dënim me para prej 50 000 denarë deri më 100 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje personi juridik nëse:

1) nuk e vendos kohën e punës në hyrje të objektit dhe në vend të dukshëm në objekt (neni 26 paragrafi 1);

2) nuk e vendos në vend të dukshëm shenjën e përcaktuar të llojit dhe kategorisë së objektit hotelier (neni 32 paragrafi 2);

3) nuk i vendos çmimet në pajtim me nenin 35 paragrafi 1 pika 2;

4) nuk vendos në vend të dukshëm të hyrjes së objektit hotelierik - bar nate dhe kabare, tabelë me dimensione 20 x 50 cm me përmbajtje "persona me moshë nën 18 vjet nuk kanë të drejtë vizite" (neni 35 paragrafi 1 pika 3);

5) nuk e përcakton dhe vendos rendin shtëpiak në të gjitha objektet objektet për vendosje (neni 35 paragrafi 1 pika 9);

6) licencën për mbushjen e pijeve alkoolike nuk e vendos në vend të dukshëm (neni 35 paragrafi 1 pika 10);

7) në vend të dukshëm në objektin hotelier apo në meny nuk e shënon numrin e telefonit të Inspektoratit shtetëror të tregut (neni 35 paragrafi 1 pika 12);

8) në të gjitha materialet propaganduese nuk shënon llojin dhe kategorinë e objektit (neni 35 paragrafi 1 pika 13);

9) nuk e vendos në vend të dukshëm në objektin hotelier mbishkrimin me përmbajtje "persona me moshë nën 18 vjet nuk shërbehen me pije alkoolike", (neni 37 paragrafi 2);

10) shërben pije alkoolike prej orës 07:00 deri në orën 10:00 (neni 38).

Me dënim me para prej 5 000 deri më 15 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje edhe personi përgjegjës në personin juridik.

Neni 72

Me dënim me para prej 30 000 deri 50 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje personi fizik - tregtari individ për veprimet nga nenet 68, 69, 70 dhe 71 të këtij ligji dhe do t'i shqiptohet masa e sigurisë e paraparë me nenin 68 paragrafi 4 dhe nenin 69 paragrafi 2 të këtij ligji.

Neni 73

Me dënim me para prej 30 000 denarë deri më 50 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje personi fizik nëse:

1) jep dhoma, apartamente dhe shtëpi për pushim në kundërshtim me nenin 46, paragrafi 1 dhe pika 1 e këtij ligji;

2) organizon kampim dhe jep shërbime në kundërshtim me nenin 46 paragrafi 1 pika 2 të këtij ligji;

3) jep shërbime për kaftjall në kundërshtim me nenin 46 paragrafi 1 pika 3;

4) i jep dhomat apartamentet, shtëpitë dhe banesat për pushim pa marrëveshje të lidhur me agjencinë turistike, byronë turistike dhe shoqërinë tregtare të regjistruar për kryerjen e veprimtarisë turistike (neni 48);

5) në vend të dukshëm nuk e vendos llojin dhe kategorinë e objektit (neni 51 paragrafi 1 pika 1) e këtij ligji;

6) anëtar i ekonomisë shtëpiake apo personat që u ndihmojnë anëtarëve të ekonomisë shtëpiake nuk i plotësojnë kushtet shëndetësore për punë në hotelieri sipas nenit 52 paragrafi 2 i këtij ligji;

7) jep shërbime në vendngulime dhe limane, si dhe kur objekti lundruet qarkon jashtë vendngulimit dhe limanit personave që nuk gjenden në objektin lundruer për shkak të transportit (neni 54 paragrafi 4).

Nëse personi fizik gjatë dy viteve nga dita e shqiptimit të masës ndëshkuese nga paragrafi 1 i këtij neni i përsërit të njëjtat veprime do t'i shqiptohet masë e sigurisë ndalim i kryerjes së veprimtarisë hoteliere prej gjashtë muajve deri në një vit.

Neni 74

Me dënim në para, prej 20 000 deri në 40 000 denarë, do të dënohet për kundërvajtje personi fizik nëse:

1) shtëpitë, apartmanet dhe dhomat nuk i plotësojnë kushtet minimale-teknike dhe kushtet për kategorizim sipas nenit 6 të këtij ligji (neni 47 paragrafi 1);

2) në vend të dukshëm nuk e spikasin nomenklaturën e shërbimeve që i jep nga neni 51 pika 2;

3) nuk mban libër evidence të mysafirëve (neni 51 paragrafi 1 pika 5);

4) në vend të dukshëm në objekt nuk e spikat numrin e telefonit të Inspektoratit shtetëror të tregut (neni 51 paragrafi 1 pika 6);

5) jep shërbime në objekte lundruese për më shumë se 20 mysafirë njëkohësisht (neni 54 paragrafi 3).

Nëse personi fizik gjatë dy viteve nga dita e shqiptimit të masës ndëshkuese nga paragrafi 1 i këtij neni i përsërit të njëjtat veprime do t'i shqiptohet masë e sigurisë ndalim i kryerjes së veprimtarisë hoteliere prej tre deri në një vit.

Neni 75

Me dënim me para prej 4 000 denarë, do të dënohet në vend personi juridik, për veprimet nga neni 68, paragrafi 1, neni 69, paragrafi 1, neni 70, paragrafi 1; neni 71 paragrafi 1; neni 72; neni 73 paragrafi 1 dhe neni 74 paragrafi 1 i këtij ligji.

Me dënim me para prej 2 000 denarë, në vend do të dënohet personi përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni.

Me dënim me para prej 3 000 denarë, në vend do të dënohet qytetari për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni.

IX. DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 76

Procedurat e filluara para hyrjes në fuqi të këtij ligji do të kryhen sipas dispozitave nga Ligji për hotelieri dhe veprimtari turistike ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 23/95, 33/2000, 25/2002 dhe 38/2003).

Neni 77

Hotelierët dhe personat fizik janë të obliguar ta harmonizojnë punën e tyre sipas dispozitave të këtij ligji në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Dispozitat nga paragrafi 1 të këtij neni nuk ka të bëjë me hotelierët që kanë marrur licencë deri në kohëzgjatjen e së njejtës.

Neni 78

Rregullat e parapara sipas dispozitave të këtij ligji do të nxirren në afat prej gjashtë muajve nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 79

Deri në nxjerrjen e akteve të reja nënligjore të parapara me këtë ligj do të zbatohen rregullat ekzistuese.

Neni 80

Me ditën e zbatimit të këtij ligji, prefekti i komunës, e në qytetin e Shkupit prefekti i komunës së rajonit të qytetit të Shkupit, do ta ndërmer punëtorin nga njësia rajonale e organit të drejtorisë shtetërore kompetente për punët e sferës së hotelierisë që ka punuar në udhëheqjen e regjistrit për veprimtarinë turistike-hoteliere dhe udhëheqjen e evidencës të parapara me dispozitat e këtij ligji nga zbatimi i këtij ligji.

Neni 81

Me ditën e zbatimit të këtij ligji pushojnë të vlejné dispozitat që kanë të bëjnë me veprimtarinë hoteliere të Ligjit për veprimtari hoteliere dhe turistike ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 23/95, 33/2000, 25/2002 dhe 38/2003).

Neni 82

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa do të zbatohet nga dita e konstituimit të këshillave të komunave dhe të Qytetit të Shkupit dhe zgjedhjes së prefektëve të komunave dhe prefektit të Qytetit të Shkupit pas zbatimit të zgjedhjeve të para të ardhshme lokale në pajtim me Ligjin për zgjedhjet lokale ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 46/96, 12/2003, 35/2004, 52/2004 dhe 60/2004).

1173.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ

Се прогласува Законот за туристичката дејност, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 7 септември 2004 година.

Бр. 07-3618/1
7 септември 2004 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
д-р Љупчо Јордановски, с.р.

ЗАКОН ЗА ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите и начинот за вршење на туристичката дејност.

Член 2

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. "Туристичка дејност" е организирање и спроведување на туристички патувања во туристички места, фамилијарни излети и други некомерцијални екскурзии и други туристички аранжмани во земјата и странство, давање на туристички информации, продавање и посредување при продажбата на угостителски и други туристички услуги, посредување околу издавање на куќи, станови и соби за туристи, вршење на услуги со туристички водичи и други услуги;

2. "Други услуги" се продавање на возни билети и осигурување на патници и туристи, туристички пропагандни активности, организирање на културни и спортски манифестации, менувачки работи, давање под наем

на возила и пловни објекти, продавање на сувенири, туристичка литература и друга стока што се продава во туристичкиот промет, како и продавање на влезници за културни, спортски и други манифестации, уплата на лото, спортска прогноза, лотарија и слично;

3. “Вршители на туристичка дејност” се трговски друштва, трговци поединци и физички лица;

4. “Туристичко место” претставува подрачје или дестинација кое како организациона и функционална туристичка целина располага со природни, културни, историски и други знаменитости од значење за туризмот, комунална, сообраќајна и туристичка инфраструктура, како и објекти и други содржини за сместување и престој на туристите;

5. “Туристички пакет-аранжман” е однапред договорена комбинација од најмалку две од следниве услуги продадени или дадени на продажба со тоа што вкупната услуга да трае подолго од 24 часа или вклучува сместување со ноќевање, односно сместување и тоа:

- а) транспорт,
- б) сместување и

в) други туристички услуги кои не се опфатени со транспортот и сместувањето и се значаен обем во рамките на туристичкиот пакет-аранжман;

6. “Излетничка програма” е комбинација од најмалку две понудени поединечни услуги кој трае помалку од 24 часа и во себе не вклучува ноќевање, односно сместување;

7. “Корисник” - потрошувач е лице кое купува или е согласно да купи туристички пакет-аранжман (примарен договарач), или друго лице кое во име на примарниот договарач се сложува да купи туристички пакет-аранжман (друг корисник - потрошувач) или кое било друго лице на кое примарниот договарач или другите корисници му го пренеле користењето на туристичкиот пакет-аранжман;

8. “Организатор на патување” е вршителот на туристичката дејност кој организира туристички пакет-аранжман и кој го продава непосредно или преку посредник;

9. “Посредник” е правно лице кое продава или нуди за купување туристички пакет-аранжман кој е изготвен од организаторот на патувањето;

10. “Договор” значи договорот кој ги сврзува корисникот и организаторот и/или посредникот склучен во писмена форма согласно со овој закон и Законот за облигационите односи;

11. “Туроператорска дејност” е трговија со туристички услуги на големо од страна на туристичките агенции непосредно или посредно преку други туристички агенции и

12. “Услуги во селски и етно туризам” се престој на туристите во селските домаќинства поради одмор и рекреација.

II. ВРШИТЕЛИ НА ТУРИСТИЧКА ДЕЈНОСТ

Член 3

Туристичка дејност можат да вршат трговски друштва и трговци поединци регистрирани во трговскиот регистар (вршители на туристичка дејност) под услови и начин утврдени со овој закон.

Физичките лица кои согласно со одредбите на овој закон вршат туристичка дејност од мал обем се регистрираат во регистарот што го води градоначалникот на општината, а во градот Скопје во регистарот што го води градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје.

Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот, ќе ги определи дејностите од мал обем во областа на туризмот.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот ја пропишува формата и содржината како и начинот на водење на регистарот од ставот 2 на овој член.

Член 4

Основачи на туристички агенции и туристички бироа можат да бидат домашни и странски правни лица.

Член 5

Трговското друштво и трговецот поединец во зависност од видот на услугата што ја дава може да биде туристичка агенција и туристичко биро.

Трговецот поединец којшто туристичката дејност на туристички водич или туристички придружник ја врши како занимање, постојано го носи називот туристички водич или туристички придружник.

Физичкото лице кое како слободно занимање повремено врши туристичка дејност на туристички водич или туристички придружник, го носи називот туристички водич или туристички придружник.

Член 6

Туристички здруженија на спортски и синдикални здруженија, културно-уметнички здруженија и друштва, здравствени, социјални установи и хуманитарни и верски организации можат да организираат туристички патувања за своите членови и членовите на нивното потесно семејство само преку туристички агенции.

Лицата од ставот 1 на овој член, не можат јавно да огласуваат и рекламираат туристички патувања од ставот 1 на овој член, освен известување на членовите на овие организации и установи.

Член 7

Туристичката дејност се врши согласно со одредбите на овој закон, прописите донесени врз основа на овој закон, добрите деловни обичаи и посебните узанси кои се однесуваат на вршењето на туристичката дејност.

III. УСЛОВИ И НАЧИН ЗА ВРШЕЊЕ НА ТУРИСТИЧКА ДЕЈНОСТ

1. Минимално-технички услови и други услови за вршење на дејноста

Член 8

За вршење на туристичка дејност објектите треба да ги исполнуваат пропишаните минимално-технички услови и другите услови пропишани со закон.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот ги пропишува минимално-техничките услови од ставот 1 на овој член.

Член 9

Вршителот на туристичката дејност е должен исполнувањето на условите од членот 8 став 1 на овој закон да го пријави на Државниот пазарен инспекторат и на градоначалникот на општината, а во градот Скопје на градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, според местото на седиштето на објектот, односно според местото каде што се даваат туристичките услуги, најмалку осум дена пред почетокот на вршењето на дејноста. Пријавувањето се врши на посебен образец.

Градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје го информира градоначалникот на градот Скопје за извршениот упис на физичките лица во регистарот во смисла на членот 3 став 2 од овој закон, како и пријавувањето од страна на вршителите на туристичката дејност.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот ги пропишува формата и содржината на образецот на пријавата од ставот 1 на овој член.

Член 10

Вршителите на туристичката дејност, дејноста ја вршат во деловен објект.

Просторот на деловниот објект не смее да се користи за друга намена (домување и производство), освен давање на другите услуги наведени во членот 2 точка 2 на овој закон.

Деловниот простор не мора да биде засебна деловна целина ако тој простор се наоѓа во објекти наменети за трговски и банкарски активности, во хотели, во самемски простории, во терминали на патен, воздушен или наутички сообраќај.

Член 11

Туристичките агенции можат да имаат деловен објект надвор од седиштето на туристичката агенција (во натамошниот текст: деловница), која ги исполнува пропишаните услови од членот 8 став 1 на овој закон.

Деловницата од ставот 1 на овој член ги врши работите согласно со лиценцата која ја поседува туристичката агенција.

Копија од добиената лиценца на туристичката агенција, заверена од нотар, мора да има и во просторот на деловницата.

2. Видови на туристички услуги

Член 12

Туристичките агенции ги вршат следниве услуги:

- 1) организирање продажба и реализирање на туристички пакет-аранжмани;
- 2) продажба и посредување на продажба на угостителските и други туристички услуги;
- 3) посредување и давање на услуги на патувања и престој и други услуги врзани со нив;
- 4) организирање продажба на билети и спроведување на излетнички програми;
- 5) прифаќање и превоз на патници;
- 6) продажба и посредување во продажба на билети или резервација на места за сите видови превозни средства;
- 7) резервирање на сместување и други услуги во угостителските објекти;
- 8) застапување на домашни и странски туристички агенции;
- 9) давање на туристички информации и туристички промотивни материјали за свои аранжмани, туристички и други настани;
- 10) посредување во добивање на визи потребни за аранжмани во странство, како и потребни дозволи за лов, риболов, нуркање и други дозволи потребни за организирање и спроведување на различни видови туризам;
- 11) организирање и посредување во продажба на услуги на стационарниот, селски, бањски, здравствен, конгресен, спортски, ловен и други видови туризам;
- 12) организирање на служба на туристички придружници, како и прифаќање на гостите при доаѓање и заминување од местото во туристичката дестинација, како и придружување на малолетни лица во рамките на туристичките аранжмани;
- 13) организирање на давањето на услуги од страна на туристичките водичи и
- 14) осигурување на патниците и предметите во случај на репатријација, несреќа и болест.

Член 13

Туристичката агенција може да врши комерцијални туристички информативно-советодавни и промотивни активности, и тоа:

- 1) промовирање на давателите на услуги;
- 2) промовирање на деловните партнери;
- 3) промовирање на туристичките аранжмани;
- 4) издавање туристички публикации;
- 5) користење на информативни и промотивни средства;
- 6) давање информации и совети во врска со патувањето за можните превозни средства, возниот ред, цените, прописите, формалностите и пропатните услуги;

7) давање информации во врска со престојот;

8) давање информации за карактеристиките на туристичките дестинации, за условите на сместување и исхрана, за општествено-политичкиот систем, за политичката состојба, за цените на услугите, за природните и антропогените атрактивности, за спортскиот, културниот и забавниот живот, за јазиците на кои се зборува и за временската состојба и

9) давање на други информации: околу осигурувањето и полисите, патните исправи, банкарските и валутните односи, условите на плаќање и здравствените услуги.

Член 14

Туристичката агенција може, покрај услугите од членовите 12 и 13 на овој закон, да дава и други услуги, под услови утврдени со закон, како што се: организирање и давање на услуги во врска со чековни картички и патни чекови, како и давање на менувачки услуги; изнајмување и посредување во изнајмување на возила (рент-а-кар, пловни објекти, летала, чување и одржување на пловните објекти), организирање на културни и спортски манифестации; продавање на сувенири, туристичка литература, весници, домашни ракотворби и друга стока што вообичаено се продава во туристичкиот промет; продавање на влезници за културни, спортски и други природби; продавање на лотарија и уплатување на лото и спортска прогноза.

3. Права и обврски на агенциите

Член 15

Туристичката агенција зависно од лиценцата ги има и следниве права и обврски:

- 1) на влезот на деловниот простор да ја истакне фирмата;
- 2) на знаката "туристичка агенција", патничка агенција и вообичаените изрази какви што се "Tours" и "Travel", во фирмата можат да ги користат само туристичките агенции кои добиле лиценца;
- 3) да има идентификационен код;
- 4) да даде информација на барање на корисникот на услугите во кое својство настапува и колкави се неговите овластувања, ако застапува друга туристичка агенција;
- 5) да склучи договор со корисникот на услугата во кој ќе бидат јасно определени условите и начинот на давање на услугите;
- 6) во промотивните печатени материјали, како и во сите работни документи, видливо да се истакне фирмата, седиштето и идентификациониот код на туристичката агенција;
- 7) да склучува договори само со сообраќајни претпријатија чии превозни средства ги исполнуваат условите определени со пропис од областа на јавниот патен сообраќај;
- 8) да склучува договори и да презема други деловни активности само со угостителски правни субјекти кои поседуваат лиценца и категорија на објектот;
- 9) да чува како деловна тајна сè што знае за корисникот на услугите и неговото однесување и без негово одобрение, освен во законските пропишани услови на никој не смее да му ги даде адресата на корисникот на услуга, местото и времето на патувањето, престојот, уплатената цена, како и името на неговиот сопатник;
- 10) да се придружува кон утврдените услови во договорите кои ги воспоставува со корисниците на услуги и третото лице како давател на услуги;
- 11) да го информира корисникот за други опции за склучување полиси за осигурување за да се утврди цената на откажување од страна на корисникот или цената за помош во случај на репатријација, несреќа и болест;
- 12) на видно место во туристичката агенција да ја истакне лиценцата или копија заверена од нотар;

13) да ги истакне цените на туристичките аранжмани и поединечни услуги;

14) за секоја продадена услуга или аранжман да издаде сметка од фискална каса, како и туристички ваучер за сместување и други услуги на корисникот на услугата и

15) при продажбата и реализацијата на услугите да се придржува на договорот и програмата за туристичкиот аранжман.

Член 16

Договорот од членот 15 став 1 точка 5 ги содржи особено следниве елементи:

1) патната дестинација или дестинациите и времето на престојот со датуми;

2) средствата, карактеристиките и категориите кои ќе се користат, датумите, времето и местото на тргнување и враќање;

3) кога пакет-аранжманот содржи сместување, неговата локација, неговата туристичка категорија или степенот на комфорт, неговите главни карактеристики и планот за оброци;

4) дали е потребен минимален број на луѓе за пакет-аранжманот да се оствари, и ако е потребен, крајниот рок за информирање на корисникот доколку пакет-аранжманот се откаже;

5) посети, екскурзии или други услуги кои се вклучени во вкупната цена договорена за пакет-аранжманот;

6) името и адресата на организаторот, посредникот на пакет-аранжманот и каде што треба и осигурителот;

7) цената на пакет-аранжманот, индикации за можноста на ревизија на цените, индикација за било која царина, такса или давачки за наплата на определени услуги (слетување, испловување или впловување или давачки за испловување во пристаништата и аеродромите, туристички такси), кога тие цени не се вклучени во пакет-аранжманот;

8) планот и начинот на плаќање;

9) посебните барања кои корисникот му ги истакнал на организаторот или посредникот кога резервирал пакет-аранжман и коишто ги прифатиле и

10) времето во кое корисникот може да се пожали за било што во врска со неисполнувањето или несоодветното исполнување на одредбите од договорот.

Еден примерок од договорот од ставот 1 на овој член се дава на корисникот на услугата.

Член 17

Туристичкиот ваучер се издава од страна на туристичката агенција која поседува лиценца.

Туристичкиот ваучер може да се издава на корисникот само од името и за сметка на туристичката агенција која има лиценца.

Туристичкиот ваучер се издава најмалку во три примероци и ги содржи следниве елементи:

1) број и датум на издавањето на ваучерот;

2) фирмата на туристичката агенција која го издава ваучерот;

3) бројот и видот на лиценцата на туристичката агенција;

4) име на корисникот;

5) список на платените услуги што се вклучени во туристичкото патување;

6) датум за исполнувањето на првата и последната услуга;

7) број и датум на документот со кој се утврдува плаќањето од страна на корисникот и

8) потпис и печат на издавачот на ваучерот.

Член 18

Туристичката агенција издава брошура во врска со патувањето и престојот на корисниците на услугите. Информациите во брошурата треба да бидат вистинити и разбирливи.

Брошурата треба да ги содржи следниве елементи:
1) целта и начинот на патувањето, како и карактеристиките на местата за патување;

2) начин на сместување, негова локација, категорија или степен на комфорт и неговите главни карактеристики, дозвола за сместувањето и туристичка класификација според правилата на земјата домаќин;

3) планот на оброците;

4) маршрутата на патот;

5) генерални информации за пасошот и визите и за здравствените формалности потребни за патувањето и престојот;

6) паричниот износ или за процентот на цената којашто треба да се плати на сметка и планот за плаќање на билансот и

7) минимален број на луѓе за започнување на пакет-аранжманот и крајниот рок за информирање на корисникот, доколку се откаже од пакетот.

Податоците кои се наведени во брошурата се обврзувачки за организаторот или за посредникот, доколку:

1) промените на податоците биле јасно наведени на корисникот пред потпишувањето на договорот и

2) промените се направени подоцна по договор меѓу страните од договорот.

Член 19

Вршителите на туристичка дејност при организирањето на туристичките патувања во странство со автобус се должни да обезбедат превозното средство да ги исполнува условите согласно со прописите од областа на јавниот патен сообраќај и да има клима-уред и разладен фрижидер.

Член 20

Туристичката агенција не смее да ја зголеми цената утврдена во договорот 20 дена пред договорениот ден за започнување на користење на туристички услуги.

Член 21

Во случај кога туристичката агенција го откаже туристичкиот пакет-аранжман од било која причина, освен поради грешка на корисникот пред договорената дата на тргнување, корисникот на услугите има право:

1) да земе туристички аранжман кој му одговара или друг сличен пакет-аранжман од повисок квалитет таму каде што туристичката агенција може да му понуди како замена. Ако туристичкиот пакет-аранжман на замената е од понизок квалитет, туристичката агенција ќе му ја врати разликата во цената на корисникот или

2) да му се врати во најкраток можен рок целата сума која ја платил по договорот, освен кога:

- пакет-аранжманот е откажан поради тоа што бројот на лица кои се пријавиле е помал од минималниот број потребен и корисникот за тоа е писмено известен, во периодот определен во договорот за пакет-аранжманот или

- откажувањето, освен во случаи на пребукирање е од виша сила, на пример: необични и непредвидени околности надвор од контролата на лицето коешто се повикува на тоа, а последиците од тоа не би можеле да се избегнат дури и да се преземени сите предострожности.

Ако по тргнувањето голем дел од услугите не се остварени/дадени или ако туристичката агенција увиди дека не е во можност голем дел од услугите да ги изврши, ќе предложи алтернативни аранжмани што одговараат за продолжување на пакет-аранжманот, без дополнителни трошоци за корисникот и ако треба ќе компензира на корисникот за разликите меѓу понудените и добиените услуги.

Ако не е возможно да се направат алтернативните аранжмани во смисла на претходниот став од овој член или тие не се прифатени од корисникот поради оправдани причини, туристичката агенција ќе направи алтернативни аранжмани какви што одговараат без дополнителни трошоци.

телни трошоци за корисникот, со еквивалентен превоз назад до местото на тргнување, или на некое друго место каде што корисникот се сложил и ако треба ќе го компензира корисникот.

Член 22

Ако корисникот е спречен да продолжи со користењето на туристичкиот пакет-аранжман, тој може да ја трансферира неговата резервација, давајќи му претходно на организаторот или посредникот навремена информација во разумно време за својата намера пред полагањето, на лице кое ги задоволува сите услови што се однесуваат на туристичкиот пакет-аранжман. Преносителот на туристичкиот пакет-аранжман и лицето на кое туристичкиот пакет-аранжман му е пренесен, се должни да бидат во постојана врска со организаторот или посредникот за плаќање на било кои дополнителни трошоци кои можат да настанат при таков трансфер.

Член 23

Туристичката агенција при реализација на туристичкиот пакет-аранжман или патување и престој во странство треба да обезбеди информации за:

- 1) времето, местата на запирање и транспортните конекции, како и местото на патникот, на пример: кабина или кревет на брод и кабина за спиење во воз и
- 2) името, адресата и телефонскиот број на локалниот претставник на туристичката агенција и/или посредникот, или на локалната агенција на чијашто помош корисникот може при тешкотија да им се јави. Таму каде што таква агенција не постои, на корисникот мора да му се даде телефонскиот број во случај на итност или било која друга информација којашто би му овозможила да контактира со туристичката агенција и/или посредникот.

Туристичката агенција при реализација на туристичкиот пакет-аранжман или патување и престој во странство на малолетни лица, е должна да овозможи информации за воспоставување на директен контакт со детето и лицето одговорно за давање услуги на детето во местото на патување и престој.

Член 24

Туристичката агенција при реализација на туристичкиот пакет-аранжман или патување и престој во странство е должна на излез од земјата да има докази дека поседува лиценца (копија заверена од нотар), договори со сместувачките објекти во странство и доказ за извршени плаќања за сместувачките и други услуги преку соодветна банкарска институција.

4. Вршење на туристичка дејност со лиценца

Член 25

Туристичките агенции за вршење на дејноста мора да имаат лиценца за вршење на туристичката дејност (во натамошниот текст: лиценца).

Лиценцата може да биде: лиценца "А", лиценца "Б" и лиценца "В".

Лиценцата од ставот 2 на овој член ја издава органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот или овластена институција.

За да биде овластена институцијата од ставот 3 на овој член, треба да има вработено најмалку три лица со високо образование и тоа од областа на правото, економијата и туризмот. Институцијата од ставот 3 на овој член ја овластува Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот ја пропишува формата и содржината на образецот на лиценцата од ставот 2 на овој член.

5. Постапка за добивање на лиценца

Член 26

Туристичките агенции за добивање на лиценца поднесуваат барање до давателот на лиценцата со наведување на фирмата и седиштето на барателот и видот на лиценцата што се бара.

Со барањето од ставот 1 на овој член се приложува:

- 1) решение за упис во трговскиот регистар;
- 2) известување за исполнување на условите за вршење на туристичка дејност;
- 3) податоци за одговорното лице;
- 4) доказ дека склучил годишен договор за осигурување од одговорност за вршење на дејноста, доколку е предвидено со овој закон;
- 5) доказ за позитивен бонитет за последните шест месеци пред поднесувањето на барањето и
- 6) изјава дека од денот на добивањето на лиценцата секоја година ќе доставува доказ за позитивен бонитет.

Против решението на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот, со кое е одбиено барањето за издавање на лиценцата може да се изјави жалба до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање на управни работи од втор степен од областа на туризмот.

Против решението на овластената институција од членот 25 став 3 на овој закон со кое е одбиено барањето за издавање на лиценца, може да се изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот.

6. Издавање на лиценца

Член 27

Лиценцата се издава во рок од осум дена од денот на поднесување на барањето од страна на вршителот на туристичката дејност.

Лиценцата има важност од три години.

7. Запишување на лиценцата во регистар

Член 28

Лиценцата се запишува во регистарот на туристичките агенции кој го води давателот на лиценцата.

Овластената институција од членот 25 став 3 на овој закон, до органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот, доставува известување за промените настанати во регистарот од ставот 1 на овој член, веднаш по настанувањето на промените.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот ја пропишува формата и содржината и начинот на водење на регистарот.

8. Промена на елементите од содржината на лиценцата

Член 29

Секоја промена на содржината на лиценцата, туристичката агенција е должна да ја пријави кај давателот на лиценцата во рок од осум дена од денот на настаната промена.

9. Престанок на важење на лиценцата

Член 30

Лиценцата престанува да важи:

- 1) по истекот на рокот на важење на лиценцата;
- 2) ако секоја година сметано од денот на добивањето на лиценцата не достави доказ за позитивен бонитет;
- 3) ако туристичката агенција во периодот на важење на лиценцата претстане да ги исполнува условите за вршење на туристичка дејност, односно определените услови за добивање на соодветна лиценца предвидени во членовите 31, 32 и 33 на овој закон и

4) врз основа на барање на носителот на лиценца за бришење од регистарот на туристичките агенции.

Решение за престанок на важење на лиценцата од овој член донесува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот и овластената институција од членот 25 став 3 на овој закон.

Решението од ставот 1 на овој член се запишува во регистарот од членот 28 на овој закон, односно овластената институција за издавање на лиценца.

Против решението за престанок на важење на лиценцата на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот, може да се изјави жалба до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање на управни работи во втор степен од областа на туризмот.

Против решението за престанок на важење на лиценцата на овластената институција од членот 25 став 3 на овој закон, може да се изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот.

10. Услови за давање на лиценца “А”, “Б” и “В”

Член 31

За добивање лиценца “А” туристичката агенција мора да ги исполнува следниве услови:

1) да склучи годишен договор со осигурително друштво за осигурување од одговорност од вршење на дејноста во износ од 50.000 евра во денарска противвредност;

2) да има позитивен бонитет за последните шест месеци пред поднесувањето на барањето, а за ново основаните агенции по истекот на шест месеци од денот на добивањето на лиценцата;

3) да има најмалку четири вработени лица, од кои две лица со доказ дека активно познаваат еден од светските јазици и еден од вработените да има положен ИАТА курс за продажба на авионски билети и

4) да има туристички водич и туристички придружник при секоја реализација на патувањето во земјата или странство за најмалку 15 лица.

Член 32

За добивање лиценца “Б” туристичката агенција мора да ги исполнува следниве услови:

1) да склучи годишен договор со осигурително друштво за осигурување од одговорност од вршење на дејноста во износ од 15.000 евра во денарска противвредност;

2) да има позитивен бонитет за последните шест месеци пред поднесувањето на барањето, а за ново основаните агенции по истекот на шест месеци од денот на добивањето на лиценцата;

3) да има најмалку две вработени лица, од кои едно лице со доказ дека активно познава еден од светските јазици и еден од вработените да има положен ИАТА курс за продажба на авионски билети и

4) да има туристички водич и туристички придружник при секоја реализација на патување во земјата или странство за најмалку 15 лица.

Член 33

За добивање лиценца “В” туристичката агенција мора да ги исполнува следниве услови:

1) да има вработено лице со положен ИАТА курс за продажба на авионски билети и

2) да има туристички водич и туристички придружник при секоја реализација на патување во земјата за група од најмалку 15 лица.

11. Услуги од туристичките агенции

Член 34

Имателот на лиценца “А”, може да врши организирање на туристички патувања во земјата и во странство (гуроператорска дејност).

Член 35

Врз основа на добиената лиценца “А”, туристичката агенција може да се занимава и со посреднички, организаторски, информативно - советодавни и промотивни активности и други активности во врска со патувањето и престојот на корисниците на услугите во земјата и во странство.

Член 36

За продажбата и реализацијата на туристичкиот аранжман, туристичката агенција која има добиено лиценца “А” склучува договор со корисникот на туристичките услуги.

Договорот од ставот 1 на овој член, како основа ги содржи елементите предвидени со членот 16 на овој закон и Програмата на туристичкиот аранжман.

Програмата на туристичкиот аранжман ги содржи следниве елементи:

1) дестинацијата на патувањето со времето на престој по определени дати;

2) вид на превоз или превози и класа со дати, време и место на поаѓање и пристигнување;

3) сместување со прецизна локација и категорија на објектот за сместување ако во земјата во која се патува има категоризација, посебни специфичности и главни особини на објектот и соби каде ќе бидат сместени корисниците на услугите и придружувањето кон законите и правилата на земјата домаќин;

4) услови за конзумирање на храна и пијалаци со точно определување на категоријата на објектите за оваа намена, нивната локација и време на користење на услуги во рамките на туристичките аранжмани;

5) посети на туристички атрактивни локации со опис на локалитетот, неговата локација и време на посета;

6) користење на посебни услуги за време на престојот со локација и време на користење на услугите;

7) итинерер во кој се вклучени и маршрутите;

8) цена на туристичкиот аранжман;

9) укажување на можноста од промена на цената и укажување на било какви давачки, такси или надометоди кои се наплатуваат за определени услуги (туристички такси, сместување, утовар, растовар на пристаништата и аеродромите), кога таквите трошоци не се вклучени во аранжманот;

10) услови и начин на плаќање;

11) осигурување на корисниците на услугите и предметите кои ги носат и надоместување на штетата поради вина на туристичката агенција;

12) минимален број на лица кои се опфатени со туристичкиот аранжман, како корисници на услугите;

13) последен рок за известување на корисниците во случај на откажување на реализацијата на аранжманот;

14) осигурување на туристичкиот аранжман со гаранција кај осигурително друштво поради надомест на трошоците на корисникот на услуги во следниве случаи: ако изостанат услугите, а туристичката агенција се наоѓа во платежна немоќ или стечај и ако корисникот на услуги не може да се врати поради причините наведени во овој став и

15) издавање на потврда за осигурување на гаранцијата која овозможува непосредно остварување на правата за надомест за штетата за настанатите трошоци.

Член 37

Туристичката агенција, носител на лиценца “Б” може да врши продажба и посредување на туристичките патувања организирани од вршителите на туристичката дејност со лиценца “А”, како и други услуги во смисла на членовите 12,13 и 14 од овој закон.

Туристичката агенција која добила лиценца “Б” може да ги врши сите активности во странство согласно со овој закон, ако е овластена од страна на туристичката агенција која поседува лиценца “А” со склучување на договор.

Врз основа на добиената лиценца "Б" туристичката агенција може да се занимава со сите активности со кои може да се занимава туристичката агенција која има добиено лиценца "А", но само во рамките на земјата.

Член 38

Туристичката агенција, носител на лиценца "В" може да врши продажба на туристички пагувања во земјата организирани од имателите на лиценца "А" и лиценца "Б", кои се должни да ги осигураат патниците.

Врз основа на добиената лиценца "В" туристичката агенција може да се занимава со активностите наведени во членовите 12, 13 и 14 од овој закон.

Туристичката агенција која има добиено лиценца "В" може во земјата да ја претставува туристичката агенција која поседува лиценца "А" или лиценца "Б", ако добила такво овластување со склучување на договор.

12. Туристички водич

Член 39

Туристички водич е лице кое на домашните и странските посетители во Република Македонија им ги презентира природните и антропогените туристички атрактивности, историјата на земјата и културно-историските споменици, уметнички дела, етнографски и други атрактивности, историски настани, легенди и личности за тие настани, општественото уредување на земјата и има комуникативни способности општи познавања од туризмот и психологијата на туризмот и го познава јазикот кој го користат странските туристи.

За туристички водич не се смета стручен работник кој ја врши дејноста водич на своето работно место кај правни лица во деловниот објект во кој работи (музеј, галерија, национален парк и слично), стручен работник на туристичката агенција кој придружува група туристи од место во место, водич во планина и пештера, водич на лов и риболов, како и водител или придружник на екскурзии и излети.

Член 40

За давање услуга на туристички водич, туристичкиот водич мора да ги исполнува следниве услови:

- 1) да е државјанин на Република Македонија и
- 2) да има живеалиште на територијата на Република Македонија.

Туристичкиот водич мора да има најмалку средна стручна подготовка и положен стручен испит за туристички водич.

Член 41

Стручен испит за туристички водич се полага пред испитна комисија.

Испитната комисија за полагање стручен испит за туристички водич, ја формира високообразовната установа за туризам и угостителство.

Стручниот испит за туристички водич се полага според утврдена програма.

Програмата за полагање стручен испит за туристички водич ја донесува високообразовната институција за туризам и угостителство по претходна согласност на органот на државната управа надлежен за работите од областа на образованието и науката, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина и просторното планирање и органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на културата.

Програмата од ставот 4 на овој член се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Член 42

Трошоците за полагање на стручен испит за туристички водич ги намирава кандидатот.

Трошоците од ставот 1 на овој член, можат да ги надоместат правните и физичките лица кои се заинтересирани за услугите на туристичките водичи.

Висината на трошоците од ставот 1 на овој член ја определува Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот.

Член 43

На кандидатот кој го положил стручниот испит, високообразовната институција му издава уверение.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот ја пропишува формата и содржината на образецот на уверението од ставот 1 на овој член.

Член 44

Својството на туристички водич се докажува со посебна легитимација.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот ја пропишува формата и содржината на образецот на легитимацијата од ставот 1 на овој член.

Легитимацијата од ставот 1 на овој член, ја издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот или институција овластена за издавање на легитимации.

За да биде овластена институцијата од ставот 3 на овој член, треба да има вработено најмалку три лица со високо образование и тоа од областа на правото, економијата и туризмот. Институцијата од ставот 3 на овој член ја овластува Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот.

13. Туристички придружник

Член 45

Туристички придружник е лице кое ја придружува туристичката група. Тој треба да ги познава најзначајните туристички региони во светот, како и туристичките места во Република Македонија, општественото уредување, царинските и банкарските работи, сообраќајните можности и да поседува комуникативни способности и користи еден од светските јазици.

Член 46

Туристичкиот придружник може да помага во патувањето на туристичката група при преминување на границата, плаќањето и менувањето на финасиски средства и при давање на други услуги меѓу непосредните корисници и даватели на услуги.

Член 47

Туристичкиот придружник мора да има најмалку средна стручна подготовка.

Член 48

Својството на туристички придружник се докажува со посебна легитимација.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот ја пропишува формата и содржината на образецот на легитимацијата од ставот 1 на овој член.

Легитимацијата од ставот 1 на овој член, ја издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот или институција овластена за издавање на легитимации.

За да биде овластена институцијата од ставот 3 на овој член треба да има вработено најмалку три лица со високо образование и тоа од областа на правото, економијата и туризмот. Институцијата од ставот 3 на овој член, ја овластува Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот.

14. Туристичко биро

Член 49

Туристичкото биро ги врши следниве работи:

- 1) посредува во обезбедување услуги во домашно сместување;
- 2) продава билети за културни, забавни, спортски, рекреативни и стопански приредби;
- 3) продава сувенири, разгледници, брошури, туристички карти, филмови, фотоапарати и
- 4) дава туристички информации и врши дистрибуција на информативно-промотивни материјали.

Член 50

Основач на туристичкото биро може да биде и градоначалникот на општината, а за градот Скопје, градоначалникот на градот Скопје.

15. Услуги во селски, етно и еколошки туризам

Член 51

Туристички услуги во селскиот и етно туризам се: изнајмување на коњи за јавање, фото-сафари, изработка и продажба на домашни ракотворби, сувенири, инструменти и други производи и услуги во селското домаќинство.

Туристичките услуги од ставот 1 на овој член може да ги дава физичко лице кое е регистрирано кај градоначалникот на општината, а во градот Скопје кај градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје.

Под услуги во еколошки туризам во смисла на овој закон се смета престој во подрачја со посебни природни карактеристики, како и во заштитени подрачја заради одмор, рекреација и разгледување на природните убавини на начин утврден со закон.

Под туристички услуги од ставот 3 на овој член се подразбира изнајмување на превозни средства заради разгледување на природните убавини, продажба на плодови од природата, давање објаснување на природните убавини, фото-сафари и други услуги со кои не се нанесува штета на природата на начин утврден со посебен закон.

Туристичките услуги од ставот 3 на овој член може да ги дава физичко лице кое е регистрирано кај градоначалникот на општината, а во градот Скопје кај градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје.

Давањето на услугите од ставовите 1 и 3 на овој член, се врши со посредување на вршителите на туристичка, односно угостителска дејност, врз основа на договор.

16. Други видови туристички услуги

Член 52

Други видови туристички услуги во смисла на овој закон се сметаат: организирање рекреативни и забавни активности на плажи и базени, изнајмување на пловила за забава (сандолини, даска за едрење и слично), прибор за скијање на вода, велосипед, лежалка и чадор за заштита од сонце, прибор за риболов и слично.

За давање на услугата од ставот 1 на овој член, давателот на услугата е должен да му обезбеди на корисникот услуги на осигурување од повреда или смрт.

Услугата од мал обем од ставот 1 на овој член, можат да ја даваат физички лица.

Давателот на услугата од ставот 1 на овој член е должен опремата и приборот кои ги издава на корисникот да ги одржува така за да бидат безбедни за користење.

17. Работно време

Член 53

Туристичките агенции и туристичките бироа можат да работат секој работен, неделен и празничен ден.

Член 54

Туристичките агенции и туристичките бироа можат да работат 24 часа.

Вршителот на туристичка дејност самостојно го определува работното време од ставот 1 на овој член, во согласност со своите деловни интереси, карактеристиките на подрачјето и потребите на корисниците на услугите и е должен да се придржува на истото.

Член 55

Туристичката агенција е должна часот на отпочнувањето на работното време и распоредот на работното време да го пријави на градоначалникот на општината, а во градот Скопје, на градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје и Државниот инспекторат за труд во рок од осум дена пред денот на почетокот на вршењето на туристичката дејност и пред измената на часот и распоредот на работното време на објектот.

Градоначалникот на општината, а во градот Скопје, градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, водат евиденција за работното време на објектите што работат на подрачјето на нивната надлежност.

Во случај на објективни причини што бараат затворање на туристичкиот објект или измени на работното време на коишто вршителот на туристичката дејност не може да влијае, вршителот на туристичката дејност може да го затвори туристичкиот објект, односно да го измени распоредот на работното време без да ја има исполнето обврската од ставот 1 на овој член, за што е должен да го извести градоначалникот на општината, а во градот Скопје градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје и Државниот инспекторат за труд во рок од 48 часа од денот на настанувањето на причината.

Вршителот на туристичката дејност ја поднесува пријавата од ставот 1 на овој член, на образец за утврдување на часот на отпочнувањето на работното време и распоредот на работното време.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот ги пропишува содржината и формата на образецот за утврдување на часот на отпочнувањето на работното време и распоредот на работното време.

Член 56

Вршителот на туристичката дејност е должен работното време да го истакне на влезот на објектот и на видно место во објектот.

Вршителот на туристичката дејност е должен да се придржува на работното време.

Член 57

Владата на Република Македонија на предлог на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на туризмот, донесува годишна Програма за општа туристичка пропаганда и информативна дејност на Република Македонија.

Средствата од ставот 1 на овој член се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

IV. НАДЗОР

Член 58

Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон, врши органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на туризмот.

Надзорот над спроведувањето на одредбите со кои се утврдени надлежностите на другите органи на државната управа, ги вршат тие органи во рамките на нивните надлежности утврдени со закон.

Надзор над работата на градоначалникот на општината, а во градот Скопје на градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје по однос на водењето на регистарот за физичките лица кои повремено

вршат туристичка дејност на туристички водич и туристички придружник, како и водењето на регистарот за давањето на услугите во селски и етно-туризам и другите видови на угостителски услуги од мал обем, врши органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот.

Член 59

Работите на инспекцискиот надзор ги врши Државниот пазарен инспекторат преку инспектори, согласно со одредбите од Законот за пазарната инспекција и овој закон.

Член 60

Работите на инспекцискиот надзор на вршителите на туристичката дејност од мал обем регистрирани во регистарот што го води градоначалникот на општината, а во градот Скопје во регистарот што го води градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, вршат овластени инспектори на општината, а во градот Скопје овластени инспектори на градот Скопје, како што се:

- 1) исполнувањето на условите и начинот на вршењето на туристичката дејност на туристичкиот водич и туристичкиот придружник;
- 2) вршењето на работите од страна на туристичкото биро и
- 3) исполнувањето на условите за селски и етно-туризам.

Член 61

Овластениот инспектор на општината, а во градот Скопје овластениот инспектор на градот Скопје при вршење на надзорот, ако утврди дека физичкото лице:

- 1) дејноста туристички водич или туристички придружник ја врши без да е запишан во регистарот што го води градоначалникот на општината, а во градот Скопје, во регистарот што го води градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје (член 3 став 2);
- 2) исполнувањето на минимално техничките услови не го пријави со посебен образец на градоначалникот на општината, а во градот Скопје, во регистарот што го води градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје (член 9 став 1);
- 3) врши дејност како туристички водич без да има стручна подготовка и положен стручен испит за туристички водич (член 40 став 2);
- 4) врши дејност како туристички придружник без да има најмалку средна стручна подготовка (член 47);
- 5) туристичкото биро врши активности спротивно на членот 49 на овој закон;

6) врши услуги во селски, етно и еколошки туризам спротивно на одредбите од членот 51 на овој закон и

- 7) не го пријави работното време кај градоначалникот на општината, а во градот Скопје на градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје во смисла на членот 55 став 1 на овој закон, ќе донесе решение за забрана на вршење на дејноста и ќе определи рок за отстранување на утврдените недостатоци.

Ако во определениот рок физичкото лице не ги отстрани утврдените недостатоци, овластениот инспектор на општината, а во градот Скопје овластениот инспектор на градот Скопје ќе донесе решение за забрана на вршење на туристичка дејност во времетраење од 30 дена.

Против решението од ставовите 1 и 2 на овој член, може да се изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на истото до министерот кој раководи со органите на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот.

Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

Член 62

Ако при вршењето на надзорот овластениот инспектор на општината, а во градот Скопје овластениот инспектор на градот Скопје дојде до сознание дека по-

стои основа на сомневање дека е извршен прекршок со кој е сторена повреда на овој закон или друг пропис, должен е без одлагање да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка.

Член 63

За овластен инспектор на општината, а во градот Скопје за овластен инспектор на градот Скопје може да се назначи лице кое ги исполнува следниве услови:

- 1) да е државјанин на Република Македонија и
- 2) да има високо стручно образование од економска или туристичко-угостителска струка и најмалку две години работно искуство.

Член 64

Надзор над работата на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје, се заснова на начелото на законитост, одговорност и самостојност во остварување на нивните надлежности.

При вршењето на надзорот над работата на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на Советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на туризмот ги врши следниве работи:

1) ја следи законитоста на работата на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје и презема мерки и активности и поднесува иницијативи за остварување на надлежностите на општината, односно градот Скопје во согласност со закон;

2) оценува дали органите на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје обезбедуваат вршењето на работата од нивната надлежност да се извршуваат согласно со стандардите и постапките утврдени со закон;

3) им укажува на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје на пречекорувањата на нивните надлежности утврдени со закон и друг пропис и им предлага соодветни мерки за надминување на ваквата состојба;

4) укажува на определени материјални и процедурални недостатоци во работата на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје кои би можеле да го оневозможат вршењето на работите од јавен интерес од локално значење;

5) дава препораки за доследно спроведување на надлежностите на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје кои треба да ги вршат во рамките на законот, а на нивно барање;

6) го следи навременото донесување на прописите утврдени со овој закон на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје;

7) поднесува иницијативи и предлози до советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, доколку констатира неспроведување на закон како резултат на судир на надлежности меѓу органите на општината;

8) ја следи законитоста на решенијата што градоначалникот ги донесува во решавањето на управни работи за права, обврски и интереси на физичките и правните лица донесени врз основа на овој закон и презема мерки по овластување со законот и

9) навремено ги известува органите на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје за констатираните состојби во нивната работа и за преземените мерки при вршењето на надзорот.

За преземените мерки и активности од ставот 2 точки 6 и 8 на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот го информира советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и Советот и градоначалникот на градот Скопје.

Доколку и покрај укажувањата и преземените мерки и активности, советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и Советот и градоначалникот на градот Скопје не го обезбедат извршувањето на работите од ставот 2 на овој член, по сила на закон, им се одзема или ограничува вршењето на соодветната надлежност.

Вршењето на одземените работи го презема органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот, но најмногу до една година од денот на нивното преземање.

Органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот, вршењето на одземените работи од надлежност на советот и градоначалникот на општината, а во градот Скопје на советот и градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, како и на Советот и градоначалникот на градот Скопје ги врши во име и за сметка на општината и на градот Скопје.

Член 65

Ако инспекторот при вршењето на надзорот утврди дека вршителот на туристичката дејност:

1) не е регистриран за вршење на туристичка дејност (член 3 став 1);

2) ја врши дејноста без да се исполнети пропишаните минимално технички услови и другите услови пропишани со закон (член 8);

3) за исполнувањето на минимално техничките услови не го пријави со посебен образец Државниот пазарен инспекторат (член 9 став 1);

4) деловниот простор се користи спротивно на одредбата од членот 10 став 2 на овој закон;

5) насоката “туристичка агенција”, “патничка агенција” и вообичаените изрази какви што се “Tours” и “Travel”, во фирмата ги користат туристичките агенции кои немаат добиено лиценца (член 15 став 1 точка 2);

6) не склучи договор со корисникот на услугата во кој би биле јасно определени условите и начинот на давање на услугите (член 15 точка 5);

7) не склучи договор со сообраќајни претпријатија чии превозни средства ги исполнуваат условите определени со пропис од областа на јавниот патен сообраќај (член 15 точка 7);

8) склучува договори и презема други деловни активности со угостителски правни субјекти, кои не поседуваат лиценца и категоризација на објектот (член 15 став 1 точка 8);

9) за секоја продадена услуга или аранжман не издаде сметка од фискална каса, како и туристички ваучер за сместување и други услуги на корисникот на услугата (член 15 став 1 точка 14);

10) при продажбата и реализацијата не се придржува на договорот и програмата за туристичкиот аранжман (член 15 став 1 точка 15);

11) при организирањето на туристичките патувања во странство со автобус не обезбеди превозните средства да ги исполнуваат условите согласно со прописите од областа на јавниот патен сообраќај, немаат климауред и разладен фрижидер (член 19);

12) не му ја врати целата сума која ја платил по договорот, освен во случаите што се предвидени во членот 21 став 1 точка 2 на овој закон;

13) не постапи во смисла на членот 21 ставови 2 и 3 од овој закон;

14) при реализација на туристичкиот аранжман или патување и престој во странство на малолетни лица не овозможи информации за воспоставување на директен контакт со детето и лицето одговорно за давање услуги на детето во местото на патување и престој (член 23 став 2);

15) при реализација на туристичкиот пакет-аранжман или патување, или престој во странство нема доказ дека поседува лиценца (копија заверена од нотар, договори со сместувачките објекти во странство и доказ за извршени плаќања за сместувачки и други услуги преку соодветна банкарска институција (член 24);

16) нема лиценца за вршење на туристичка дејност (член 25 став 1);

17) еднаш годишно не достави доказ за позитивен бонитет (член 30 став 1 точка 2);

18) имателот на лиценца “А” при вршењето на својата дејност не ги исполнува условите од членот 31 на овој закон;

19) имателот на лиценца “Б” при вршењето на својата дејност не ги исполнува условите од членот 32 на овој закон и

20) имателот на лиценца “В” при вршењето на својата дејност не ги исполнува условите од членот 33 на овој закон,

ќе донесе решение за забрана на вршење на туристичката дејност во траење од 30 дена, ќе го затвори туристичкиот објект и на видно место ќе ја објави причината за затворање на објектот.

Доколку и по втор пат во текот на годината е направен прекршок од ставот 1 на овој член, надлежниот инспекциски орган ќе донесе решение со кое ќе изрече забрана за вршење на туристичка дејност во траење од 60 дена, ќе го затвори туристичкиот објект и на видно место ќе ја објави причината за затворање на објектот.

Во случаите од ставот 1 алинеја 7 на овој член пазарниот инспектор ќе му предложи на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот да ја одземе лиценцата.

Против решението од ставовите 1 и 2 на овој член, може да се изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот.

Жалбата изјавена против решението од ставот 1 на овој член не го одлага неговото извршување.

Член 66

Ако инспекторот при вршењето на надзорот утврди дека вршителот на туристичката дејност:

1) на влезот на деловниот простор не ја истакне фирмата (член 15 став 1 точка 1);

2) нема идентификационен код (член 15 став 1 точка 3);

3) во промотивните печатени материјали како и во сите работни документи, видливо не се истакне фирмата, седиштето и идентификациониот код на туристичката агенција (член 15 став 1 точка 6);

4) на видно место во туристичката агенција не ја истакне лиценцата или копија заверена од нотар (член 15 став 1 точка 12);

5) не ги истакне цените на туристичките аранжмани и поединечните услуги (член 15 став 1 точка 13);

6) договорот не ги содржи елементите предвидени во членот 16 на овој закон;

7) туристичкиот ваучер не ги содржи елементите од членот 17 став 3 на овој закон;

8) информациите во издадената брошура не се вистинити и разбирливи (член 18 став 1);

9) брошурата не ги содржи елементите предвидени во членот 18 став 2;

10) врши активности спротивно на одредбите од членовите 37 и 38 на овој закон;

11) ангажира туристички водич стручен работник кој ја врши дејноста на своето работно место кај правни лица во деловниот објект во кој работи (музеј, галерија, национален парк и слично), стручен работник на туристичка агенција која придружува група туристи од место до место, водич во планина и пештера, водич на лов и риболов, како и водител или придружник на екскурзии и излети (член 39 став 2);

12) ангажира туристички придружник кој нема најмалку средна стручна подготовка (член 47);

13) не го пријави работното време на Државниот инспекторат за труд (член 55 став 1) и

14) не го истакне работното време на влезот на објектот и на видно место во објектот и не се придружува на истакнатото работно време (член 56 став 1), ќе донесе решение со кое на лице место ќе го затвори туристичкиот објект и ќе му определи рок од пет дена за отстранување на утврдените недостатоци. Ако во определениот рок не се отстранат утврдените недостатоци, надлежниот инспекциски орган ќе донесе решение за забрана на вршење на туристичка дејност во траење од 30 дена и на видно место ќе ја објави причината за затворање на објектот.

Доколку и по втор пат во текот на годината е направен прекршок од ставот 1 на овој член, надлежниот инспекциски орган ќе донесе решение со кое ќе изрече забрана за вршење на туристичка дејност во траење од 60 дена, ќе го затвори туристичкиот објект и на видно место ќе ја објави причината за затворање на објектот.

Против решението од ставовите 1 и 2 на овој член, може да се изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на туризмот.

Жалбата изјавена против решението од ставот 1 на овој член не го одлага неговото извршување.

V. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 67

Со парична казна од 80.000 до 250.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице, ако:

1) врши дејност без да е регистриран во трговскиот регистар (член 3 став 1);

2) не организира туристичко патување за своите членови и членовите на нивното потесно семејство преку туристички агенции, јавно ги огласува и рекламира туристичките патувања (член 6 став 1);

3) не ги исполнува пропишаните минимално технички услови (член 8 став 1);

4) деловницата на туристичката агенција врши активности спротивно на лиценцата што ја поседува туристичката агенција (член 11 став 2);

5) не склучи договор со сообраќајни претпријатија чии превозни средства не ги исполнуваат условите определени со пропис од областа на јавниот патен сообраќај (член 15 точка 7);

6) склучува договори и презема други деловни активности со угостителски правни субјекти кои не поседуваат лиценца и категоризација на објектот (член 15 став 1 точка 8);

7) не чува како деловна тајна сè што знае за корисникот на услугите и без негово одобрение, освен во законски пропишаните услови, ја даде адресата на корисникот на услугата, местото и времето на патувањето, престојот, уплатената цена, како и името на неговиот сопатник (член 15 став 1 точка 9);

8) не се придружува кон утврдените услови во договорите кои ги воспоставува со корисниците на услуги и третото лице како давател на услуги (член 15 став 1 точка 10);

9) за секоја продадена услуга или аранжман не издаде сметка од фискална каса, како и туристички ваучер за сместување и други услуги на корисникот на услугите (член 15 став 1 точка 14);

10) не се придружува при продажбата и реализацијата на договорот и програмата на туристичкиот аранжман (член 15 став 1 точка 15);

11) при организирање на туристички патувања во странство со автобус не обезбеди превозните средства да ги исполнуваат условите согласно со прописите од јавниот патен сообраќај, немаат клима уреди и разладен фрижидер (член 19);

12) изврши зголемување на цената утврдена во договорот 20 дена пред договорениот ден за започнување за користење на туристичките услуги (член 20);

13) не му ја врати целата сума која ја платил по договорот, освен во случаите што се предвидени во членот 21 став 1 точка 2 на овој закон;

14) не постапи во смисла на членот 21 ставови 2 и 3 од овој закон;

15) при реализација на туристички аранжман или патување, или престој во странство на малолетните лица не им овозможи информации за воспоставување на директен контакт со детето и лицето одговорно за давање услуги на детето во местото на патување и престој (член 23 став 2);

16) при реализација на туристичкиот аранжман или патување или престој во странство нема докази дека поседува лиценца (копија заверена од нотар), договори со сместувачките објекти во странство и доказ за извршено плаќање на сместувачки и други услуги преку соодветна банкарска институција (член 24);

17) нема лиценца за вршење на туристичка дејност (член 25 став 1) и

18) не ја пријави промената на содржината на лиценцата (член 29).

За дејствијата од ставот 1 на овој член, покрај паричната казна може да се изрече и мерка на безбедност забрана на вршење на туристичката дејност во траење од една до три години.

За прекршокот од ставот 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во правното лице со парична казна од 10.000 до 50.000 денари.

Физичко лице кое ќе стори прекршок од ставот 1 точка 1 на овој член, ќе се казни со парична казна од 10.000 до 20.000 денари.

За дејствијата од ставот 1 на овој член, покрај паричната казна на одговорното лице во правното лице може да му се изрече и мерка на безбедност забрана на вршење на туристичка дејност во траење од шест месеци до една година.

Член 68

Со парична казна од 50.000 до 150.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице, ако:

1) не го извести со посебен образец Државниот пазарен инспекторат и градоначалникот на општината, а во градот Скопје градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје според местото на седиштето на објектот, односно според местото каде што се даваат туристичките услуги најмалку осум дена пред почетокот на вршењето на дејноста (член 9 став 1);

2) деловниот простор се користи и за друга намена (домување и производство), спротивно на одредбите на членот 10 став 2 на овој закон;

3) назнаката "туристичка агенција", "патничка агенција" и вообичаените изрази какви што се "Tours" и "Travel", во фирмата ги користат туристичките агенции кои немаат добиено лиценца (член 15 став 1 точка 2);

4) не склучи договор со корисникот на услугата во кој ќе бидат јасно определени условите и начинот на давање на услугите (член 15 став 1 точка 5);

5) договорот не ги содржи елементите предвидени во членот 16 на овој закон;

6) туристичкиот ваучер не ги содржи елементите предвидени во членот 17 став 3;

7) имателот на лиценца "А" при вршењето на својата дејност не ги исполнува условите од членот 31 на овој закон;

8) имателот на лиценца "Б" при вршењето на својата дејност не ги исполнува условите од членот 32 на овој закон;

9) имателот на лиценца "В" при вршењето на својата дејност не ги исполнува условите од членот 33 на овој закон и

10) врши активности спротивно на одредбите од членовите 37 и 38 на овој закон.

За дејствијата од ставот 1 на овој член, покрај паричната казна на правното лице, може да се изрече и мерка на безбедност забрана на вршењето на туристичка дејност во времетраење од три месеци до една година.

Ако правното лице во текот на две години од денот на изрекување на мерката од ставот 2 на овој член стори исти такви дејствија за кои е изречена мерката за безбедност, ќе му се изрече мерка на безбедност забрана на вршење на туристичка дејност од две до пет години.

За прекршокот од ставот 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во правното лице со парична казна од 10.000 до 20.000 денари.

Покрај паричната казна од ставот 4 на овој член на одговорното лице, може да му се изрече и мерка на безбедност забрана на вршење на одговорна дејност во областа на туризмот од шест месеци до една година.

Член 69

Со парична казна од 50.000 до 120.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице, ако:

1) на влезот на деловниот простор не ја истакне фирмата (член 15 став 1 точка 1);

2) нема идентификационен код (член 15 став 1 точка 3);

3) на барање на корисникот на услугите не му даде информација во кое својство настапува и колкави се неговите овластувања, ако застапува друга туристичка агенција (член 15 став 1 точка 4);

4) во промотивните печатени материјали, како и во сите работни документи видливо не се истакне фирмата, седиштето и идентификациониот код на туристичката агенција (член 15 став 1 точка 6);

5) на видно место во туристичката агенција не ја истакне лиценцата (член 15 став 1 точка 12) и

6) не го истакне работното време на влезот на објектот и на видно место во објектот и не се придржува на истакнатото работно време (член 56).

За прекршокот од ставот 1 на овој член ќе се казни одговорното лице во правното лице со парична казна од 10.000 до 30.000 денари.

Член 70

Со парична казна од 20.000 до 50.000 денари ќе се казни вршителот на туристичката дејност - трговец поединец за дејствијата од членовите 66, 67 и 68 на овој закон.

За дејствијата од членот 66 став 1 на овој закон покрај парична казна може да се изрече мерка на безбедност забрана на вршење на туристичка дејност на трговец поединец од три месеци до една година.

За дејствијата од членот 67 став 1 и членот 68 став 1 на овој закон, покрај паричната казна, може да се изрече и мерка на безбедност забрана на вршење на туристичка дејност во траење од три месеци до една година.

Член 71

Со парична казна од 15.000 до 50.000 денари ќе се казни физичкото лице, ако:

1) не е регистрирано за вршење на туристичка дејност (член 3 став 2 и член 51 став 2);

2) врши дејност на туристички водич, лице кое е стручен работник кој ја врши дејноста водич на своето работно место кај правни лица во деловниот објект во кој работи (музеј, галерија, национален парк и слично), стручен работник на туристичката агенција која придружува група туристи од место во место, водич во планина и пештера, водич на лов и риболов, како и водич или придружник на екскурзии и излети (член 39 став 2);

3) врши дејност туристички водич или туристички придружник без положен соодветен стручен испит (член 40 став 2) и

4) дава услуги без посредување на вршителите на туристичка, односно угостителска дејност без да склучи договор (член 51 став 6).

Член 72

За дејствијата од членот 68 став 1 точка 1 и членот 69 став 1 на овој закон, овластениот инспектор на општината и овластениот инспектор на градот Скопје може на самото место да наплати парична казна, и тоа:

1) за правно лице 10.000 денари;

2) за одговорно лице 8.000 денари и

3) за физичко лице - трговец поединец 5.000 денари.

Туристичко-угостителскиот инспектор на општината и градот Скопје за дејствијата од членот 71 став 1 точки 1, 3 и 4 на овој закон, може на самото место да наплати парична казна предвидена во ставот 1 од овој член.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 73

Започнатите постапки пред денот на примената на овој закон, ќе се довршат согласно со одредбите од Законот за угостителската и туристичката дејност ("Службен весник на Република Македонија" број 23/95, 33/2000, 25/2002 и 38/2003).

Член 74

Вршителите на туристичка дејност, како и оние кои имаат положен испит за туристички водич, се должни да го усогласат своето работење според одредбите на овој закон во рок од една година од денот на примената на овој закон.

Член 75

Прописите предвидени според одредбите на овој закон ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на примената на овој закон.

Член 76

До донесувањето на нови подзаконски акти предвидени со овој закон, ќе се применуваат постојните прописи.

Член 77

Водењето на регистарот и евиденцијата предвидени со одредбите на овој закон ќе ги врши работникот којшто ќе го преземе градоначалникот на општината, а во градот Скопје градоначалникот на општината на подрачјето на градот Скопје, согласно со членот 80 од Законот за угостителската дејност од денот на примената на овој закон.

Член 78

Со денот на примената на овој закон престануваат да важат одредбите што се однесуваат на туристичката дејност од Законот за угостителската и туристичката дејност ("Службен весник на Република Македонија" број 23/95, 33/2000, 25/2002 и 38/2003).

Член 79

Одредбите од овој закон кои се однесуваат на трансферот на надлежностите и одредбите кои се во врска со трансферот ќе се применуваат од денот на примената на овој закон.

Член 80

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”, а ќе се применува од денот на конституирање на советите на општините и на градот Скопје и изборот на градоначалници на општините и градоначалникот на градот Скопје, по спроведување на првите наредни избори согласно со Законот за локалните избори (“Службен весник на Република Македонија” број 46/96, 12/2003, 35/2004, 52/2004 и 60/2004).

L I G J I

PËR VEPRIMTARI TURISTIKE

I. DISPOZITA TË PËRGGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohen kushtet dhe mënyra për kryerjen e veprimtarisë turistike.

Neni 2

Nocione të veçanta që пëрдoren në këtë ligj kanë кuptimin си vijon:

1. “Veprimtari turistike” është organizimi dhe realizimi i udhëtimitve turistike në vendë turistike, verimeve familjare dhe ekskurzimeve tjera jokomerciale dhe aranzhmaneve të tjera turistike në vend dhe jashtë, ofrimi i informatave turistike, shitja dhe ndërmjetësimi gjatë shitjes së shërbimeve hoteliere ose të tjera turistike, ndërmjetësimi edhe gjatë dhënies së shtëpive, banesave dhe dhomave për turistë, kryerja e shërbimeve me ciceronë turistike dhe shërbimeve të tjera.

2. “Shërbime të tjera” janë shitja e biletave të udhëtimit dhe sigurimi i udhëtarëve dhe turistëve, aktivitetet propagandistike turistike, organizimi i manifestimeve kulturore dhe sportive, punët e këmbimit, dhënia me qira e automjeteve dhe objekteve lundruese, shitja e сувенирëve, literaturës turistike dhe mallit tjetër që shitet në qarkullimin turistik, si dhe shitja e biletave për manifestime kulturore, sportive dhe të tjera, pagesa për llotо, prognozë sportive, llotari dhe ngjashëm;

3. “Kryerës të veprimtarisë turistike” janë shoqëritë tregtare, tregtarët individë dhe personat fizikë;

4. “Vend turistik” paraqet rajoni ose destinimi i cili si tërësi turistike organizative dhe funksionale disponon me kuriozitete natyrore, kulturore, historike dhe të tjera me rëndësi për turizmin, инфраструктурë komunale, të komunikacionit dhe turistike, si dhe objekte dhe lokale të tjera për vendosjen dhe qëndrimin e turistëve.

5. “Pako e aranzhmanit turistik” është kombinimi i arritur paraprakisht i së paku dy nga shërbimet që vijojnë, të shitura ose të dhëna në shitje, me kusht që shërbimi i përgjithshëm të zgjasë më shumë se 24:00 orë, ose përfshin vendosjen me bujtje, përkatësisht vendosjen dhe atë:

(a) transportin;

(b) vendosjen;

(c) shërbime të tjera turistike që nuk janë përfshirë me transportin dhe vendosjen dhe janë me rëndësi në kuadër të pakos së aranzhmanit turistik.

6. “Program i pikniqeve” është kombinim i së paku dy shërbimeve të ofruara veç e veç, i cili zgjat më pak se 24 orë dhe nuk përfshin bujtjen përkatësisht vendosjen.

7. “Shfrytëzues” - konsumues është personi i cili blen ose pajtohet të blejë pakon turistike të aranzhmanit (kontraktuesi i primar), ose personi tjetër i cili në emër të kontraktuesit primar pajtohet të blejë pakon turistike të aranzhmanit (shfrytëzuesi tjetër – konsumues) ose cilido person tjetër, të cilit kontraktuesi primar ose shfrytëzuesit e tjerë ia kanë bartur shfrytëzimin e pakos turistike të aranzhmanit.

8. “Organizues i udhëtimit” është kryerësi i veprimtarisë turistike, i cili organizon pakon e aranzhmanit turistik dhe i cili e shet drejtpërdrejt ose përmes ndërmjetësit.

9. “Ndërmjetës” është personi juridik i cili shet ose ofron për blerje pakon e aranzhmanit turistik, që është përgatitur nga organizuesi i udhëtimit.

10. “Marrëveshje” është marrëveshja që i lidh shfrytëzuesin dhe organizuesin dhe /ose ndërmjetësin, e lidhur me shkrim sipas këtij ligji dhe Ligjit për raportet obligative.

11. “Veprimtari turoperatorike” është tregtia me shërbime turistike me shumicë nga agjencitë turistike drejtpërdrejt ose me ndërmjetësimin e agjencive të tjera turistike.

12. “Shërbime në turizmin fshatar dhe etno turizëm” janë qëndrimi i turistëve në amvisëritë e fshatit për pushim dhe rekreim.

II. KRYERËSIT E VEPRIMTARISË TURISTIKE

Neni 3

Veprimtari turistike mund të kryejnë shoqëritë tregtare dhe tregtarët individë të regjistruar në regjistrin tregtar (kryerësit e veprimtarisë turistike), në kushte dhe mënyrë të përcaktuar me këtë ligj.

Personat fizikë të cilët sipas dispozitave të këtij ligji kryejnë veprimtari turistike me pakicë, regjistrohen në regjistrin që e mban prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit në regjistrin që e mban prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit.

Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozimin e ministrit që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e turizmit, i përcakton veprimtaritë me pakicë në sferën e turizmit.

Ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetente për punët nga sfera e turizmit, e përcakton formën dhe përmbajtjen si dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 4

Themelues të agjencive turistike dhe byrove turistike mund të jenë persona juridikë të vendit dhe të jashtëm.

Neni 5

Shoqëri tregtare dhe tregtar individ, varësisht nga lloji i shërbimit që e ofron, mund të jetë agjencia turistike dhe byroja turistike.

Tregtar individ i cili veprimtarinë turistike të ciceronit turistik ose shoqëruesit turistik e kryen si profesion, përherë e mban emrin ciceron turistik ose shoqërues turistik.

Personi fizik i cili si profesion të lirë herëpashere kryen veprimtari turistike të ciceronit turistik ose shoqëruesit turistik e mban emrin ciceron turistik ose shoqërues turistik.

Neni 6

Shoqatat turistike të shoqatave sportive dhe sindikale, shoqëritë dhe shoqatat kulturore artistike, institucionet sociale shëndetësore dhe organizatat fetare dhe humanitare, mund të organizojnë udhëtime turistike për anëtarët e tyre dhe anëtarët e familjes së tyre më të ngushtë vetëm përmes agjencive turistike.

Personat nga paragrafi 1 i këtij neni, publikisht nuk mund të shpallin dhe reklamojnë udhëtime turistike nga paragrafi 1 i këtij neni, përveç njoftimit të anëtarëve të këtyre organizatave dhe institucioneve.

Neni 7

Veprimtaria turistike kryhet sipas dispozitave të këtij ligji, rregullave të miratuara në bazë të këtij ligji, zakoneve të mira afariste dhe zakoneve të veçanta që kanë të bëjnë me kryerjen e veprimtarisë turistike.

III. KUSHTET DHE MËNYRA PËR KRYERJEN E VEPRIMTARISË TURISTIKE

1. Kushtet minimale-teknike dhe kushtet e tjera për kryerjen e veprimtarisë

Neni 8

Për kryerjen e veprimtarisë turistike, objektet duhet t'i plotësojnë kushtet e përcaktuara minimale-teknike dhe kushtet e tjera të përcaktuara me ligj.

Ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit, i përcakton kushtet minimale-teknike nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 9

Kryerësi i veprimtarisë turistike është i obliguar që plotësimin e kushteve nga neni 8 paragrafi 1 i këtij ligji t'ia paraqesë Inspektoratit shtetëror të tregut dhe të prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit prefektit të komunës të rajonit të Qytetit të Shkupit, sipas vendit dhe selisë së objektit, përkatësisht sipas vendit ku ofrohen shërbimet turistike, së paku tetë ditë para fillimit të kryerjes së veprimtarisë. Paraqitja bëhet me formular të posaçëm.

Prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit e informon prefektin e Qytetit të Shkupit për regjistrimin e kryer të personave fizikë në regjistër, sipas nenit 3 paragrafi 2 të këtij ligji, si dhe paraqitjen nga kryerësit e veprimtarisë turistike.

Ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e turizmit, e përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit të fletëparaqitjes nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 10

Kryerësit e veprimtarisë turistike, veprimtarinë e kryejnë në objekt afarist.

Hapësira e objektit afarist nuk guxon të shfrytëzohet për dedikim tjetër (banim dhe prodhimtari), përveç ofrimit të shërbimeve të tjera të shënuara në nenin 2 paragrafin 2 të këtij ligji.

Lokali afarist nuk duhet të jetë doemos tërësi e veçantë afariste, nëse ai lokal gjendet në objekte dedikuar për aktivitete tregtare dhe bankare, në hotele, në lokale të panareve, në terminale të komunikacionit rrugor, ajror dhe nautik.

Neni 11

Agjencitë turistike mund të kenë objekt afarist jashtë selisë së agjencisë turistike (në tekstin e mëtejme: ekspoziturë), e cila i plotëson kushtet e përcaktuara nga neni 8 paragrafi 1 i këtij neni.

Ekspozitura nga paragrafi 1 i këtij neni, i kryen punët sipas licencës që e posedon agjencia turistike.

Kopje të licencës së marrë të agjencisë turistike, të verifikuar te noteri, doemos duhet të ketë edhe në lokalin e ekspoziturës.

2. Llojet e shërbimeve turistike

Neni 12

Agjencitë turistike i kryejnë shërbimet si vijon:

- 1) organizimin, shitjen dhe realizimin e pakove të aranzhmaneve turistike;
- 2) shitjen dhe ndërmjetësimin në shitje të shërbimeve hoteliere dhe turistike të tjera;
- 3) ndërmjetësimin dhe ofrimin e shërbimeve të udhëtimeve dhe qëndrimit dhe shërbimeve të tjera lidhur me to;
- 4) organizimin e shitjes së biletave dhe realizimin e programeve të pikniqeve;
- 5) pranimin dhe transportin e udhëtarëve;
- 6) shitjen dhe ndërmjetësimin në shitje të biletave ose rezervimin e vendeve për të gjitha llojet e mjeteve transportuese;
- 7) rezervimin e vendosjes dhe kushteve të tjera në objektet hoteliere;

8) përfaqësimin e agjencive turistike të vendit dhe të huaja;

9) dhënien e informatave turistike dhe materialeve promovuese turistike për aranzhmanet e veta, ngjarjet turistike dhe të tjera;

10) ndërmjetësimin në marrjen e vizave të nevojshme për aranzhmanet jashtë, si dhe lejet e nevojshme për gjueti, peshkatari, zhytje dhe leje të tjera të nevojshme për organizimin dhe realizimin e llojeve të ndryshme të turizmit;

11) organizimin dhe ndërmjetësimin në shitjen e shërbimeve të turizmit të stacionuar, fshatar, të banjave, shëndetësor, kongreseve, sportiv, të gjuetisë dhe llojeve të tjera të turizmit;

12) organizimin e shërbimit të shoqëruesve turistike, si dhe pranimin e mysafirëve gjatë ardhjes dhe shkuarjes nga vendi në destinacionin turistik, si dhe shoqërimin e personave të mitur në kuadër të aranzhmaneve turistike;

13) organizimin e ofrimit të shërbimeve nga ciceronët turistikë, dhe

14) sigurimin e udhëtarëve dhe sendeve në rast të riatdhesimit, fatkeqësisë dhe sëmundjes.

Neni 13

Agjencia turistike mund të kryejë aktivitete turistike, komerciale, informative-këshilldhënëse dhe promovuese, si vijon:

- 1) promovimin e ofruesve të shërbimeve;
- 2) promovimin e partnerëve afaristë;
- 3) promovimin e aranzhmaneve turistike;
- 4) botimin e publikimeve turistike;
- 5) shfrytëzimin e mjeteve informative dhe promotive;
- 6) ofrimin e informatave dhe këshillave për udhëtim për mjetet e mundshme transportuese, orarin e udhëtimit, çmimet, rregullat, formalitetet dhe shërbimeve shoqëruese;
- 7) ofrimin e informatave për qëndrimin;
- 8) ofrimin e informatave për karakteristikat e destinimeve turistike, për kushtet e vendosjes dhe ushqimit, për sistemin shoqëroro-politik, për situatën politike, për çmimet e shërbimeve, për atraktivitetet natyrore dhe antropogjene, për jetën sportive, kulturore dhe zbavitëse, për gjuhët të cilat fliten dhe për situatën meteorologjike, dhe
- 9) dhënien e informatave të tjera: rreth sigurimit të polisave, dokumenteve të udhëtimit, raporteve bankare dhe valutore, kushteve të pagesës dhe shërbimeve shëndetësore.

Neni 14

Agjencia turistike, përveç kushteve nga nenet 12 dhe 13 të këtij ligji, mund të ofrojë edhe shërbime të tjera, në kushte të përcaktuara me ligj, si vijon: organizimin dhe ofrimin e shërbimeve lidhur me çeçe kartela dhe çeçe të udhëtimit, si dhe ofrimin e shërbimeve të këmbimit; huazimin dhe ndërmjetësimin në huazimin e automjeteve (rent-a-car, objekteve lundruese, fluturakeve, ruajtjen dhe mirëmbajtjen e objekteve lundruese), organizimin e manifestimeve kulturore dhe sportive; shitjen e suvenirëve, literaturës turistike, gazetave, punimeve shtëpiake dhe mallit tjetër që zakonisht shitet në qarkullimin turistik; shitjen e biletave për shfaqje kulturore, sportive dhe të tjera; fletëllotarive dhe pagesën e llotos dhe parashikimit sportiv.

3. Të drejtat dhe obligimet e agjencive

Neni 15

Agjencia turistike varësisht nga licenca, i ka edhe të drejtat dhe obligimet si vijon:

- 1) në hyrje të lokalit afarist ta vendosë firmën;
- 2) shenjë "agjencia turistike", agjencia e udhëtimit dhe shprehjet e zakonshme siç janë "Tours" dhe "Travel", në firmë mund t'i shfrytëzojnë vetëm agjencitë turistike që kanë marrë licencë;
- 3) të ketë kodin e identifikimit;
- 4) të japë informatë me kërkesën e shfrytëzuesit të shërbimeve, me çfarë cilësie vepron dhe sa janë autorizimet e saj nëse përfaqëson agjenci tjetër turistike;

5) të lidhë marrëveshje me shfrytëzuesin e shërbimit në të cilin do të përcaktohen qartë kushtet dhe mënyra e ofrimit të shërbimeve;

6) në materialet e shtypura promovuese si dhe në të gjitha dokumentet e punës, të shënohet qartë firma, selia dhe kodi identifikues i agjencisë turistike;

7) të lidhë marrëveshje vetëm me ndërmarrje të komunikacionit, mjetet transportuese të të cilave i plotësojnë kushtet e përcaktuara me rregulla nga lëmi i komunikacionit rrugor publik;

8) të lidhë marrëveshje dhe të ndërmarrë aktivitetet të tjera afariste vetëm me subjekte juridike hotelierike, të cilët posedojnë licencën dhe kategorinë e objektit;

9) të ruajë si fshehtësi afariste gjithçka që di për shfrytëzuesin e shërbimeve dhe sjelljen e tij edhe pa lejen e tij, përveç në kushte të përcaktuara me ligj askujt nuk guxon t'ia japë adresën e shfrytëzuesit të shërbimit, vendin dhe kohën e udhëtimit, qëndrimin, çmimin e paguar si dhe emrin e bashkudhëtarit të tij;

10) t'u përmbahet kushteve të përcaktuara në marrëveshjet që i bën me shfrytëzuesit e shërbimeve dhe personin e tretë si ofrues i shërbimeve;

11) ta informojë shfrytëzuesin për opsionet e tjera për dhënie të polisave të sigurimit që të përcaktohet çmimi i dorëheqjes nga ana e shfrytëzuesit ose çmimi i ndihmës në rast të riatdhësit, fatkeqësisë dhe sëmundjes;

12) në vend të dukshëm në agjencionin turistik ta paraqesë licencën ose kopjen e vërtetuar të noterit;

13) t'i theksojë çmimet e aranzhmaneve turistike dhe shërbimeve individuale;

14) për çdo shërbim ose aranzhman të shitur të lëshojë fletllogarinë nga arka fiskale si dhe faturën turistike për vendosje dhe shërbime të tjera të shfrytëzuesit të shërbimit, dhe

15) gjatë shitjes dhe realizimit të shërbimeve t'i përmbahet marrëveshjes dhe programit për aranzhmanin turistik.

Neni 16

Marrëveshja nga neni 15 paragrafi 1 pika 5 i përmban veçanërisht elementet si vijon:

1) destinacionin e udhëtimit ose destinacionet dhe kohën e qëndrimit me data;

2) mjetet, karakteristikat dhe kategoritë që do të shfrytëzohen, datat, koha dhe vendi i nisjes dhe i kthimit;

3) nëse pako-aranzhmani përmban vendosjen, lokacionin e vendosjes, kategorinë e tij turistike ose shkallën e konfortit, karakteristikat kryesore të tij dhe planin e shujtave;

4) a nevojitet numër minimal i njerëzve që pako-aranzhmani të realizohet dhe nëse nevojitet, afati i fundit për informimin e shfrytëzuesit nëse pako-aranzhmani anulohet;

5) vizitat, ekskursionet ose shërbimet e tjera, të inkuorporuara në çmimin e përgjithshëm të kontraktuar për pako-aranzhmanin;

6) emrin dhe adresën e organizuesit, ndërmjetësit të pako-aranzhmanit dhe aty ku duhet edhe të sigurohet;

7) çmimin e pako-aranzhmanit, indikacionet për mundësinë e revizionit të çmimeve, indikacioni për çfarëdo dogane, takse ose shpenzime për arkëtimin e shërbimeve të caktuara (fluturim, nisje për lundrim ose ankorim në port, ose shpenzime për nisje për lundrim nga porti dhe fluturim nga aeroporti, taksat turistike) nëse këto çmime nuk janë inkuorporuar në pako-aranzhmanin;

8) planin dhe mënyrën e pagesës;

9) kërkesat e veçanta të cilat shfrytëzuesi ia ka paraqitur organizuesit ose ndërmjetësit kur ka rezervuar pako-aranzhmanin, të cilat i kanë pranuar;

10) kohën për të cilën shfrytëzuesi mund të ankohet për mosplotësimin ose plotësimin joadekuat të dispozitave të marrëveshjes.

Një ekzemplar i marrëveshjes nga paragrafi 1 i këtij neni i jepet shfrytëzuesit të shërbimit.

Neni 17

Fatura turistike jepet nga agjencia turistike që posedon licencë.

Fatura turistike mund t'i jepet shfrytëzuesit vetëm në emër dhe për llogari të agjencisë turistike që ka licencë.

Fatura turistike jepet së paku në tri ekzemplarë dhe i përmban elementet si vijon:

1) numrin dhe datën e lëshimit të faturës;

2) firmën e agjencisë turistike që e lëshon faturën;

3) numrin dhe llojin e licencës së agjencisë turistike;

4) emrin e shfrytëzuesit;

5) listën e shërbimeve të paguara që përfshihen në udhëtimin turistik;

6) datën për plotësimin e shërbimit të parë dhe të fundit;

7) numrin dhe datën e dokumentit me të cilin konfirmohet pagesa nga shfrytëzuesi;

8) nënshkrimin dhe vulën e dhënësit të faturës.

Neni 18

Agjencia turistike boton broshurë për udhëtimin dhe qëndrimin e shfrytëzuesve të shërbimeve. Informatat në broshurë duhet të jenë të sakta dhe të kuptueshme.

Broshura duhet t'i përmbajë elementet si vijon:

1) qëllimin dhe mënyrën e udhëtimit, si dhe karakteristikat e vendeve të udhëtimit;

2) mënyrën e vendosjes, lokacionin e tij, kategorinë ose shkallën e konfortit dhe karakteristikat e tij kryesore, lejen për vendosje dhe klasifikimin turistik sipas rregullave të vendit nikoqir;

3) planin e shujtave;

4) marshutën e rrugës;

5) informatat e përgjithshme për pasaportën dhe vizat dhe për formalitetet shëndetësore të nevojshme për udhëtimin dhe qëndrimin;

6) shumën e parave ose përqindjen e çmimit që duhet të paguhet në llogari dhe planin për pagesën e bilancit;

7) numrin minimal të njerëzve për fillimin e pako-aranzhmanit dhe afatin e fundit për informimin e shfrytëzuesit nëse tërhiqet nga pakoja.

Të dhënat që janë shënuar në broshurë janë obligative për organizuesin ose ndërmjetësin, nëse:

1) ndryshimet e të dhënave i janë paraqitur qartë shfrytëzuesit para nënshkrimit të marrëveshjes, dhe

2) ndryshimet janë bërë më vonë me marrëveshje ndërmjet palëve.

Neni 19

Kryerësit e veprimtarisë turistike, gjatë organizimit të veprimtarisë turistike në vendet e jashtme me autobus, obligohen të sigurojnë që mjeti transportues t'i plotësojë kushtet në pajtim me dispozitat nga sfera e komunikacionit publik rrugor dhe të ketë kondicioner dhe frigorifer për ftohje.

Neni 20

Agjencia turistike nuk guxon ta rrisë çmimin e përcaktuar në marrëveshje, 20 ditë përpara ditës së kontraktuar për fillimin e shfrytëzimit të shërbimeve turistike.

Neni 21

Në rast se agjencia turistike e anulon pako-aranzhmanin turistik për çfarëdo arsye, përveç me gabimin e shfrytëzuesit përpara datës së nisjes me marrëveshje, shfrytëzuesi i shërbimeve ka të drejtë:

1) të marrë aranzhman turistik i cili i përgjigjet ose pako-aranzhman tjetër të ngjashëm, me kualitet më të lartë, aty ku agjencia turistike mund t'i ofrojë si zëvendësim. Nëse pako-aranzhmani turistik i zëvendësuar është me kualitet më të ultë, agjencia turistike do t'ia kthejë dallimin e çmimit shfrytëzuesit, ose

2) do t'i kthehet në afatin e mundshëm më të shkurtër shuma e plotë që e ka paguar me marrëveshje, përveç nëse:

- pako-aranzhmani është anuluar për arsye se numri i personave që janë paraqitur është më i vogël se numri minimal i nevojshëm dhe shfrytëzuesi për këtë është njoftuar me shkrim, në periudhën e caktuar me marrëveshje për pako-aranzhmanin; ose

- anulimi, përveç në rast të stërngarkimit është nga faktori natyror, për shembull: rrethanave të pazakonshme dhe të paparashikueshme jashtë kontrollit të personit që thirret në to, ndërsa pasojave nga kjo nuk do të mund t'u iket bile edhe me marrjen e të gjitha masave të sigurisë.

Nëse pas nisjes, pjesa më e madhe e shërbimeve nuk janë realizuar/ofruar ose nëse agjencia turistike konstaton se nuk ka mundësi që pjesën më të madhe të shërbimeve t'i kryejë, do të propozojë aranzhmane alternative që përgjigjen për vazhdimin e pako-aranzhmanit, pa shpenzime plotësuese për shfrytëzuesin dhe nëse duhet do t'ia kompenzojë shfrytëzuesit dallimin ndërmjet shërbimeve të ofruara dhe të marra.

Nëse nuk ka mundësi të bëhen aranzhmane alternative, sipas paragrafit paraprak të këtij neni, ose ato nuk pranohen nga shfrytëzuesi për shkaqe të arsyeshme, agjencia turistike do të bëjë aranzhmane alternative që përgjigjen pa shpenzime plotësuese të shfrytëzuesit, me transport ekuivalent prapa deri në vendin e nisjes, ose në ndonjë vend tjetër që pranon shfrytëzuesi, dhe nëse duhet do ta kompenzojë shfrytëzuesi.

Neni 22

Nëse shfrytëzuesi pengohet që të vazhdojë shfrytëzimin e pako-aranzhmanit turistik, ai mund t'ia transferojë rezervimin e tij, duke i dhënë paraprakisht organizatorit ose ndërmjetësuesit informatë me kohë në kohë të kuptueshme për qëllimin vet para nisjes, personit i cili i plotëson të gjitha kushtet i përkasin pako-aranzhmanit turistik. Bartësi i pako-aranzhmanit turistik dhe personi të cilit i është bartur pako-aranzhmani turistik, obligohen të jenë në lidhje të përhershme me organizuesin ose ndërmjetësin për pagesën e çfarëdo shpenzimeve plotësuese që do të ndodhin gjatë transferit të tillë.

Neni 23

Agjencia turistike gjatë realizimit të pako-aranzhmanit turistik ose udhëtimit e qëndrimit në vendet e jashtme, duhet të sigurojë informata për:

1) kohën, vendet e ndaljes dhe ndërlidhjeve transportuese, si dhe vendin e udhëtarit, për shembull: kabinën ose krevatin në anije, kabinën për fjetje në tren;

2) emrin, adresën dhe numrin e telefonit të përfaqësuesit lokal të agjencisë turistike dhe ose ndërmjetësuesit, ose të agjencisë lokale të cilës shfrytëzuesi gjatë vështirësisë mund t'i paraqitet për ndihmë. Atje ku nuk ka agjenci të tillë, shfrytëzuesit doemos duhet t'i jepet numri i telefonit në rast urgjence, ose çfarëdo informate tjetër që do t'i mundësojë të kontaktojë me agjencinë turistike dhe /ose ndërmjetësuesin.

Agjencia turistike gjatë realizimit të pako-aranzhmanit turistik ose udhëtimit dhe qëndrimit në vendet e jashtme të personave të mitur, obligohet të mundësojë informata për vendosjen e kontaktit të drejtpërdrejtë me fëmijën dhe personin përgjegjës për shërbimin e fëmijës në vendin e udhëtimit dhe qëndrimit.

Neni 24

Agjencia turistike gjatë realizimit të pako-aranzhmanit turistik ose udhëtimit dhe qëndrimit në vendet e jashtme, obligohet që në dalje nga vendi të dëshmojë se posedon licencë (kopje të verifikuar te noteri), marrëveshje me objektet për vendosje në vendet e jashtme dhe dëshmi për pagesat e kryera për shërbimet e vendosjes dhe të tjera përmes institucionit përkatës bankar.

4. Kryerja e veprimtarisë turistike me licencë

Neni 25

Agjencitë turistike për kryerjen e veprimtarisë doemos duhet të kenë licencë për kryerjen e veprimtarisë turistike (në tekstin e mëtejshëm: licenca).

Licenca mund të jetë: licenca "A", licenca "B" dhe licenca "V".

Licencën nga paragrafi 2 i këtij neni e jep organi i administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit, ose institucioni i autorizuar.

Që të autorizohet institucioni nga paragrafi 3 i këtij neni, duhet të ketë së paku tre persona të punësuar me arsimim sipëror edhe nga lëmi i drejtësisë, ekonomisë dhe turizmit. Institucionin nga paragrafi 3 i këtij neni e autorizon Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozimi e ministrit që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e turizmit.

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e turizmit, e përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit të licencës nga paragrafi 2 i këtij neni.

5. Procedura për marrjen e licencës

Neni 26

Agjencitë turistike për marrjen e licencës i paraqesin kërkesë dhënësit të licencës, duke e shënuar firmën dhe selinë e kërkesit dhe llojin e licencës që kërkohet.

Kërkesës nga paragrafi 1 i këtij neni i bashkangjitet:

- 1) vendimi për regjistrim në regjistrin tregtar;
- 2) njoftimi për plotësimin e kushteve për kryerjen e veprimtarisë turistike;
- 3) të dhënat për personin përgjegjës;
- 4) dëshmi se ka lidhur marrëveshje vjetore për sigurim nga përgjegjësia për kryerjen e veprimtarisë nëse parashihet me këtë ligj;
- 5) dëshmi për bonitet pozitiv për gjashtë muajt e fundit përpara paraqitjes së kërkesës; dhe
- 6) deklaratë se nga dita e marrjes së licencës për çdo vit do të paraqesë dëshmi për bonitet pozitiv.

Kundër vendimit të ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e turizmit, me të cilin refuzohet kërkesa për dhënie e licencës, mund t'i paraqitet ankesë Komisionit të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë për zgjidhjen e çështjeve juridike të shkallës së dytë nga sfera e turizmit.

Kundër vendimit të institucionit të autorizuar me të cilin refuzohet kërkesa për dhënie e licencës, mund t'i paraqitet ankesë ministrit që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e turizmit.

6. Lëshimi i licencës

Neni 27

Licenca lëshohet në afat prej 8 ditësh nga dita e paraqitjes së kërkesës nga kryerësi i veprimtarisë turistike.

Licenca ka vlefshmëri tre vjet.

7. Regjistrimi i licencës në regjistër

Neni 28

Licenca regjistrohet në regjistrin e agjencive turistike që i mban dhënësi i licencës.

Institucioni i autorizuar nga neni 25 paragrafi 3 i këtij ligji, organit të administratës shtetërore kompetent për punët në lëmin e turizmit, i dorëzon njoftim për ndryshimet e bëra në regjistër nga paragrafi 1 të këtij neni, menjëherë pas lindjes së ndryshimit.

Ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e turizmit, e përcakton formën dhe përmbajtjen si dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit.

8. Ndryshimi i elementeve nga përmbajtja e licencës

Neni 29

Çdo ndryshim të përmbajtjes së licencës, agjencia turistike obligohet t'ia paraqesë dhënësit të licencës në afat prej 8 ditësh nga dita e ndryshimit të bërë.

9. Pushimi i vlefshmërisë së licencës

Neni 30

Licenca pushon të vlejë:

- 1) pas skadimit të afatit të vlefshmërisë së licencës;
- 2) nëse për çdo vit duke llogaritur nga dita e marrjes së licencës, nuk dorëzon dëshmi për bonitet pozitiv të licencës;
- 3) nëse agjencia turistike në periudhën e vlefshmërisë së licencës pushon t'i plotësojë kushtet për kryerjen e veprimtarisë turistike, përkatësisht kushtet e caktuara për marrjen e licencës përkatëse të parapara në nenet 31, 32 dhe 33 të këtij ligji, dhe
- 4) në bazë të kërkesës së bartësit të licencës për fshirje nga regjistri i agjencive turistike.

Vendimin për pushimin e vlefshmërisë së licencës sipas këtij neni, e merr ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e turizmit dhe institucioni i autorizuar nga neni 25 paragrafi 3 të këtij ligji.

Vendimi nga paragrafi 1 i këtij neni regjistrohet në regjistrin nga neni 28 i këtij ligji, përkatësisht në institucionin e autorizuar për dhënien e licencës.

Kundër vendimit për ndërprerjen e vlefshmërisë së licencës të ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët në sferën e turizmit, mund t'i ushtrohet ankesë Komisionit të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë për zgjidhjen e çështjeve administrative të shkallës së dytë nga sfera e turizmit.

Kundër vendimit për ndërprerjen e vlefshmërisë së licencës të institucionit të autorizuar nga neni 25 paragrafi 3 të këtij ligji, mund t'i paraqitet ankesë ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e turizmit.

10. Kushtet për dhënien e licencës “A”, “B” dhe “V”

Neni 31

Për marrjen e licencës “A” agjencia turistike doemos duhet t'i plotësojë kushtet si vijon:

- 1) të lidhë marrëveshje vjetore me shoqërinë e sigurimeve për sigurimin për përgjegjësi nga kryerja e veprimtarisë në shumë prej 50.000 euro në kundërvlerë me denarë;
- 2) të ketë bonitet pozitiv për gjashtë muajt e fundit para paraqitjes së kërkesës, kurse për agjencitë e posathemeluara, pas kalimit të gjashtë muajve nga dita e marrjes së licencës;
- 3) të ketë së paku katër persona të punësuar, prej të cilëve dy persona me dëshmi se kanë njohuri aktive të një gjuhe botërore dhe njëri nga të punësuarit të ketë dhënë kursin IATA për shitjen e aviobiletave;
- 4) të ketë ciceron turistik dhe shoqërues turistik gjatë çdo realizimi të udhëtimit në vend dhe jashtë për së paku 15 persona.

Neni 32

Për marrjen e licencës “B” agjencia turistike doemos duhet t'i plotësojë kushtet si vijon:

- 1) të lidhë marrëveshje vjetore me shoqërinë e sigurimeve për sigurimin nga përgjegjësia për kryerjen e veprimtarisë, në shumë prej 15.000 euro në kundërvlerë me denarë;
- 2) të ketë bonitet pozitiv për gjashtë muajt e fundit, para paraqitjes së kërkesës, ndërsa për agjencitë e posathemeluara, pas kalimit të gjashtë muajve nga dita e marrjes së licencës;
- 3) të ketë së paku dy persona të punësuar, prej të cilëve një person me dëshmi se ka njohuri aktive të një gjuhe botërore, dhe njëri nga të punësuarit të ketë dhënë kursin IATA për shitjen e aviobiletave;
- 4) të ketë ciceron turistik dhe shoqërues turistik gjatë çdo realizimi të udhëtimit në vend dhe jashtë, për së paku 15 persona.

Neni 33

Për marrjen e licencës “B” agjencia turistike doemos duhet t'i plotësojë kushtet si vijon:

- 1) të ketë person të punësuar me kursin e dhënë IATA, për shitjen e aviobiletave;
- 2) të ketë ciceron turistik dhe shoqërues turistik, gjatë çdo realizimi të udhëtimit në vend dhe jashtë, për grupin prej së paku 15 persona.

11. Shërbimet e agjencive turistike

Neni 34

Poseduesi i licencës “A”, mund të bëjë organizimin e udhëtimeve turistike, në vend dhe jashtë (veprimtari turoperatorike).

Neni 35

Në bazë të licencës së marrë “A”, agjencia turistike mund të merret edhe me aktivitete ndërmjetësimi, organizative, informative-këshilldhënëse dhe promovuese dhe aktivitete të tjera lidhur me udhëtimin dhe qëndrimin e shfrytëzuesve të shërbimeve në vend dhe jashtë.

Neni 36

Për shitjen dhe realizimin e aranzhmanit turistik, agjencia turistike që ka marrë licencën “A”, lidh marrëveshje me shfrytëzuesin e shërbimeve turistike.

Marrëveshja nga paragrafi 1 i këtij neni, si bazë i përmban elementet e parapara me nenin 16 të këtij ligji dhe Programin për aranzhmanin turistik.

Programi i aranzhmanit turistik i përmban elementet si vijon:

- 1) destinimin e udhëtimit me kohën e qëndrimit sipas datave të caktuara;
- 2) llojin e transportit ose transportet dhe klasa me data, kohën dhe vendin e nisjes dhe arrijtes;
- 3) vendosjen me lokacionin preciz dhe kategorinë e objektit për vendosje, nëse në vendin ku udhëtohet ka kategorizim, specifikat e veçanta dhe cilësitë kryesore të objektit dhe dhomat ku do të vendosen shfrytëzuesit e shërbimeve dhe t'u përmbahen ligjeve dhe rregullave të vendit-nikoqir;
- 4) kushtet për konsumimin e ushqimit dhe pijeve me caktimin e saktë të kategorisë së objekteve për këtë destinim, lokacionin e tyre dhe kohën e shfrytëzimit të shërbimeve në kuadër të aranzhmaneve turistike;
- 5) vizitat e lokacioneve atraktive turistike, me përshkrimin e lokalitetit, lokacionin e tij dhe kohën e vizitës;
- 6) shfrytëzimin e shërbimeve të veçanta gjatë kohës së qëndrimit me lokacionin dhe kohën e shfrytëzimit të shërbimeve;
- 7) itinerarin në të cilin përfshihen edhe marshutat;
- 8) çmimin e aranzhmanit turistik;
- 9) paralajmërimin e mundësinë së ndryshimit të çmimit dhe paralajmërimin për çfarëdo shpenzime, taksa ose kompensime që paguhen për shërbime të caktuara (taksa turistike, vendosje, ngarkim-shkarkim në porte dhe aeroporte) nëse këto shpenzime nuk përfshihen në aranzhman;
- 10) kushtet dhe mënyrën e pagesës;
- 11) sigurimin e shfrytëzuesve të shërbimeve dhe sendeve që i bartin dhe kompensimin e dëmit me fajin e agjencisë turistike;
- 12) numrin minimal të personave që përfshihen me aranzhmanin turistik, si shfrytëzues të shërbimeve;
- 13) afatin e fundit për njoftimin e shfrytëzuesve në rast të tërheqjes së realizimit të aranzhmanit;
- 14) sigurimin e aranzhmanit turistik me garancë në shoqërinë e sigurimeve, për kompensimin e shpenzimeve të shfrytëzuesit të shërbimeve në rastet si vijon: nëse shërbimet mungojnë, ndërsa agjencia turistike nuk ka fuqi pagese ose është në falimentim dhe nëse shfrytëzuesi i shërbimeve nuk mund të kthehet për arsyet e theksuara në këtë paragraf;

15) dhënia e vërtetimit për sigurimin e garancisë që i mundëson realizimin e drejtpërdrejtë të të drejtave për kompensimi e dëmit për shpenzimet e shkaktuara.

Neni 37

Agjencia turstike, bartëse e licencës “B” mund të bëjë shitjen dhe ndërmjetësimin e udhëtimeve turistike, të organizuara nga kryerësit e veprimtarisë turistike me licencën “A”, si dhe shërbime të tjera sipas nenit 12, 13 dhe 14 të këtij ligji.

Agjencia turistike që ka marrë licencën “B”, mund t’i kryejë të gjitha aktivitetet në vendet e jashtme sipas këtij ligji, nëse autorizohet nga agjencia turistike që ka licencën “A”, me lidhjen e marrëveshjes.

Në bazë të licencës së marrë “B”, agjencia turistike mund të merret me të gjitha aktivitetet me të cilat merret agjencia turistike që ka marrë licencën “A”, por vetëm në kuadër të vendit.

Neni 38

Agjencia turistike bartëse e licencës “B”, mund të bëjë shitjen e udhëtimeve turistike në vend, të organizuara nga poseduesit e licencës “A” dhe licencës “B”, të cilët obligohen që t’i sigurojnë udhëtarët.

Në bazë të licencës së marrë “B”, agjencia turistike mund të merret me aktivitetet e shënuara në nenet 12, 13 dhe 14 të këtij ligji.

Agjencia turistike që ka marrë licencën “B”, në vend mund ta përfaqësojë agjencinë turistike që posedon licencën “A” ose licencën “B”, nëse ka marrë autorizimin e këtillë me lidhjen e marrëveshjes.

12. Ciceroni turistik

Neni 39

Ciceron turistik është personi i cili vizitorëve të vendit dhe të huaj në Republikën e Maqedonisë ua prezenton atraktivitetet natyrore dhe antropogjene, historinë e vendit dhe monumentet kulturore historike, veprat artistike, atraktivitetet etnografike dhe të tjera, ngjarjet historike, legjendat dhe figurat e këtyre ngjarjeve, rregullimin shoqëror të vendit dhe që ka aftësi komunikimi, njohuri të përgjithshme nga turizmi dhe psikologjia e turizmit dhe që e njej gjuhën të cilën e flasin turistët e huaj.

Ciceron turistik nuk konsiderohet punëtori profesional, i cili kryen veprimtarinë e ciceronit në vendin e tij të punës te personat juridik në objektin afarist ku punon (muzeum, galeri, park nacional dhe ngjashëm), personi profesional i agjencisë turistike i cili përcjell grupin e turistëve nga vendi në vend, ciceroni në mal dhe shpellë, ciceroni në gjueti dhe peshkatari, si dhe udhëheqësi ose përcjellësi në ekskurzione dhe piknike.

Neni 40

Për ofrimin e shërbimit të ciceronit turistik, ciceroni turistik doemos duhet t’i plotësojë kushtet si vijon:

1. të jetë shtetas i Republikës së Maqedonisë; dhe
2. të ketë vendbanim në territorin e Republikës së Maqedonisë.

Ciceroni turistik doemos duhet të ketë së paku përgatitjen e mesme profesionale dhe provimin e dhënë profesional për ciceron turistik.

Neni 41

Provimi profesional për ciceron turistik jepet para komisionit të provimit.

Komisionin e provimit për dhënie e provimit profesional për ciceron turistik, e formon institucioni i arsimit sipëror për turizëm dhe hotelieri.

Provimi profesional për ciceron turistik jepet sipas programit të përcaktuar.

Programin për dhënie e provimit profesional për ciceron turistik e miraton institucioni i arsimit sipëror për turizëm dhe hotelieri, pas pëlqimit paraprak të organit të administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e

arsimit dhe shkencës, organit të administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e ambientit jetësor dhe planifikimit hapësinor dhe organit të administratës shtetërore, kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e kulturës.

Programi nga paragrafi 4 i këtij neni shpallet në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

Neni 42

Shpenzimet për dhënie e provimit profesional për ciceron turistik i paguan kandidati.

Shpenzimet nga paragrafi 1 i këtij neni mund t’i kompensojnë personat fizik dhe juridik të cilët janë të interesuar për shërbimet e ciceronëve turistike.

Lartësinë e shpenzimeve nga paragrafi 1 i këtij neni e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozimin e ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit.

Neni 43

Kandidatit që e ka dhënë provimin profesional, institucioni i arsimit sipëror i lëshon certifikatë.

Ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit, e përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit të certifikatës nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 44

Cilësia e ciceronit turistik dëshmohe me legjitimacion të veçantë.

Ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit, e përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit të legjitimacionit nga paragrafi 1 i këtij neni.

Legjitimacionin nga paragrafi 1 i këtij neni e lëshon ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit ose institucioni i autorizuar për lëshimin e legjitimacioneve.

Që të autorizohet institucioni nga paragrafi 3 i këtij neni duhet të ketë të punësuar së paku tre persona me arsimim sipëror nga lëmi i drejtësisë, ekonomisë dhe turizmit. Institucionin nga paragrafi 3 i këtij neni e autorizon Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozimin e ministrit që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit.

13. Shoqëruesi turistik

Neni 45

Shoqëruesi turistik është personi i cili e shoqëron grupin turistik. Ai duhet t’i njohë rajonet më të rëndësishme turistike në botë, si dhe vendet turistike në Republikën e Maqedonisë, rregullimin shoqëror, punët bankare dhe doganore, mundësitë e komunikacionit dhe të posedojë aftësi komunikimi dhe të flasë një nga gjuhët botërore.

Neni 46

Shoqëruesi turistik mund të ndihmojë në udhëtimin e grupit turistik gjatë kalimit të kufirit, pagesës dhe këmbimit të mjeteve financiare dhe gjatë dhënies së shërbimeve të tjera, ndërmjet shfrytëzuesve të drejtpërdrejtë dhe ofruesve të shërbimeve.

Neni 47

Shoqëruesi turistik duhet të ketë së paku përgatitjen e mesme profesionale.

Neni 48

Cilësia e shoqëruesit turistik dëshmohe me legjitimacion të veçantë.

Ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e turizmit, e përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit të legjitimacionit nga paragrafi 1 i këtij neni.

Legjitimacionin nga paragrafi 1 i këtij neni e jep ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit ose institucioni i autorizuar për lëshimin e legjitimacioneve.

Që të autorizohet institucioni nga paragrafi 3 i këtij neni, duhet të ketë të punësuar së paku tre persona me arsimin sipëror nga lëmi i drejtësisë, ekonomisë dhe turizmit. Institucionin nga paragrafi 3 i këtij neni e autorizon Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozimin e ministrit që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit.

14. Byroja turistike

Neni 49

Byroja turistike i kryen punët si vijon:

- 1) ndërmjetëson në sigurimin e shërbimeve për vendosje shtëpiake;
- 2) shet bileta për manifestime kulturore, zbavitëse, sportive, rekreative dhe ekonomike;
- 3) shet suvenirë, panorama, broshura, harta turistike, filma, fotoaparatë;
- 4) jep informata turistike dhe kryen distribuimin e materialeve informative-promotive.

Neni 50

Themelues i byrosë turistike mund të jetë edhe prefekti i komunës, ndërsa për qytetin e Shkupit, prefekti i Qytetit të Shkupit.

15. Shërbimet në turizmin fshatar, etno dhe turizmin ekologjik

Neni 51

Shërbimet turistike në turizmin fshatar dhe etno tuzozem janë: huazimi i kuajve për kalërim, foto safari, punimi dhe shitja e punëdoreve shtëpiake, suvenirëve, instrumenteve dhe prodhimeve të tjera dhe shërbimeve në amvisërinë fshatare.

Shërbimet turistike nga paragrafi 1 i këtij neni mund t'i ofrojë personi fizik i regjistruar te prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit te prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit.

Me shërbime të turizmit ekologjik, në kuptim të këtij ligji konsiderohen qëndrimi në rajonet me karakteristika të veçanta natyrore, si dhe në rajone të mbrojtura për pushim, rekreacion dhe shikimin e bukurive natyrore në mënyrën e përcaktuar me ligj.

Me shërbime turistike nga paragrafi 3 i këtij neni konsiderohet huazimi i mjeteve transportuese për shikimin e bukurive natyrore, shitja e fryteve natyrore, shpjegimi i bukurive natyrore, foto safari dhe shërbime të tjera me të cilat nuk dëmtohet natyra në mënyrë të përcaktuar me ligj të veçantë.

Shërbimet turistike nga paragrafi 3 i këtij neni mund t'i ofrojë personi fizik i regjistruar te prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit te prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit.

Ofrimi i shërbimeve nga paragrafi 1 dhe paragrafi 3 i këtij neni bëhet me ndërmjetësimin e kryerësve të veprimtarisë turistike, përkatësisht hotelierike, në bazë të marrëveshjes.

16. Llojet tjera të shërbimeve turistike

Neni 52

Llojet tjera të shërbimeve turistike sipas këtij ligji janë: organizimi i aktiviteteve rekreative zbavitëse në plazhe dhe pishina, huazimi i mjeteve lundruese për dëfrim (lloje mjetesh lundruese, dërrasa për lundrim e ngjashëm), mjete për skijim në ujë, bicikletë, shtrat dhe ombrellë për mbrojtje nga dielli, mjete për peshkim, e ngjashëm.

Për ofrimin e shërbimit nga paragrafi 1 i këtij neni, ofruesi i shërbimit obligohet t'i sigurojë shfrytëzuesit shërbime për sigurim në rast lëndimi ose vdekjeje.

Shërbimin me pakicë nga paragrafi 1 i këtij neni mund ta ofrojnë personat fizikë.

Ofruesi i shërbimit nga paragrafi 1 i këtij neni, obligohet që pajisjen dhe mjetet që ia jep shfrytëzuesit, t'i mirëmbajë ashtu që të jenë të sigurta për shfrytëzim.

17. Orari i punës

Neni 53

Agjencitë turistike dhe byrotë turistike mund të punojnë çdo ditë pune, të diele dhe ditë feste.

Neni 54

Agjencitë turistike dhe byrotë turistike mund të punojnë 24 orë.

Kryerësi i veprimtarisë turistike pavarësisht e përcakton orarin e punës nga paragrafi 1 i këtij neni, në pajtim me interesat e tij afariste, karakteristikat rajonale dhe nevojat e shfrytëzuesve të shërbimeve dhe obligohet t'i përmbahet të njëjtit.

Neni 55

Agjencia turistike obligohet që orën e fillimit të orarit të punës dhe orarin e punës t'ia paraqesë prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit, prefektit të komunës së rajonit të Qytetit të Shkupit dhe Inspektoratit shtetëror të punës, në afat prej tetë ditësh, para ditës së fillimit të kryerjes së veprimtarisë turistike dhe para ndryshimit të orës dhe orarit të punës së objektit.

Prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit prefekti i komunës së rajonit të Qytetit të Shkupit, mbajnë evidencë për orarin e punës së objekteve që punojnë në rajonin në kompetencë të tyre.

Në rast të shkaqeve objektive që kërkojnë mbylljen e objektit turistik ose ndryshimin e orarit të punës, për të cilat kryerësi i veprimtarisë turistike nuk mund të ndikojë, kryerësi i veprimtarisë turistike mund ta mbyllë objektin turistik, përkatësisht ta ndryshojë orarin e punës, pa e plotësuar obligimin nga paragrafi 1 i këtij neni, për çka obligohet ta njoftojë prefektin e komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit prefektin e komunës të rajonit të Qytetit të Shkupit dhe Inspektoratin shtetëror të punës, në afat prej 48 orësh nga dita e krijimit të rastit.

Kryerësi i veprimtarisë turistike e paraqet fletëparaqitjen nga paragrafi 1 i këtij neni, në formular për caktimin e orës së fillimit të orarit të punës dhe orarin e punës.

Ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e turizmit, e përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit për caktimin e orës për fillimin e kohës së punës dhe orarin e punës.

Neni 56

Kryerësi i veprimtarisë turistike obligohet që orarin e punës ta paraqesë në hyrje të objektit dhe në vend të dukshëm në objekt.

Kryerësi i veprimtarisë turistike obligohet t'i përmbahet orarit të punës.

Neni 57

Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozimin e organit të administratës shtetërore, kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e turizmit, miraton Programin vjetor për propagandë të përgjithshme turistike dhe veprimtari informative në Republikën e Maqedonisë.

Mjetet nga paragrafi 1 i këtij neni sigurohen nga buxheti i Republikës së Maqedonisë.

IV. MBIKËQYRJA

Neni 58

Mbikëqyrje në zbatimin e dispozitave të këtij ligji kryen organi i administratës shtetërore, kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e turizmit.

Mbikëqyrjen në zbatimin e dispozitave me të cilat përcaktohen kompetencat e organeve të tjera të administratës shtetërore, e kryejnë ato organe në kuadër të kompetencave të tyre të përcaktuara me ligj.

Mbikëqyrjen në punën e prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit të prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit ndaj mbajtjes së regjistrit për personat fizik të cilët herëpashere kryejnë veprimtari turistike të ciceronit turistik dhe shoqëruesit turistik, si dhe mbajtjes së regjistrit për dhënien e shërbimeve në etnoturizëm dhe turizmin fshatar dhe llojeve të tjera të shërbimeve hotelierike me pakicë, e kryen organi i administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit.

Neni 59

Punët e mbikëqyrjes inspektuese i kryen Inspektorati shtetëror i tregut përmes inspektorëve, në pajtim me dispozitat e Ligjit për inspeksionin e tregut dhe këtij ligji.

Neni 60

Punët e mbikëqyrjes inspektuese të kryerësve të veprimtarisë turistike me pakicë, të regjistruara në regjistrin që e mban prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit në regjistrin që e mban prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, i kryejnë inspektorët e autorizuar të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit inspektorët e autorizuar të Qytetit të Shkupit, siç janë:

- 1) plotësimi i kushteve dhe mënyra e kryerjes së veprimtarisë turistike të ciceronit turistik dhe shoqëruesit turistik;
- 2) kryerja e punëve nga byroja turistike; dhe
- 3) plotësimi i kushteve të turizmit fshatar dhe etno turizmit.

Neni 61

Inspektori i autorizuar komunal, ndërsa në qytetin e Shkupit inspektori i autorizuar i Qytetit të Shkupit gjatë kryerjes së mbikëqyrjes nëse konfirmon se personi fizik:

- 1) veprimtarinë e udhërrëfyesit turistik ose shoqëruesit turistik e kryen pa u regjistruar në regjistrin që e mban prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit në regjistrin që e mban prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit (neni 3 paragrafi 2);
- 2) plotësimin e kushteve minimale teknike nuk e paraqet me formular të veçantë të prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit në regjistrin që e mban prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit (neni 9 paragrafi 1);
- 3) kryen veprimtari si ciceron turistik pa poseduar përgatitjen profesionale dhe provimin e dhënë profesional për ciceron turistik (neni 40 paragrafi 2);
- 4) kryen veprimtarinë si shoqërues turistik pa patur së paku përgatitjen e mesme profesionale (neni 47);
- 5) byroja turistike kryen aktivitete në kundërshtim me nenin 49 të këtij ligji;
- 6) kryen shërbime në turizmin fshatar, ekologjik dhe etno turizmin në kundërshtim me dispozitat nga neni 51 i këtij ligji;
- 7) nuk ia paraqet orarin e punës prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit prefektit të komunës së rajonit e Qytetit të Shkupit në kuptim të nenit 55 paragrafi 1 i këtij neni; do të marrë vendim për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë dhe cakton afatin për mënjanimin e mangësive të konfirmuara.

Nëse në afatin e caktuar personi fizik nuk i mënjanon mangësitë e konfirmuara, inspektori i autorizuar i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit inspektori i autorizuar i Qytetit të Shkupit, merr vendim për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë turistike në kohëzgjatje prej 30 ditësh.

Kundër vendimit nga paragrafi 1 dhe paragrafi 2 të këtij neni mund t'i ushtrohet ankesë, në afat prej 8 ditësh nga dita e pranimit të së njëjtës, ministrit që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit.

Ankesa nuk e shtyn zbatimin e vendimit.

Neni 62

Nëse gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektori i autorizuar komunal, ndërsa në Qytetin e Shkupit inspektori i autorizuar i Qytetit të Shkupit vie deri në njohuri se ka bazë për dyshim se është bërë kundërvajtje me të cilën është cënuar ky ligj ose dispozitë tjetër, obligohet pa shtyrje të paraqesë kërkesë për hapjen e procedurës kundërvajtëse.

Neni 63

Për inspektor të autorizuar komunal, ndërsa në qytetin e Shkupit inspektor të autorizuar të Qytetit të Shkupit, mund të emërohet personi që i plotëson kushtet si vijon:

- 1) të jetë shtetas i Republikës së Maqedonisë;
- 2) të ketë arsimim sipëror profesional nga profesioni ekonomik ose turistiko-hotelierik, dhe së paku dy vjet përvojë pune.

Neni 64

Mbikëqyrja e punës së Këshillit dhe prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit, bazohet në parimin e ligjshmërisë, përgjegjësisë dhe pavarësisë në realizimin e kompetencave të tyre.

Gjatë mbikëqyrjes në punën e Këshillit dhe prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit, organi i administratës shtetërore, kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e turizmit i kryen punët si vijon:

- 1) përcjell ligjshmërinë e punës së Këshillit dhe prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit dhe ndërmerr masa e aktivitete dhe paraqet iniciativa për realizimin e kompetencave të komunës, përkatësisht Qytetit të Shkupit, në pajtim me ligjin;
- 2) vlerëson se organet e Këshillit dhe prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit, a sigurojë që kryerja e punës nga kompetenca e tyre të zbatohet në pajtim me standardet dhe procedurat e përcaktuara me ligj;
- 3) paralajmëron Këshillin dhe prefektin e komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit, Këshillin dhe prefektin e komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe Këshillin dhe prefektin e Qytetit të Shkupit për tejkalimet e kompetencave të tyre të përcaktuara me ligj dhe dispozitë tjetër dhe u propozon masa përkatëse për tejkalimin e situatës së këtuillë;
- 4) paralajmëron për mangësi të caktuara materiale dhe procedurale në punën e Këshillit dhe prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit, të cilat mund të pengojnë kryerjen e punëve me interes publik të rëndësisë lokale;
- 5) jep rekomandime për zbatimin konsekuent të kompetencave të Këshillit dhe prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit, që duhet t'i kryejnë në kuadër të ligjit, e me kërkesë të tyre;
- 6) përcjell miratimin me kohë të dispozitave të përcaktuara me këtë ligj të Këshillit dhe prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit;
- 7) i paraqet iniciativa dhe propozime Këshillit dhe prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit, nëse konstaton që nuk është zbatuar ligji si rezultat i konfliktit të kompetencave ndërmjet organeve të komunës;

8) пërcjell ligjshmërinë e vendimeve që i merr prefekti për zgjidhjen e punëve administrative, për të drejtat, obligimet dhe interesat e personave fizikë dhe juridikë të marra në bazë të këtij ligji dhe ndërmer masa sipas autorizimit me ligj;

9) i njofton me kohë organet e Këshillit dhe prefektin e komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit të Këshillit dhe prefektin e komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektin e Qytetit të Shkupit për gjendjen e konstatuar në punën e tyre dhe për masat e ndërmarra gjatë kryerjes së mbikëqyrjes.

Për masat dhe aktivitetet e ndërmarra nga pikat 6 dhe 8 paragrafi 2 i këtij neni, organi i administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit, e informon Këshillin dhe prefektin e komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit Këshillin dhe prefektin e komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe Këshillin dhe prefektin e Qytetit të Shkupit.

Nëse edhe pas paralajmërimeve dhe masave e aktiviteteve të ndërmarra, Këshilli dhe prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit, Këshilli dhe prefekti i komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe Këshilli dhe prefekti i Qytetit të Shkupit nuk sigurojnë kryerjen e punëve nga paragrafi 2 i këtij neni, sipas fuqisë së ligjit u merret ose kufizohet kryerja e kompetencës përkatëse.

Kryerjen e punëve që ndërmerren, e ndërmer organi i administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit, por më së shumti deri në një vit nga dita e marrjes së tyre.

Organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e turizmit, kryerjen e punëve të ndërmarra nga kompetencat e Këshillit dhe prefektit të komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit të Këshillit dhe prefektit të komunës në rajonin e Qytetit të Shkupit, si dhe të Këshillit dhe prefektit të Qytetit të Shkupit, i kryen në emër dhe për llogari të komunës dhe të Qytetit të Shkupit.

Neni 65

Nëse inspektori gjatë kryerjes së mbikëqyrjes konfirmon se kryerësi i veprimtarisë turistike:

1) nuk është i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë turistike (neni 3 paragrafi 1);

2) e kryen veprimtarinë pa i plotësuar kushtet e përcaktuara minimale-teknike dhe kushtet e tjera të përcaktuara me ligj (neni 8);

3) për plotësimin e kushteve minimale-teknike nuk e paraqet me formular të veçantë në Inspektoratin shtetëror të tregut (neni 9 paragrafi 1);

4) lokali afarist shfrytëzohet në kundërshtim me dispozitat nga neni 10 paragrafi 2 i këtij neni.

5) shenjë "agjencia turistike", agjencia e udhëtimit dhe shprehjet e zakonshme siç janë "Tours" dhe "Travel", në firmë i shfrytëzojnë agjencitë turistike që nuk kanë marrë licencë (neni 15 paragrafi 1 pika 2);

6) nuk lidh marrëveshje me shfrytëzuesin e shërbimit, në të cilin do të përcaktohen qartë kushtet dhe mënyra e ofrimit të shërbimeve (neni 15 pika 5);

7) nuk lidh marrëveshje me ndërmarrje komunikacioni, mjetet transportuese të së cilave i plotësojnë kushtet e përcaktuara me rregulla nga lëmi i komunikacionit rrugor publik (neni 15 pika 7);

8) lidh marrëveshje dhe ndërmer aktivitete të tjera afariste me subjekte juridike hotelierike, të cilët nuk posedojnë licencën dhe kategorinë e objektit (neni 15 paragrafi 1 pika 8);

9) për çdo shërbim ose aranzhman të shitur nuk lëshon fletëlogarinë nga arka fiskale si dhe faturën turistike për vendosje dhe shërbime të tjera shfrytëzuesit të shërbimit (neni 15 paragrafi 1 pika 14);

10) gjatë shitjes dhe realizimit nuk i përmbahet marrëveshjes dhe programit për aranzhmanin turistik (neni 15 paragrafi 1 pika 15);

11) gjatë organizimit të udhëtimeve turistike në vendet e jashtme me autobus nuk siguron që mjetet transportuese t'i plotësojnë kushtet sipas dispozitave nga sfera e komunikacionit publik rrugor, nuk kanë kondicioner dhe frigorifer për ftohje (neni 19);

12) nuk ia kthen shumën e plotë që e ka paguar me marrëveshje, përveç në rastet e parapara në paragrafin 1 pika 2 nga neni 21 i këtij ligji.

13) nuk vepron sipas paragrafit 2 dhe 3 të nenit 21 të këtij ligji;

14) gjatë realizimit të aranzhmanit turistik ose udhëtimit dhe qëndrimit në vendet e jashtme të personave të mitur nuk mundëson informata për kontakt të drejtpërdrejtë me fëmijën dhe personin përgjegjës për shërbimin e fëmijës në vendin e udhëtimit dhe qëndrimit (neni 23 paragrafi 2);

15) gjatë realizimit të pako-aranzhmanit turistik ose udhëtimit ose qëndrimit në vendet e jashtme nuk ka dëshmi se posedon licencë (kopje të verifikuar te noteri), marrëveshje me objektet për vendosje në vendet e jashtme dhe dëshmi për pagesat e kryera për shërbimet e vendosjes dhe të tjera përmes institucionit përkatës bankar (neni 24);

16) nuk ka licencë për kryerjen e veprimtarisë turistike (neni 25 paragrafi 1);

17) një herë në vit nuk paraqet dëshmi për bonitet pozitiv (neni 30 paragrafi 1 pika 2);

18) poseduesi i licencës "A" gjatë kryerjes së veprimtarisë së vet nuk i plotëson kushtet nga neni 31 i këtij ligji;

19) poseduesi i licencës "B" gjatë kryerjes së veprimtarisë së vet nuk i plotëson kushtet nga neni 32 i këtij ligji; dhe

20) poseduesi i licencës "V" gjatë kryerjes së veprimtarisë së vet nuk i plotëson kushtet nga neni 33 i këtij ligji;

do të marrë vendim për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë turistike në kohëzgjatje prej 30 ditësh, do ta mbyllë objektin turistik dhe në vend të dukshëm do ta paraqesë arsyen për mbylljen e objektit.

Nëse edhe për të dytën herë gjatë vitit bëhet kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni, organi kompetent inspektues do të marrë vendim për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë turistike, në kohëzgjatje prej 60 ditësh, do ta mbyllë objektin turistik dhe në vend të dukshëm do të paraqesë arsyen për mbylljen e objektit.

Në rastet nga paragrafi 1 alinea 7 e këtij neni inspektori i tregut do t'i propozojë ministrit që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit ta marrë licencën.

Kundër vendimit nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni mund t'i ushtrohet ankesë ministrit që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit.

Ankesa e paraqitur kundër vendimit nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk e shtyn zbatimin e tij.

Neni 66

Nëse inspektori gjatë kryerjes së mbikëqyrjes konfirmon se kryerësi i veprimtarisë turistike:

1) në hyrje të lokalit afarist nuk e shënon firmën (neni 15 paragrafi 1 pika 1);

2) nuk ka kod të identifikimit (neni 15 paragrafi 1 pika 3);

3) në materialet e shtypura promovuese si dhe në të gjitha dokumentet e punës nuk shënohet qartë firma, selia dhe kodi identifikues i agjencisë turistike (neni 15 paragrafi 1 pika 6);

4) në vend të dukshëm në agjencinë turistike nuk e paraqet licencën ose kopjen e vërtetuar te noteri (neni 15 paragrafi 1 pika 12);

5) nuk i vendos çmimet e aranzhmaneve turistike dhe shërbimeve të veçanta (neni 15 paragrafi 1 pika 13);

6) marrëveshja nuk i përmban elementet e parapara me nenin 16 të këtij ligji;

7) fatura turistike nuk i përmban elementet e parapara me nenin 17 paragrafi 3 i këtij ligji;

8) informatat në broshurën e botuar nuk janë të sakta dhe të kuptueshme (neni 18 paragrafi 1);

9) broshura nuk i përmban elementet e parapara me nenin 18 paragrafi 2;

10) kryen aktivitetete në kundërshtim me dispozitat nga neni 37 dhe 38 i këtij ligji.

11) angazhon ciceron turistik, punëtor profesional që e kryen veprimtarinë në vendin e tij të punës te personat juridikë në objektin afarist ku punon (muzeum, galeri, park nacional dhe ngjashëm), punëtorin profesional të agjencisë turistike e cila përcjell grupin e turistëve nga vendi në vend, ciceronin në mal dhe shpellë, ciceronin në gjueti dhe peshkatari, si dhe udhëheqësin ose përcjellësin në ekskurzione dhe pikniqe (neni 39 paragrafi 2);

12) angazhon shoqërues turistik i cili nuk ka së paku përgatitjen e mesme profesionale (neni 47);

13) nuk e paraqet orarin e punës në Inspektoratin shtetëror të punës (neni 55 paragrafi 1); dhe

14) nuk e vendos orarin e punës në hyrje të objektit dhe në vend të dukshëm në objekt dhe nuk i përmbahet orarit të punës që e ka paraqitur (neni 56 paragrafi 1);

do të marrë vendim me të cilin aty për aty e mbyll objektin turistik dhe i cakton afat prej pesë ditësh për mënjanimin e mangësive të konfirmuara. Nëse në afatin e caktuar nuk mënjanohe mangësitë e konfirmuara, organi kompetent i inspeksionit merr vendim për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë turistike, në kohëzgjatje prej 30 ditësh dhe në vend të dukshëm e paraqet arsyen për mbylljen e objektit.

Nëse edhe për të dytën herë gjatë vitit bëhet kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni, organi kompetent inspektoes do të marrë vendim për ndalimin e kryerjes së veprimtarisë turistike në kohëzgjatje prej 60 ditësh, do ta mbyllë objektin turistik dhe në vend të dukshëm do ta paraqesë arsyen për mbylljen e objektit.

Kundër vendimit nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni mund t'i paraqitet ankesë ministrit që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e turizmit.

Ankesa e ushtruar kundër vendimit nga paragrafi 1 i këtij neni nuk e shtyn zbatimin e tij.

V. DISPOZITAT NDËSHKUESE

Neni 67

Me dënim me para prej 80 000 deri 250 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje personi juridik, nëse:

1) kryen veprimtari pa u regjistruar në regjistrin tregtar (neni 3 paragrafi 1);

2) nuk organizon udhëtime turistike për anëtarët e vet dhe anëtarët e familjes së tyre të ngushtë përmes agjencive turistike, publikisht i shpall dhe reklamon udhëtimet turistike (neni 6 paragrafi 1);

3) nuk i plotëson kushtet e përcaktuara minimale-teknike (neni 8 paragrafi 1);

4) ekspozitura e agjencisë turistike kryen aktivitetete në kundërshtim me licencën që e posedon agjencia turistike (neni 11 paragrafi 2);

5) nuk lidh marrëveshje me ndërmarrje komunikacioni, mjetet transportuese të së cilave nuk i plotësojnë kushtet e përcaktuara me rregulla nga lëmi i komunikacionit rrugor publik (neni 15 pika 7);

6) lidh marrëveshje dhe ndërmerr aktivitetete të tjera afariste me subjekte juridike hotelierike, të cilët nuk posedojnë licencën dhe kategorinë e objektit (neni 15 paragrafi 1 pika 8);

7) nuk e ruan si fshehtësi afariste gjithçka që di për shfrytëzuesin e shërbimeve dhe pa lejen e tij, përveç në kushte të përcaktuara me ligj e jep adresën e shfrytëzuesit të shërbimit, vendin dhe kohën e udhëtimit, qëndrimin, çmimin e paguar si dhe emrin e bashkudhëtarit të tij (neni 15 paragrafi 1 pika 9);

8) nuk u përmbahet kushteve të përcaktuara në marrëveshjet që i bën me shfrytëzuesit e shërbimeve dhe personin e tretë si ofrues i shërbimeve, (neni 15 paragrafi 1 pika 10);

9) për çdo shërbim ose aranzhman të shitur nuk i lëshon fletëllogarinë nga arka fiskale si dhe faturën turistike për vendosje dhe shërbime të tjera, shfrytëzuesit të shërbimit (neni 15 paragrafi 1 pika 14);

10) nuk i përmbahet Marrëveshjes dhe Programit për aranzhmanin turistik gjatë shitjes dhe realizimit (neni 15 paragrafi 1 pika 15);

11) gjatë organizimit të udhëtimeve turistike në vendet e jashtme me autobus nuk siguron që mjetet transportuese t'i plotësojë kushtet në pajtim me dispozitat nga sfera e komunikacionit publik rrugor, nuk kanë kondicioner dhe frigorifer për ftohje (neni 19);

12) bën rritjen e çmimit të përcaktuar me marrëveshje 20 ditë para ditës së caktuar për fillimin e shfrytëzimit të shërbimeve turistike (neni 20);

13) nuk ia kthen shumën e plotë që e ka paguar me marrëveshje, përveç në rastet e parapara në paragrafin 1 pika 2 nga neni 21 i këtij ligji;

14) nuk vepron në kuptim të paragrafit 2 dhe 3 të nenit 21 të këtij ligji;

15) gjatë realizimit të aranzhmanit turistik ose udhëtimit ose qëndrimit në vendet e jashtme të personave të mitur nuk u mundëson informata për kontakt të drejtpërdrejtë me fëmijën dhe personin përgjegjës për shërbimin e fëmijës në vendin e udhëtimit dhe qëndrimit (neni 23 paragrafi 2);

16) gjatë realizimit të aranzhmanit turistik ose udhëtimit ose qëndrimit në vendet e jashtme nuk ka dëshmi se posedon licencë (kopje të verifikuar te noteri), marrëveshje me objektet për vendosje në vendet e jashtme dhe dëshmi për pagesat e kryera për shërbimet e vendosjes dhe të tjera përmes institucionit përkatës bankar (neni 24);

17) nuk ka licencë për kryerjen e veprimtarisë turistike (neni 25 paragrafi 1); dhe

18) nuk e paraqet ndryshimin e përmbajtjes së licencës (neni 29).

Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni, përveç dënimit në para, mund të shqiptohet edhe masa e sigurisë ndalesë për kryerjen e veprimtarisë turistike në kohëzgjatje prej një deri në tri vjet.

Për kundërvajtjen nga paragrafi 1 i këtij neni do të dënohet edhe personi përgjegjës te personi juridik me dënim në para prej 10.000 deri 50.000 denarë.

Personi fizik që bën kundërvajtje nga paragrafi 1 pika 1 e këtij neni do të dënohet me dënim në para prej 10.000 deri 20.000 denarë.

Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni, përveç dënimit në para, personit përgjegjës te personi juridik mund t'i shqiptohet edhe masa e sigurisë ndalesë për kryerjen e veprimtarisë turistike në kohëzgjatje prej gjashtë muaj deri në një vit.

Neni 68

Me dënim me para prej 50 000 deri 150 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje personi juridik, nëse:

1) nuk e njofton me formular të veçantë Inspektoratin Shtetëror të Tregut dhe prefektin e komunës, ndërsa në qytetin e Shkupit prefektin e komunës të rajonit të Qytetit të Shkupit, sipas vendit dhe selisë së objektit, përkatësisht sipas vendit ku jepen shërbimet turistike, së paku tetë ditë para fillimit të kryerjes së veprimtarisë (neni 9 paragrafi 1);

2) lokali afarist shfrytëzohet edhe për destinim tjetër (banim dhe prodhimtari) në kundërshtim me dispozitat nga neni 10 paragrafi 2 i këtij ligji;

3) shenjën "agjencia turistike", agjencia e udhëtimit dhe shprehjet e zakonshme siç janë "Tours" dhe "Travel", në firmë i shfrytëzojnë agjencitë turistike që nuk kanë marrë licencë (neni 15 paragrafi 1 pika 2);

4) nuk lidh marrëveshje me shfrytëzuesin e shërbimit, në të cilin do të përcaktohen qartë kushtet dhe mënyra e ofrimit të shërbimeve (neni 15 paragrafi 1 pika 5);

5) marrëveshja nuk i përmban elementet e parapara me nenin 16 të këtij ligji;

6) fatura turistike nuk i përmban elementet e parapara me nenin 17 paragrafi 3;

7) poseduesi i licencës "A" gjatë kryerjes së veprimtarisë së vet nuk i plotëson kushtet nga neni 31 i këtij ligji;

8) poseduesi i licencës “B” gjatë kryerjes së veprimtarisë së vet nuk i plotëson kushtet nga neni 32 i këtij ligji;

9) poseduesi i licencës “V” gjatë kryerjes së veprimtarisë së vet nuk i plotëson kushtet nga neni 33 i këtij ligji; dhe

10) kryen aktivitete në kundërshtim me dispozitat nga neni 37 dhe 38 të këtij ligji.

Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni, përveç dënimit në para, personit juridik mund t'i shqiptohet edhe masa e sigurisë ndalesë për kryerjen e veprimtarisë turistike në kohëzgjatje prej tre muaj deri në një vit.

Nëse personi juridik gjatë dy viteve nga dita e shqiptimit të masës nga paragrafi 2 i këtij neni bën veprime të njëjta për të cilat i është shqiptuar masa e sigurisë, do t'i shqiptohet masa e sigurisë ndalesë për kryerjen e veprimtarisë turistike prej dy deri në pesë vjet.

Për kundërvajtjen nga paragrafi 1 i këtij neni do të dënohet edhe personi përgjegjës te personi juridik me dënim në para prej 10.000 deri 20.000 denarë.

Përveç dënimit në para nga paragrafi 4 i këtij neni personit përgjegjës mund t'i shqiptohet edhe masa e sigurisë ndalesë për kryerjen e veprimtarisë përgjegjëse në sferën e turizmit, prej gjashtë muaj deri në një vit.

Neni 69

Me dënim me para prej 50 000 deri 120 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje personi juridik, nëse:

1) në hyrje të lokalit afarist nuk e paraqet firmën (neni 15 paragrafi 1 pika 1);

2) nuk ka kod të identifikimit (neni 15 paragrafi 1 pika 3);

3) me kërkesën e shfrytëzuesit të shërbimeve nuk i jep informatë se në çfarë cilësie vepron dhe sa janë autorizimet e tij nëse përfaqëson agjenci tjetër turistike (neni 15 paragrafi 1 pika 4);

4) në materialet e shtypura promovuese si dhe në të gjitha dokumentet e punës, nuk shënohet qartë firma, selia dhe kodi identifikues i agjencisë turistike (neni 15 paragrafi 1 pika 6);

5) në vend të dukshëm në agjencinë turistike nuk e paraqet licencën (neni 15 paragrafi 1 pika 12), dhe

6) nuk e paraqet orarin e punës në hyrje të objektit dhe në vend të dukshëm në objekt dhe nuk i përmbahet orarit të punës që e ka paraqitur (neni 56).

Për kundërvajtjen nga paragrafi 1 i këtij neni do të dënohet edhe personi përgjegjës te personi juridik, me dënim në para prej 10 000 deri 30 000 denarë.

Neni 70

Me dënim me para prej 20 000 deri 50 000 denarë, do të dënohet kryerësi i veprimtarisë turistike - tregatri individ për veprimet nga neni 66, 67 dhe 68 të këtij ligji.

Për veprimet nga neni 66 paragrafi 1 të këtij ligji, përveç dënimit me para, mund të shqiptohet edhe masa e sigurisë ndalesë për kryerjen e veprimtarisë turistike të tregtarit-individ prej tre muaj deri në një vit.

Për veprimet nga neni 67 paragrafi 1 dhe neni 68 paragrafi 1 të këtij ligji, përveç dënimit me para mund të shqiptohet edhe masa e sigurisë ndalesë për kryerjen e veprimtarisë turistike në kohëzgjatje prej tre muajsh deri në një vit.

Neni 71

Me dënim me para prej 15 000 deri 50 000 denarë, do të dënohet personi fizik, nëse:

1) nuk është i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë turistike (neni 3 paragrafi 2 dhe neni 51 paragrafi 2);

2) kryen veprimtari të ciceronit turistik, personit që është punëtor profesional që e kryen veprimtarinë ciceron në vendin e tij të punës, te personat juridik në objektin afarist ku punon (muzeum, galeri, park nacional dhe ngjashëm), punëtorit profesional i agjencisë turistike e cila përcjell grupin e turistëve nga vendi në vend, ciceronit në mal dhe shpellë, ciceronit në gjueti dhe peshkatori, si dhe ciceronit ose përcjellësit në ekskurzione dhe pikniqe (neni 39 paragrafi 2);

3) kryen veprimtari si ciceron turistik ose shoqërues turistik, pa e dhënë provimin përkatës profesional (neni 40 paragrafi 2); dhe

4) jep shërbime pa ndërmjetësim të kryerësve të veprimtarisë turistike, përkatësisht hotelierike pa lidhur marrëveshje (neni 51 paragrafi 6).

Neni 72

Për veprimet nga neni 68 paragrafi 1, neni 69 paragrafi 1 i këtij ligji, inspektori i autorizuar komunal dhe inspektori i autorizuar i Qytetit të Shkupit, në vendin e ngjarjes mund të arkëtojnë dënim në të holla, si vijon:

1) për personin juridik 10 000 denarë,

2) për personin përgjegjës 8 000 denarë,

3) për personin fizik - tregtarin individ 5 000 denarë.

Inspektori turistik-hotelierik i komunës dhe i Qytetit të Shkupit për veprimet nga neni 71 paragrafi 1 pika 1, 3 dhe 4 të këtij ligji, në vendin e ngjarjes mund të arkëtojnë dënim në para, të paraparë në paragrafin 1 të këtij neni.

VI. DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 73

Procedurat e filluara para ditës së zbatimit të këtij ligji do të kryhen sipas dispozitave të Ligjit për veprimtari turistike dhe hotelierike (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 23/95, 33/2000, 25/2002 dhe 38/2003).

Neni 74

Kryerësit e veprimtarisë turistike, si dhe ata që kanë dhënë provimin e ciceronit turistik, obligohen ta harmonizojnë punën e tyre sipas dispozitave të këtij ligji në afat prej një viti nga dita e zbatimit të këtij ligji.

Neni 75

Rregullat e parapara sipas dispozitave të këtij ligji do të miratohen në afat prej gjashtë muajsh nga dita e zbatimit të këtij ligji.

Neni 76

Deri në nxjerrjen e akteve të reja nënligjore të parapara me këtë ligj do të zbatohen rregullat ekzistuese.

Neni 77

Udhëheqjen e regjistrat dhe evidencës, të parapara me dispozitat e këtij ligji, i kryen punëtori që do ta marrë prefekti i komunës, ndërsa në Qytetin e Shkupit prefekti i komunës së rajonit të Qytetit të Shkupit, në pajtim me nenin 80 të Ligjit për veprimtari hotelierike nga dita e zbatimit të këtij ligji.

Neni 78

Me ditën e zbatimit të këtij ligji pushojnë të vlejné dispozitat për veprimtarinë turistike të Ligjit për veprimtari turistike dhe hotelierike (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 23/95, 33/2000, 25/2002 dhe 38/2003).

Neni 79

Dispozitat e këtij ligji për transferin e kompetencave dhe dispozitat që kanë të bëjnë me transferin, do të aplikohen prej ditës së zbatimit të këtij ligji.

Neni 80

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë”, ndërsa do të zbatohet nga dita e konstituimit të këshillave të komunave dhe të Qytetit të Shkupit dhe zgjedhjes së prefektëve të komunave dhe prefektit të Qytetit të Shkupit pas zbatimit të zgjedhjeve të para të ardhshme lokale në pajtim me Ligjin për zgjedhjet lokale (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 46/96, 12/2003, 35/2004, 52/2004 dhe 60/2004).

1174.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВРШЕЊЕ
НА ЗАНАЕТЧИСКАТА ДЕЈНОСТ

Се прогласува Законот за вршење на занаетчиската дејност,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 7 септември 2004 година.

Бр. 07-3617/1
7 септември 2004 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
д-р **Љупчо Јордановски, с.р.**

ЗАКОН
ЗА ВРШЕЊЕ НА ЗАНАЕТЧИСКАТА ДЕЈНОСТ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите и начинот на вршење на занаетчиска дејност и здружување на занаетчиите.

Член 2

Занаетчиска дејност може да врши физичко лице кое е запишано во Регистарот на занаетчии (во натамошниот текст: занаетчија).

Член 3

Занаетчијата одговара за своите обврски со целиот свој имот.

Член 4

Занаетчиска дејност, во смисла на овој закон, е занаетчиско производство, занаетчиски услуги, уметничко занаетчиство и домашно ракотворење.

Занаетчиско производство е изработка и производство на производи претежно по нарачки, во мали серии, кое нема карактеристики на индустриско производство.

Занаетчиски услуги се поправки и одржување на производите, уредите и објектите, како и вршење на лични услуги.

Уметничко занаетчиство е изработка и обработка на уметнички предмети од разни материјали и нивно обликување, при што доаѓа до израз вештината на производителот.

Домашно ракотворење е изработка на одделни производи што занаетчијата ги изработува во својот дом сам или со помош на членовите на неговото семејство.

Занаетчиска дејност, во смисла на овој закон, е и вршење на дејност во бурекилници и слаткарници, освен оние кои се вршат како трговска дејност согласно со Законот за трговските друштва.

II. ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТ

1. Услови

Член 5

Занаетчијата е должен во седиштето каде што ја врши занаетчиската дејност да има една или повеќе простории за работа, во зависност од видот и начинот на вршење на дејноста.

Занаетчијата од ставот 1 на овој член не може да ја врши дејноста надвор од просториите за работа за оние занаетчиски дејности кои мора да се вршат во простории.

Занаетчијата може занаетчиската дејност или одделни работи од таа дејност да ги врши надвор од просториите, како и надвор од своето седиште, во зависност од видот и начинот на вршењето на занаетчиската дејност или ако е така договорено со нарачателот на услугата.

Занаетчиските дејности кои треба задолжително да се вршат во простории ќе ги определи министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството.

Член 6

Занаетчијата е должен да обезбеди просториите во кои се врши занаетчиската дејност да ги исполнуваат пропишаните минимални технички услови.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството го пропишува минималните технички услови од ставот 1 на овој член.

Член 7

Занаетчијата е должен исполнувањето на условите од членот 6 на овој закон да го пријави на Државниот пазарен инспекторат, на денот на отпочнување со вршење на дејноста, на образец чија форма и содржина ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството.

Член 8

Деловите на населените места во кои можат да се вршат одделни занаетчиски дејности се определуваат со урбанистичкиот план.

Советот на општината, односно Советот на градот Скопје го определува работното време на занаетчиските дејности во зависност од месните обичаи и потреби.

Член 9

Занаетчијата согласно со овој закон може да врши:

- една или повеќе сродни занаетчиски дејности и
- промет на своите производи.

Занаетчијата може при вршењето на дејноста да врши продажба и на други производи кои служат на неговиот производ.

Занаетчијата може своите производи да ги продава во просториите во кои ја врши дејноста или на места определени за таа намена од советот на општината или Советот на градот Скопје.

Член 10

Занаетчијата може да врши занаетчиска дејност, ако:

- има соодветно стручно образование или соодветна стручна оспособеност за вршење на одредени занаетчиски дејности и

- не е во работен однос.

Занаетчијата кој се занимава со домашно ракотворење или со уметничко занаетчиство не треба да го исполнува условот од ставот 1 алинеја 1 на овој член.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството ќе ги определи занаетчиските дејности за чие вршење не е потребно соодветно стручно образование или соодветна стручна оспособеност.

Дејностите кои можат да ги вршат занаетчиите, како и дејностите од членот 4 ставови 4 и 5 на овој закон ќе ги определи министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството ги пропишува условите и начинот на вршење на занаетчиската дејност во бурекилниците и слаткарниците.

Член 11

Стручната оспособеност за вршење на определена занаетчиска дејност се проверува од комисија формирана од општинската или регионалната занаетчиска комора (во наглаголниот текст: комора).

Стручната оспособеност од ставот 1 на овој член се проверува според програма што ја донесува Занаетчиската комора на Македонија. Програмата ја одобрува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на образованието.

На лицата за кои ќе се утврди дека се стручно оспособени комората им издава уверение за стручна оспособеност за вршење на соодветна занаетчиска дејност.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на образованието ги пропишува формата и содржината на уверението за стручната оспособеност.

За стручно оспособени лица се сметаат и оние лица кои својата оспособеност ја стекнале во установи од јавниот и приватниот образовен систем кои со закон се овластени да вршат обука, преквалификација и доквалификација.

Член 12

Пронаоѓач - носител на правото на патент се смета за стручно оспособено лице, во смисла на овој закон, и може да ги врши оние занаетчиски дејности кои се однесуваат на изработката на патентираниот пронајдок.

2. Упис на дејноста во Регистарот на занаетчии**Член 13**

Вршењето на занаетчиската дејност занаетчијата го запишува во Регистарот на занаетчии, кој го води комората.

Член 14

За вршење на занаетчиската дејност физичкото лице поднесува писмено барање до комората, за упис во Регистарот на занаетчии, во местото каде што се наоѓаат просториите каде што се врши занаетчиската дејност. Доколку занаетчиската дејност не се врши во простории, барањето за упис во Регистарот на занаетчии се поднесува во местото на живеење.

Со барањето физичкото лице ги приложува доказите од членот 10 на овој закон.

Комората во рок од осум дена од денот на поднесувањето на барањето донесува решение за упис во Регистарот на занаетчии.

Доколку комората не донесе решение во рокот од ставот 3 на овој член, истото ќе се смета за донесено.

Против решението од ставот 3 на овој член може во рок од 15 дена од денот на приемот на решението да се изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетството.

Член 15

Решението за упис во Регистарот на занаетчии содржи:

- 1) име, татково име, презиме и адреса на живеалиштето на занаетчијата;
- 2) единствен матичен број на граѓанинот;
- 3) занаетчиските дејности што ќе се вршат, како и шифрите на дејностите, согласно со Националната класификација на дејности и
- 4) фирма, скратена ознака на фирмата, доколку ја има, седиште и адреса на просториите.

Со денот на уписот на занаетчиската дејност во Регистарот на занаетчии, физичкото лице се стекнува со својство на занаетчија.

Регистарот на занаетчии е јавна книга и секое заинтересирано лице може да има увид во него.

Формата, содржината и начинот на водење на Регистарот на занаетчии ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетството.

По еден примерок од решението од ставот 1 на овој член се доставува до органот надлежен за работите од областа на јавните приходи во местото каде што е регистрирана занаетчиската дејност, Фондот за пензиско и инвалидско осигурување, Фондот за здравствено осигурување, Централниот регистар на Република Македонија и Агенцијата за вработување во местото на живеење на занаетчијата.

3. Седиште**Член 16**

Седиште на занаетчијата е местото во кое се наоѓаат просториите во кои се врши дејноста.

Ако за вршење на дејноста не се потребни простории, како седиште се смета местото во кое занаетчијата има живеалиште.

Занаетчијата е должен да ја запише во Регистарот на занаетчии во своето седиште, секоја промена на бројот на простории и локацијата на просториите во кои ја врши дејноста.

Член 17

Доколку занаетчијата сака да го промени седиштето од една во друга комора, комората која му го издала решението за вршење на занаетчиска дејност, на писмено барање на занаетчијата, ќе донесе решение за престанок на вршење на занаетчиска дејност.

За вршење на својата дејност, занаетчијата поднесува писмено барање за упис во Регистарот на занаетчии што го води комората на чија територија го преселил своето седиште.

Решенијата од ставовите 1 и 2 на овој член се доставуваат до органите согласно со членот 15 став 5 на овој закон.

4. Начин на вршење на дејност**Член 18**

Занаетчијата може да ги врши само занаетчиските дејности што се наведени во решението за упис во Регистарот на занаетчии.

Член 19

Занаетчијата, доколку тоа не е определено со друг пропис, е должен:

- 1) дејноста да ја врши во согласност со прописите и деловните обичаи;
- 2) на видно место да истакне ценовник на своите производи, односно услуги;
- 3) на видно место да го истакне своето работно време и да се придржува до него и
- 4) да гарантира за квалитетот на производите, односно услугите согласно со одредбите од Законот за заштита на потрошувачите.

5. Фирма на занаетчиите**Член 20**

Занаетчијата кој занаетчиската дејност ја врши во простории, мора да има фирма истакната на видно место.

Прописите што се однесуваат за фирмата на трговските друштва соодветно се применуваат и на занаетчиите.

Занаетчијата, кој за вршење на занаетчиската дејност не мора да има простории за работа, не треба да има истакната фирма.

Член 21

Занаетчијата во своето работење мора да ја употребува фирмата под која ја врши занаетчиската дејност, како што е запишано во Регистарот на занаетчии.

Занаетчијата може да употребува и скратена ознака на фирмата под која ја врши занаетчиската дејност, која мора да се разликува од другите скратени ознаки на занаетчиите запишани во Регистарот на занаетчии.

Скратената ознака на фирмата се запишува во Регистарот на занаетчии.

6. Привремено запирање

Член 22

Занаетчијата може привремено да запре со вршењето на дејноста во случај на:

- 1) болест, додека трае неспособноста за работа;
- 2) служење, дослужување на воената обврска или учество во воена вежба додека трае служењето на воената обврска;
- 3) адаптација и реконструкција на просториите за работа до три месеца, еднаш во годината;
- 4) користење на годишен одмор;
- 5) притвор, издржување на казна затвор до шест месеца, изречена казна забрана за вршење дејност до шест месеца и
- 6) намален обем на работа до три месеца, еднаш годишно.

Во случај кога запирањето на дејноста трае помалку од 30 дена, не се смета како привремено запирање.

Привременото запирање по сите основи не може да биде подолго од шест месеца во текот на годината.

Занаетчијата е должен во рок од осум дена од денот на настанувањето на случаите од ставот 1 на овој член да го пријави привременото запирање на вршење на дејност на комората.

Член 23

Комората кај која е извршен уписот во Регистарот на занаетчии, на барање на занаетчијата издава решение за привремено запирање на дејноста, од кое еден примерок се доставува до органот на управата надлежен за јавни приходи.

Занаетчијата е должен, доколку занаетчиската дејност ја врши во простории, на видно место да го истакне периодот на привременото запирање на вршење на дејност.

Член 24

Ако занаетчијата отпочне со вршење на дејност пред определеното време утврдено со решението за привремено запирање, должен е да го пријави продолжувањето на вршењето на дејноста на комората во рок од три дена од престанокот на причината поради која настанало привременото запирање на вршењето на дејноста.

Комората во рок од три дена од денот на добивањето на пријавата од ставот 1 на овој член, го известува органот на управата надлежен за јавни приходи, за продолжување на вршењето на дејноста.

7. Престанок на дејноста

Член 25

Занаетчијата престанува да врши дејност и се брише од Регистарот на занаетчии:

- 1) со одјавување и
- 2) по сила на закон.

Член 26

За престанок на дејноста на занаетчијата со одјавување, комората донесува решение врз основа на писмено барање на занаетчијата.

Промената на седиштето на занаетчијата од подрачјето на една комора во друга комора се смета за престанок на вршење на дејноста на занаетчијата со одјава.

По еден примерок од решението од ставот 1 на овој член се доставува до органите од членот 15 став 5 на овој закон. Како ден на престанување на вршење на дејноста се смета денот на поднесување на барањето.

Решението од ставот 1 на овој член се запишува во Регистарот на занаетчии.

Член 27

Занаетчијата престанува да ја врши дејноста по сила на закон во следниве случаи:

- 1) ако засновал работен однос, се пензионира или отпочнал со вршење на друг деловен потфат;
- 2) ако е на издржување казна затвор во траење подолго од шест месеца;
- 3) со правосилна судска одлука или правосилно решение му биде изречена мерка за безбедност забранета на вршење на дејноста подолго од шест месеца;
- 4) смрт и
- 5) други случаи предвидени со закон.

За престанок на дејноста по сила на закон, комората донесува решение за бришење на уписот од Регистарот на занаетчии.

Решението од ставот 2 на овој член се запишува во Регистарот на занаетчии.

Член 28

Во случај на смрт на занаетчијата дејноста, со исклучок на занаетчиските дејности кои се однесуваат на производство на прехранбени производи и пијалаци, како и на здравјето и негата на тело, може да продолжи да ја врши брачниот другар или наследникот од I наследен ред најдолго до една година.

По истекот на рокот од ставот 1 на овој член, субјектите од ставот 1 на овој член можат да продолжат со вршењето на занаетчиската дејност доколку ги исполнат условите од членот 10 став 1 на овој закон.

Член 29

Комората ќе го огласи решението за ништавно и ќе го брише занаетчијата од Регистарот на занаетчии, ако дополнително утврди дека занаетчијата го добил решението за упис во Регистарот на занаетчии врз основа на лажни докази.

III. МАЈСТОРСКА ТИТУЛА, МАЈСТОРСКИ ИСПИТ

Член 30

Занаетчиите можат да се стекнат со титула мајстор. Со титула мајстор можат да се стекнат и физички лица кои се вработени кај занаетчиите.

Право на полагање на мајсторски испит има занаетчија кој има завршено соодветно образование и практична обука.

Член 31

Титулата мајстор се стекнува со полагање на мајсторски испит.

Мајсторски испит се полага пред комисија која ја формира комората.

Член на комисијата не може да биде лице кое му било или е работодавец на кандидатот или пак лице со помало стручно образование од кандидатот кој полага мајсторски испит.

Мајсторски испит не полагаат занаетчии кои имаат диплома или мајсторско писмо за положен мајсторски испит.

Член 32

Условите и начинот на полагање на мајсторски испит се уредува со програма која ја донесува Занаетчиската комора на Македонија. Мајсторскиот испит содржи теоретски и практичен дел.

Програмата од ставот 1 на овој член се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

За полагање на мајсторскиот испит кандидатот плаќа трошоци чија висина и начин на плаќање ги пропишува Занаетчиската комора на Македонија.

Член 33

На лицата кои се стекнале со титулата мајстор им се издава сертификат за положен мајсторски испит за соодветен занает и овие лица се запишуваат во регистар кој го води комората.

Формата и содржината на сертификатот за положен мајсторски испит ја пропишува Занаетчиската комора на Македонија.

Формата, содржината и начинот на водење на регистарот во кој се запишува сертификатот за положен мајсторски испит ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетството.

IV. ЦЕНТРИ ЗА ОБУКА

Член 34

Коморите можат да организираат центри за обука, преквалификација, доквалификација на занаетчиите и на други лица.

Центрите од ставот 1 на овој член можат да отпочнат со работа по претходно добиена согласност од министерството надлежно за работите од областа на образованието.

Програмите за обука, преквалификација и доквалификација, ги донесува Занаетчиската комора на Македонија, а ги одобрува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на образованието.

Програмите од ставот 3 на овој член се објавуваат во "Службен весник на Република Македонија".

Член 35

За успешно завршената обука, преквалификација или доквалификација центрите за обука издаваат уверение за стручна оспособеност за вршење на соодветна занаетска дејност.

Формата и содржината на уверението од ставот 1 на овој член ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на образованието.

Член 36

Центрите за обука се финансираат од:

- надоместок за обука што ја плаќа занаетчијата и другите лица,
- средства на коморите,
- донации и
- други извори.

Висината на надоместокот од ставот 1 алинеја 1 на овој член го одредуваат центрите за обука.

V. ЗДРУЖУВАЊЕ НА ЗАНАЕТЧИИТЕ

Член 37

Заради унапредување на занаетството, подобрување на квалитетот на занаетчиските производи и услуги, како и заради усогласување и застапување на заедничките интереси, занаетчиите од подрачјето на една или повеќе општини се здружуваат во општинска или регионална занаетска комора.

Занаетчијата станува член на комората со денот на запишувањето во Регистарот на занаетчиите.

Членови на комората можат да бидат и други правни и физички лица, кои со своите активности придонесуваат за унапредувањето на претприемништвото и развојот на занаетството.

Член 38

Комората се основа заради:

- 1) развој и унапредување на занаетството;
- 2) организирање на облици на стручно образование, преквалификација и доквалификација на занаетчиите и на други лица;
- 3) подобрување на квалитетот на произведените стоки и услуги;
- 4) заштита, спроведување и унапредување на деловните обичаи;
- 5) спречување на нелојална конкуренција и
- 6) промоција на занаетството во земјата, како и заштита и унапредување на дефицитарните занаетчиски дејности и старите занаети.

Член 39

Комората донесува статут.

Со статутот поблиску се уредуваат прашањата во врска со:

- 1) целите, задачите и начинот на нивното остварување;
- 2) пристапувањето, истапувањето и исклучувањето од членување;
- 3) правата, обврските и одговорностите;
- 4) организациона поставеност;
- 5) надлежност на органите;
- 6) бројот, начинот и постапката за избор на членови во органите;
- 7) извори на приходи;
- 8) суд на честа и
- 9) други прашања.

Статутот се донесува со мнозинство гласови од присутните членови на собранието на комората.

Член 40

Средства за работа на коморите се обезбедуваат од:

- придонес што го плаќаат нејзините членови (коморски придонес),
- надоместок за извршени услуги во вршењето на јавните овластувања утврдени со овој и друг закон и
- други извори.

Средствата од ставот 1 на овој член ги утврдува собранието на комората.

Владата на Република Македонија дава согласност на висината на надоместокот за извршените услуги во вршење на јавни овластувања.

Член 41

Органи на комората се: собрание, управен одбор, надзорен одбор и претседател.

Бројот на членови, надлежностите, изборот и начинот на работа и одлучувањето на собранието, управниот одбор, надзорниот одбор и претседателот на комората се уредуваат со статутот на комората.

Претседателот раководи со работата на комората, ја застапува и претставува и ги извршува одлуките и заклучоците на нејзините органи.

Член 42

Стручните, административно техничките и другите работи за потребите на комората ги врши стручната служба на комората, во согласност со закон, статутот и другите општи акти на комората.

Актите со кои се уредува работењето на стручната служба ги донесува управниот одбор, во согласност со закон и статутот на комората.

Член 43

Коморите имаат својство на правно лице.

Својството на правно лице коморите го стекнуваат со денот на уписот во судскиот регистар.

Член 44

Коморите се здружуваат во Занаетчиската комора на Македонија, со својство на правно лице.

Занаетчиската комора на Македонија својството на правно лице го стекнува со уписот во судскиот регистар.

Органи на Занаетчиската комора на Македонија се: Собрание, Управен одбор, Надзорен одбор и претседател.

Член 45

Занаетчиската комора на Македонија се грижи за:

- 1) остварување на заедничките општествени, економски и социјални интереси на занаетчиите;
- 2) застапување на интересот на своите членови пред надлежните државни органи и институции при изготвувањето на законската регулатива;

3) доставува до надлежните органи на Република Македонија предлози и мислења за одредени законски решенија од областа на занаетчиството;

4) развој и унапредување на занаетчиството во рамките на слободното дејствување на пазарните законитости;

5) воведување единствен информациона систем за деловни и други информации потребни за развој на занаетчиството во Република Македонија;

6) поттикнување и развивање соработка со исти или слични странски асоцијации, со посебна насоченост кон промоцијата на националното занаетчиство на саеми, изложби и слични манифестации во земјата и странство;

7) донесува програми за обука, преквалификација и доквалификација во центрите за обука;

8) усогласување на програмите за проверка на стручна оспособеност, како и програмите за полагање на мајсторски испит;

9) ја пропишува формата и содржината на сертификатот за положен мајсторски испит и

10) решавање на спорови меѓу своите членови.

Член 46

Занаетчиската комора на Македонија со статут поблиску ги уредува прашањата во врска со организационата поставеност, раководењето и финансирањето.

VI. НАДЗОР

Член 47

Надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз негова основа врши министерството надлежно за работите од областа на занаетчиството.

Работите на инспекцискиот надзор ги врши Државниот пазарен инспекторат, преку државните пазарни инспектори, во согласност со овој и друг закон.

Надзор над реализацијата на програмите од членот 34 на овој закон врши Државниот просветен инспекторат, согласно со овој и со друг закон.

Член 48

Ако физичкото лице врши дејност без да биде запишано во Регистарот на занаетчии, државниот пазарен инспектор ќе донесе решение со кое ќе му нареди на физичкото лице, во рок од 15 дена да изврши упис во Регистарот на занаетчии.

Ако во рокот од ставот 1 на овој член физичкото лице не постапи по наредбата, државниот пазарен инспектор ќе донесе решение со кое ќе го забрани вршењето на дејноста.

Член 49

Ако занаетчијата од членот 5 став 1 на овој закон ја врши својата дејност надвор од просториите за работа, државниот пазарен инспектор ќе донесе решение со кое ќе се забрани вршењето на дејноста во време траење од 60 дена.

Член 50

Ако просториите кои служат за вршење на занаетчиската дејност не ги исполнуваат пропишаните минимални технички услови, државниот пазарен инспектор ќе донесе решение со кое ќе определи рок од 15 дена за отстранување на утврдените недостатоци.

Ако недостатоците утврдени во ставот 1 на овој член, не се отстранат во определениот рок од ставот 1 на овој член, државниот пазарен инспектор ќе донесе решение за забрана на вршење на занаетчиската дејност во траење од 60 дена.

Жалбата против решението од ставовите 1 и 2 на овој член може да се изјави до министерот кој раководи со органот на државна управа надлежен за работите од областа на занаетчиството во рок од 15 дена од денот на приемот.

Жалбата од ставот 3 на овој член не го одлага извршувањето на решението.

Член 51

Ако државниот пазарен инспектор при вршењето на надзорот утврди дека занаетчиската дејност се врши од лице кое не ги исполнува условите од членот 10 на овој закон ќе донесе решение за забрана на вршење на дејноста се до исполнувањето на условите.

Член 52

Ако државниот пазарен инспектор при вршење на надзорот утврди дека занаетчијата:

- врши занаетчиска дејност што не е означена во решението за упис во Регистарот на занаетчии,

- не истакнал на видно место ценовник на своите производи, односно услуги,

- не ја пријавил промената на адресата на своето седиште,

- не ја врши дејноста согласно со прописите и деловните обичаи,

- не гарантира за квалитетот на производите, односно услугите согласно со одредбите од Законот за заштита на потрошувачите,

- не го истакне работното време на видно место и не се придржува на определеното работно време и

- нема на видно место истакната фирма, ќе донесе решение во кое ќе се определи рок за отстранување на утврдените недостатоци.

Ако недостатоците утврдени во ставот 1 на овој член не се отстранат во определениот рок од ставот 1 на овој член, државниот пазарен инспектор ќе донесе решение за забрана на вршење на занаетчиската дејност во траење од 60 дена.

Жалбата против решението од ставовите 1 и 2 на овој член може да се изјави до министерот кој раководи со органот на државна управа надлежен за работите од областа на занаетчиството во рок од 15 дена од денот на приемот.

Жалбата од ставот 3 на овој член не го одлага извршувањето на решението.

VII. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 53

Со парична казна од 15.000 до 45.000 денари ќе се казни за прекршок занаетчијата, ако:

1) врши занаетчиска дејност без да биде запишан во Регистарот на занаетчии (член 2);

2) просториите не ги исполнуваат условите определени во членот 6 став 1 од овој закон;

3) дејноста се врши од лице кое не ги исполнува условите од членот 10 на овој закон;

4) врши занаетчиска дејност што не е означена во решението за упис во регистарот (член 18) и

5) на видно место не истакне ценовник на своите производи, односно услуги (член 19 точка 2).

Член 54

Со парична казна од 8.000 до 24.000 денари ќе се казни за прекршок занаетчијата, ако:

1) не ја пријави промената на адресата на своето седиште (член 16 став 3);

2) не ја врши дејноста согласно со прописите и деловните обичаи (член 19 точка 1);

3) на видно место не го истакне работното време и не се придржува на определеното работно време (член 19 точка 3);

4) не гарантира за квалитетот на производите, односно услугите согласно со одредбите од Законот за заштита на потрошувачите (член 19 точка 4) и

5) нема на видно место истакната фирма (член 20 став 1).

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 55

Коморите отпочнуваат со упис на занаетчии во Регистарот на занаетчии три месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Во општината или градот Скопје каде што сè уште не е основана комора, уписот на занаетчиите во Регистарот на занаетчиј ќе го врши органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството, сè до основањето на комората.

Член 56

Занаетчиите кои вршат занаетчиски дејности од членот 10 став 4 на овој закон се должни да извршат упис во Регистарот на занаетчиј во рок од три месеца по влегувањето во сила на овој закон.

Занаетчиј кои вршат дејности што не се опфатени со членот 4 став 1 на овој закон, се должни да го усогласат вршењето на дејноста со одредбите од овој закон најдоцна до 31 декември 2004 година.

Член 57

Прописите според овој закон ќе се донесат во рок од три месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

До донесување на прописите од ставот 1 на овој член ќе се применуваат постојните прописи.

Член 58

Постојните стопански комори на занаетчиј, Занаетчиската комора на Македонија и здруженијата на занаетчиј и други самостојни стопанственици се должни да го усогласат своето работење најдоцна во рок од три месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Доколку субјектите од ставот 1 на овој член не го усогласат своето работење во пропишаниот рок, се бришат од регистарот и престануваат со работа по сила на овој закон.

Член 59

Програмата за стручната оспособеност (член 11 став 2), како и Програмата за полагање на мајсторски испит (член 32 став 1), ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 60

На постапките кои се отпочнати пред денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе се применуваат одредбите што важеле до влегувањето во сила на овој закон.

Член 61

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за вршење на занаетчиска дејност ("Службен весник на Република Македонија" број 37/98 и 98/2000).

Член 62

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J I

PËR KRYERJEN E VEPRIMTARISË ZEJTARE

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohen kushtet dhe mënyra e kryerjes së veprimtarisë zejtare dhe bashkimit të zejtarëve .

Neni 2

Veprimtari zejtare mund të kryejë personi fizik i cili është i regjistruar në Regjistrin e zejtarëve (në текстот е мѐтејмѐ – zejтari).

Neni 3

Zejtari për obligimet e veta përgjigjet me tërë pasurinë e vet.

Neni 4

Veprimtari zejtare, sipas kuptimit të këtij ligji, është prodhimtaria zejtare, shërbimet zejtare, zejтaria artistike dhe artizanati shtëpiak.

Prodhimtari zejtare është përpunimi dhe prodhimi i prodhimeve krysishт me porosi, në seri të vogla, i cili nuk ka karakteristikë të prodhimit industrial.

Shërbime zejtare janë riparimet dhe mirëmbajtja e prodhimeve, zyrave dhe objekteve, si edhe kryerja e shërbimeve personale.

Zejtari artistike është prodhimi dhe përpunimi i sendeve artistike prej materialeve të ndryshme dhe formësimi i tyre me ç'rast vjen në shprehje shkathtësia e prodhuesit.

Artizanat shtëpiak është përpunimi i prodhimeve të veçanta të cilat zejтari i përpunon personalisht në shtëpinë e vet apo me ndihmën e anëtarëve të familjes së tij.

Veprimtari zejtare sipas kuptimit të këtij ligji është edhe kryerja e veprimtarisë nëpër byrektore dhe ëmbëлтore, përveç atyre që kryhen si veprimtari tregtare në pajтim me Ligjin për shoqëri tregtare.

II. KRYERJA E VEPRIMTARISË

1. Kushtet

Neni 5

Zejtari është i obliguar që në selinë ku e kryen veprimтаринë zejtare të ketë një ose më shumë lokale për punë, varësisht nga lloji dhe mënyra e kryerjes së veprimtarisë.

Zejtari nga paragrafi 1 i këtij neni nuk mund ta kryejë veprimтаринë jashtë lokaleve të punës për ato veprimтari zejtare të cilat patjetër duhet të kryhen në lokale.

Zejtari veprimтаринë zejtare ose disa punë nga kjo veprimтari mund t'i kryejë edhe jashtë lokaleve, si edhe jashtë selisë e vet, varësisht nga lloji dhe mënyra e kryerjes së veprimтаринë zejtare ose nëse ashtu janë marrë vesh me porosитësin e shërbimit.

Veprimтаритë zejtare të cilat detyrimisht duhet të kryhen në lokale, do t'i përcaktojë ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e zejтаринë.

Neni 6

Zejtari është i obliguar të sigurojë që lokalet ku kryhet veprimтария zejtare t'i përmbushin kushtet e përcaktuara minimale teknike.

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e zejтаринë, i përcakton kushtet minimale teknike nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 7

Zejtari është i obliguar që përmbushjen e kushteve nga neni 6 i këtij ligji t'ia paraqesë Inspektoratit shtetëror të tregut, në ditën e fillimit të kryerjes së veprimтаринë, me formular, formën dhe përmbajtјtјjen e të cilit e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e zejтаринë.

Neni 8

Pjesët e vendbanimeve në të cilat mund të kryhen disa veprimтari zejtare përcaktohen me planin urbanistik.

Këshilli i komunës, përkatësisht Këshilli i Qytetit të Shkupit e përcakton orarin e punës të veprimтариве zejtare, varësisht nga zakonet dhe nevojat vendore.

Neni 9

Zejtari në pajтim me këtë ligj mund të kryejë:

- një ose më shumë veprimтari të afërта zejtare, dhe
- qarkullimin e prodhimeve të veta.

Zejtari gjatë kryerjes së veprimтаринë mund të shesë edhe prodhime тјera të cilat i shërbejnë prodhimit të tij.

Zejtari prodhimet e veta mund t'i shesë në lokalet në të cilat e kryen veprimтаринë ose në vende të caktuara për atë dedikum nga Këshilli i komunës ose nga Këshilli i Qytetit të Shkupit.

Neni 10

Zejtari mund të kryejë veprimтari zejtare nëse:

- ka arsimim profesional përkatës ose aftësim profesional përkatës për kryerjen e disa veprimтариве zejtare, dhe
- nëse nuk është në marrëdhënie pune.

Zejtari i cili merret me artizanat shtëpiak ose me zejтari artistike, nuk duhet ta përmbushë kushtin nga paragrafi 1, alineja 1 e këtij neni.

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e zejtarisë, do t'i përcaktojë veprimtaritë zejtare për kryerjen e të cilave nuk është i nevojshëm arsimim profesional përkatës ose aftësim profesional përkatës.

Veprimtaritë të cilat mund t'i kryejnë zejtarët, si edhe veprimtaritë nga neni 4, paragrafi 4 dhe 5 të këtij ligji, do t'i përcaktojë ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e zejtarisë.

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e zejtarisë i përcakton kushtet dhe mënyrën e kryerjes së veprimtarisë zejtare në byrektoret dhe ëmbëltoret.

Neni 11

Aftësimi profesional për kryerjen e veprimtarisë së caktuar zejtare kontrollohet nga komisioni i formuar nga oda zejtare komunale ose rajonale (në tekstin e mëtejshëm: oda).

Përgatitja profesionale nga paragrafi 1 i këtij neni, kontrollohet sipas programit që e miraton Oda e zejtarëve të Maqedonisë. Programin e lejon ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e arsimit.

Personave për të cilët do të verifikohet se janë profesionalisht të aftësuar, oda ju lëshon vërtetim për aftësim profesional për kryerje të veprimtarisë përkatëse zejtare.

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e arsimit, e përcakton formën dhe përmbajtjen e vërtetimit për aftësim profesional.

Për persona profesionalisht të aftësuar konsiderohen ata persona të cilët aftësimin e tyre e kanë marrë në institucione nga sistemi arsimor publik dhe privat të cilët janë të autorizuar me ligj të bëjnë trajnim, rikualifikim dhe kualifikim plotësues.

Neni 12

Shpikës – bartësi i së drejtës të patentit konsiderohet për person profesionalisht të aftësuar, në kuptim të këtij ligji, i cili mund t'i kryejë ato veprimtari zejtare të cilat kanë të bëjnë me prodhimin e shpikjes së patentuar.

2. Regjistrimi i veprimtarisë në Regjistrin e zejtarëve

Neni 13

Kryerjen e veprimtarisë zejtare, zejtari e regjistron në Regjistrin e zejtarëve, të cilin e mban oda.

Neni 14

Për kryerjen e veprimtarisë zejtare personi fizik i paraqet kërkesë me shkrim odës, për regjistrim në Regjistrin e zejtarëve, në vendin ku gjenden lokalet në të cilat kryhet veprimtaria zejtare. Në qoftë se veprimtaria zejtare nuk kryhet në lokale, kërkesa për regjistrim në Regjistrin e zejtarëve paraqitet në vendin ku jeton.

Kërkesës, personi fizik ia bashkangjit dëshmitë nga neni 10 i këtij ligji.

Oda brenda afatit prej tetë ditësh nga dita e paraqitjes së kërkesës merr vendim për regjistrim në Regjistrin e zejtarëve.

Në qoftë se oda nuk merr vendim brenda afatit nga paragrafi 3 i këtij neni, i njëjti do të konsiderohet si i miratuar.

Kundër vendimit nga paragrafi 3 i këtij neni brenda afatit prej 15 ditësh nga dita e marrjes së vendimit, mund t'i parashtrahet ankesë ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e zejtarisë.

Neni 15

Vendimi për regjistrim në Regjistrin e zejtarëve përmban:

- 1) emrin, emrin e babës, mbiemrin dhe adresën ku jeton zejtari,
- 2) numrin unik amzë të qytetarit,
- 3) veprimtaritë që do të kryhen si edhe shifrat e veprimtarive, në pajtim me Klasifikimin nacional të veprimtarive dhe

4) firmën, shenjës e shkurtër të firmës nëse e ka, selinë dhe adresën e lokaleve.

Në ditën e regjistrimit të veprimtarisë zejtare në Regjistrin e zejtarëve, personi fizik e merr cilësinë e zejtarit.

Regjistri i zejtarëve është libër publik dhe çdo person i interesuar mund të ketë qasje në të njëjtin.

Formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së Regjistrit të zejtarëve i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e zejtarisë.

Nga një ekzemplar të vendimit nga paragrafi 1 i këtij neni, i dërgohet organit kompetent për punët nga sfera e të hyrave publike në vendin ku është regjistruar veprimtaria zejtare, Fondit për sigurim pensional dhe invalidor, Fondit për sigurim shëndetësor, Regjistrin qendror të Republikës së Maqedonisë dhe Agjencisë për punësim në vendin ku jeton zejtari.

3. Selia

Neni 16

Selia e zejtarit është vendi ku gjenden lokalet në të cilat kryhet veprimtaria.

Nëse për kryerjen e veprimtarisë nuk nevojiten lokale, si seli konsiderohet vendi në të cilin zejtari ka vendbanim.

Zejtari obligohet që në Regjistrin e zejtarëve në selinë e vet ta regjistrojë çdo ndryshim të numrit të lokaleve dhe lokacionin e lokaleve në të cilat e kryen veprimtarinë.

Neni 17

Në qoftë se zejtari dëshiron ta ndërrojë selinë nga një odë në odë tjetër, oda e cila ia ka lëshuar vendimin për kryerje të veprimtarisë zejtare, me kërkesë me shkrim të zejtarit do të marrë vendim për pushimin e kryerjes së veprimtarisë zejtare.

Për kryerjen e veprimtarisë së vet, zejtari paraqet kërkesë për regjistrim në Regjistrin e zejtarëve të cilin e mban oda në rajonin e së cilës e ka shpërngulur selinë e vet.

Vendimet nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni u dërgohen organeve në pajtim me nenin 15 paragrafi 5 i këtij ligji.

4. Mënyra e kryerjes së veprimtarisë

Neni 18

Zejtari mund t'i kryejë vetëm veprimtaritë zejtare që janë të cekura në vendimin për regjistrim në Regjistrin e zejtarëve.

Neni 19

Zejtari, në qoftë se kjo nuk është përcaktuar me dispozitë tjetër, obligohet që:

- 1) veprimtarinë ta kryejë në pajtim me dispozitat dhe traditën e punës;
- 2) në vend të dukshëm ta vë listën e çmimeve e prodhimeve të veta përkatësisht shërbimeve;
- 3) në vend të dukshëm ta vë orarin e tij të punës dhe t'i përmbahet të njëjtit.
- 4) të garantojë për cilësinë e prodhimeve përkatësisht shërbimeve në pajtim me dispozitat nga Ligji për mbrojtjen e konsumatorëve.

5. Firma e zejtarëve

Neni 20

Zejtari i cili veprimtarinë zejtare e kryen në lokale, firmën patjetër duhet ta vë në vend të dukshëm.

Dispozitat që kanë të bëjnë me firmat e shoqërive tregtare në mënyrë përkatëse aplikohen edhe ndaj zejtarëve.

Zejtari i cili për kryerjen e veprimtarisë zejtare nuk duhet doemos të ketë lokale për punë, nuk duhet të vë firmë.

Neni 21

Zejtari në punën e tij patjetër duhet ta përdorë firmën nën të cilën e kryen veprimtarinë zejtare, ashtu siç është regjistruar në Regjistrin e zejtarëve.

Zejtari mund ta përdorë shenjën e shkurtuar të firmës nën të cilën e kryen veprimtarinë zejtare, e cila patjetër duhet të dallohet nga shenjat tjera të shkurtuara të zejtarëve të regjistruar në Regjistrin e zejtarëve.

Shenja e shkurtuar e firmës regjistrohët në Regjistrin e zejtarëve.

6. Ndërpreje e përkohshme

Neni 22

Zejtari përkohësisht mund ta ndërpresë kryerjen e veprimtarisë në rast të:

- 1) sëmundjes, derisa zgjat paaftësia për punë,
- 2) shërbimit, shërbimit plotësues të obligimit ushtarak ose pjesëmarrjes në stërvitje ushtarake derisa zgjat shërbimi i obligimit ushtarak,
- 3) adaptimit dhe rikonstruimit të lokakeve për punë deri më 3 muaj, një herë në vit,
- 4) shfrytëzimit të pushimit vjetor,
- 5) paraburgimit, vuajtjes së dënimit me burg deri më 6 muaj, dënimit të shqiptuar ndalim për kryerje të veprimtarisë deri më 6 muaj dhe
- 6) vëllimit të zvogëluar të punës deri më 3 muaj, një herë në vit.

Në rastin kur ndërprerja e veprimtarisë zgjat më pak se 30 ditë, kjo nuk konsiderohet si ndërprerje e përkohshme.

Ndërprerja e përkohshme sipas të gjitha bazave nuk mund të jetë më e gjatë se 6 muaj gjatë vitit.

Zejtari obligohet që brenda afatit prej 8 ditësh nga dita e shfaqjes së rasteve nga paragrafi 1 i këtij neni, në odë, ta paraqesë ndërprerjen e përkohshme të kryerjes së veprimtarisë.

Neni 23

Oda pranë së cilës është bërë regjistrimi në Regjistrin e zejtarëve, me kërkesë të zeztarit lëshon vendim për ndërprerje të përkohshme të veprimtarisë, prej të cilit një ekzemplar i dërgohet organit të administratës kompetent për të hyrat publike.

Në qoftë se zeztari veprimtarinë e kryen në lokale, obligohet që në vend të dukshëm ta vë periudhën kohore të ndërprerjes së përkohshme të kryerjes së veprimtarisë.

Neni 24

Nëse zeztari fillon me kryerjen e veprimtarisë para kohës së caktuar dhe të verifikuar me vendimin për ndërprerje të përkohshme, obligohet që odës t'ia paraqesë vazhdimin e kryerjes së veprimtarisë brenda afatit prej 3 ditësh nga ndërprerja e shkakut për shkak të të cilit është shfaqur ndërprerja e përkohshme e kryerjes së veprimtarisë.

Oda në afat prej 3 ditësh nga dita e pranimit të paraqitjes nga paragrafi 1 i këtij neni, e njofton organin e administratës kompetent për të hyrat publike, për vazhdimin e kryerjes së veprimtarisë.

7. Pushimi i veprimtarisë

Neni 25

Zejtari pushon ta kryejë veprimtarinë dhe shlyhet nga Regjistri i zejtarëve:

- 1) me çregjistrim dhe
- 2) në bazë të ligjit.

Neni 26

Për pushimin e veprimtarisë së zeztarit me çregjistrim, oda merr vendim në bazë të kërkesës me shkrim të zeztarit.

Ndërrimi i selisë së zeztarit nga rajoni i një ode në odë tjetër konsiderohet si pushim i kryerjes së veprimtarisë së zeztarit me çregjistrim.

Nga një ekzemplar të vendimit nga paragrafi 1 i këtij neni, u dërgohet organeve nga nenin 15, paragrafi 5 i këtij ligji. Si ditë e pushimit të kryerjes së veprimtarisë konsiderohet dita e paraqitjes së kërkesës.

Vendimi nga paragrafi 1 i këtij neni, regjistrohet në Regjistrin e zejtarëve.

Neni 27

Zejtari, në bazë të ligjit, pushon ta kryejë veprimtarinë në rastet si vijon:

- 1) nëse themelon marrëdhënie pune, nëse pensionohet ose nëse ka filluar të kryejë punë tjetër,
- 2) nëse është në vuajtje të dënimit - me burg në kohëzgjatje më të gjatë se gjashtë muaj,
- 3) nëse me vendim gjyqësor të plotfuqishëm apo me vendim të plotfuqishëm i shqiptohet masa e sigurisë – ndalim për kryerje të veprimtarisë më gjatë se 6 muaj,

4) në rast të vdekjes dhe

5) në raste tjera të parapara me ligj.

Për pushimin e veprimtarisë në bazë të ligjit, oda merr vendim për shlyerjen e regjistrimit nga Regjistri i zejtarëve.

Vendimi nga paragrafi 2 i këtij neni, regjistrohet në Regjistrin e zejtarëve.

Neni 28

Në rast të vdekjes së zeztarit, veprimtarinë, me përjashtim të veprimtarive zeztare të cilat kanë të bëjnë me prodhimin e produkteve ushqimore dhe pijeve si edhe me shëndetin dhe kurën e trupit, mund të vazhdojë ta kryejë bashkëshorti-ja ose pasardhësi nga brezi i parë i trashëgimtarëve më së gjati deri më 1 vit.

Pas skadimit të afatit nga paragrafi 1 i këtij neni, subjektet nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të vazhdojnë me kryerjen e veprimtarisë zeztare në qoftë se i përmbushin kushtet nga neni 10 paragrafi 1 i këtij ligji.

Neni 29

Oda do ta shpallë vendimin për të pavlefshëm dhe do ta shlyejë zeztarin nga Regjistri i zejtarëve, nëse në mënyrë plotësuese e verifikon se zeztari e ka marrë vendimin për regjistrim në Regjistrin e zejtarëve në bazë të provave të trejshme.

III. TITULLI I MJESHTRIT, PROVIMI PËR MJESHTRË

Neni 30

Zejtaret mund ta marrin titullin mjeshtër.

Titullin mjeshtër mund ta marrin edhe persona fizikë të cilët janë të punësuar te zeztarët.

Të drejtën për dhënien e provimit të mjeshtrit e ka zeztari i cili ka mbaruar arsimim dhe trajnim praktik përkatës.

Neni 31

Titulli mjeshtër merret me dhënien e provimit për mjeshtër.

Provimi i mjeshtrit mbahet para komisionit të cilin e formon oda.

Anëtar i komisionit nuk mund të jetë personi i cili ka qenë ose është punëdhënës i kandidatit ose person me arsimim më të ulët profesional nga kandidati që e jep provimin për mjeshtër.

Provimit për mjeshtër nuk i nënshtrohen zeztarët të cilët kanë diplomë apo dokument nga mjeshtri për provimin e dhënë për mjeshtër.

Neni 32

Kushtet dhe mënyra e dhënies së provimit për mjeshtër rregullohet me program të cilin e miraton Oda e zejtarëve të Maqedonisë. Provimi për mjeshtër e përmban pjesën teorike dhe praktike.

Programi nga paragrafi 1 i këtij neni shpallet në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Për dhënien e provimit për mjeshtër kandidati paguan shpenzime, lartësinë dhe mënyrën e pagimit të së cilave e përcakton Oda e zejtarëve të Maqedonisë.

Neni 33

Personave të cilët e kanë marrë titullin e mjeshtrit ju lëshohet certifikatë për provimin e dhënë për mjeshtër për zeje përkatëse dhe këta persona regjistrohen në regjistër të cilin e mban oda.

Formën dhe përmbajtjen e certifikatës për provimin e dhënë për mjeshtër e përcakton Oda e zejtarëve të Maqedonisë.

Formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit në të cilin regjistrohet certifikata për provimin e dhënë për mjeshtër e përcakton minisri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e zeztarisë.

IV. QENDRA PËR TRAJNIM

Neni 34

Odat mund të organizojnë qendra për trajnim, rikualifikim, kualifikim plotësues të zejtarëve dhe personave tjerë.

Qendrat nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të fillojnë me punë sipas pëlqimit paraprakisht të pranuar nga ministria kompetente për punët nga sfera e arsimit.

Programet për trajnim, rikualifikim dhe kualifikim plotësues i miraton Oda e zeztarëve të Maqedonisë, ndërkaq i lejon ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e arsimit.

Programet nga paragrafi 3 i këtij neni shpallen në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Neni 35

Për trajnimin e kryer me sukses, rikualifikimin ose kualifikimin plotësues qendrat për trajnim lëshojnë vërtetim për aftësim profesional për kryerje të veprimtarisë përkatëse zeztare.

Formën dhe përmbajtjen e vërtetimit nga paragrafi 1 i këtij neni e përcakton ministri kompetent për punët nga sfera e arsimit.

Neni 36

Qendrat për trajnim financohen nga:

- kompensimi për trajnim të cilin e paguan zeztari dhe personat tjerë,
- mjetet e odave,
- donacionet dhe
- burime tjera.

Lartësinë e kompensimit nga paragrafi 1 alineja 1 e këtij neni, e përcaktojnë qendrat për trajnim.

V. BASHKIMI I ZEJTARËVE

Neni 37

Për shkak të avancimit të zeztarisë, përmirësimit të kualitetit të prodhimeve dhe shërbimeve zeztare, si edhe për shkak të harmonizimit dhe përfaqësimit të interesave të përbashkëta, zeztarët nga rajoni i një apo më shumë komunave bashkohen në oda zeztare komunale ose rajonale.

Zeztari bëhet anëtar i odës në ditën e regjistrimit në Regjistrin e zeztarëve.

Anëtarë të odës mund të bëhen edhe persona tjerë fizikë, të cilët me aktivitetet e tyre kontribuojnë në avancimin e sipërmarrësisë dhe në zhvillimin e zeztarisë.

Neni 38

Oda themelohet për shkak të:

- 1) zhvillimit dhe avancimit të zeztarisë,
- 2) organizimit të formave të arsimit profesional, rikualifikimit dhe kualifikimit plotësues të zeztarëve dhe personave tjerë,
- 3) përmirësimit të cilësisë së mallrave të prodhuara dhe shërbimeve,
- 4) mbrojtjes, realizimit dhe avancimit të traditave të punës,
- 5) parandalimit të konkurrencës jolojale dhe
- 6) promovimit të zeztarisë në vend si edhe mbrojtjes dhe avancimit të veprimtarive zeztare deficitare dhe zejeve të vjetra.

Neni 39

Oda nxjerr statut.

Me statutin më për së afërmi rregullohen çështjet që kanë të bëjnë me:

- 1) qëllimet, detyrat dhe mënyrën e realizimit të tyre,
 - 2) aderimin, daljen nga aderimi dhe përjashtimin nga aderimi,
 - 3) të drejtat, obligimet dhe përgjegjësitë,
 - 4) rregullimin organizativ,
 - 5) kompetencat e organeve,
 - 6) numrin, mënyrën dhe procedurën për zgjedhjen e anëtarëve në organe,
 - 7) burimet e të hyrave,
 - 8) gjykatën e nderit dhe
 - 9) çështje tjera.
- Statuti miratohet me shumicën e votave nga anëtarët e pranishëm të Kuvendit të odës.

Neni 40

Mjetet e punës të odave sigurohen nga:

- kontributi që e paguajnë anëtarët e saj (kontributi i odës),

- kompensimi për shërbime të kryera gjatë kryerjes së autorizimeve publike të përcaktuara me këtë dhe ligji tjetër - burime tjera.

Mjetet nga paragrafi 1 i këtij neni i përcakton Kuvendi i odës.

Qeveria e Republikës së Maqedonisë jep pëlqim për lartësinë e kompensimit për shërbimet e kryera gjatë kryerjes së autorizimeve publike.

Neni 41

Organe të odës janë: Kuvendi, Këshilli drejtues, Këshilli mbikëqyrës dhe kryetari.

Numri i anëtarëve, kompetencat, zgjedhja dhe mënyra e punës dhe e vendimmarrjes së Kuvendit, Këshillit drejtues, Këshillit mbikëqyrës dhe kryetarit të odës rregullohen me statutin e odës.

Kryetari udhëheq me punën e odës, e përfaqëson dhe i përmbaron vendimet dhe konkluzionet e organeve të saj.

Neni 42

Punët profesionale, administrative teknike dhe punët tjera për nevojat e odës i kryen shërbimi profesional i odës, në pajtim me ligjin, statutin dhe aktet tjera të përgjithshme të odës.

Aktet me të cilat rregullohet puna e shërbimit profesional i miraton Këshilli drejtues, në pajtim me ligjin dhe statutin e odës.

Neni 43

Odat kanë cilësi të personit juridik.

Cilësinë e personit juridik oda e fiton në ditën e regjistrimit në regjistrin gjyqësor.

Neni 44

Odat bashkohen në Odë të zeztarëve të Maqedonisë, me cilësi të personit juridik.

Oda e zeztarëve të Maqedonisë, cilësinë e personit juridik e fiton me regjistrimin në regjistrin gjyqësor.

Organe të Odës së zeztarëve të Maqedonisë janë: Kuvendi, Këshilli drejtues, Këshilli mbikëqyrës dhe kryetari.

Neni 45

Oda e zeztarëve të Maqedonisë përkujdeset për:

- 1) realizimin e interesave të përbashkëta shoqërore, ekonomike dhe sociale të zeztarëve,
- 2) përfaqësimin e interesit të anëtarëve të vet para organeve dhe institucioneve kompetente shtetërore gjatë hartimit të rregullores ligjore,
- 3) dërgimin organeve kompetente të Republikës së Maqedonisë propozime dhe mendime për disa zgjidhje të caktuara ligjore nga sfera e zeztarisë,
- 4) zhvillimin dhe avancimin e zeztarisë në kuadër të veprimit të lirshëm të ligjeve të tregut,
- 5) vënien e sistemit informativ unik për informata afariste dhe informata tjera të nevojshme për zhvillimin e zeztarisë në Republikën e Maqedonisë,
- 6) nxitjen dhe zhvillimin e bashkëpunimit me asociacione të jashtme të njëjta apo të ngjashme, me orientim të veçantë në drejtim të promovimit të zeztarisë nacionale nëpër panairë, ekspozita dhe nëpër manifestime të ngjashme në vend dhe jashtë vendit,
- 7) miratimin e programeve për trajnim, rikualifikim dhe kualifikim plotësues në qendrat për trajnim,
- 8) harmonizimin e programeve për kontrollimin e veprimit profesional si edhe programeve për dhënie e provimit për mjeshtër,
- 9) përcaktimin e formës dhe përmbajtjes së certifikatit për provimin e dhënë për mjeshtër dhe
- 10) zgjidhjen e kontesteve ndërmjet anëtarëve të vet.

Neni 46

Oda e zeztarëve të Maqedonisë me statut për së afërmi i rregullon çështjet që kanë të bëjnë me vendosjen organizative, udhëheqjen dhe financimin.

VI. MBIKËQYRJE

Neni 47

Mbikëqyrje mbi aplikimin e këtij ligji dhe dispozitave të miratuara në bazë të tij kryen ministria kompetente për punët nga sfera e zeztarisë.

Punët e mbikëqyrjes së inspeksionit i kryen Inspektorati shtetëror i tregut, përmes inspektorëve shtetërorë të tregut, në pajtim me këtë dhe ligj tjetër.

Mbikëqyrje për realizimin e programeve nga neni 34 i këtij ligji, kryen Inspektorati shtetëror për arsim, në pajtim me këtë dhe ligj tjetër.

Neni 48

Nëse personi fizik kryen veprimtari pa qenë i regjistruar në Regjistrin e zejtarëve, Inspektorati shtetëror i tregut do të marrë vendim me të cilin do t'i urdhërojë personit fizik, që brenda afatit prej 15 ditësh të regjistrohet në Regjistrin e zejtarëve.

Nëse, brenda afatit nga paragrafi 1 i këtij neni, personi fizik nuk vepron sipas urdhërit, Inspektorati shtetëror i tregut do të marrë vendim me të cilin do ta ndalojë kryerjen e veprimtarisë.

Neni 49

Nëse zejtari nga neni 5 paragrafi 1 i këtij ligji, veprimtarinë e tij e kryen jashtë lokaleve të punës, Inspektorati shtetëror i tregut do të marrë vendim me të cilin do të ndalohet kryerja e veprimtarisë në kohëzgjatje prej 60 ditësh.

Neni 50

Nëse lokalet që shërbejnë për kryerjen e veprimtarisë zejtare nuk i përmbushin kushtet e përcaktuara minimale teknike, Inspektorati shtetëror i tregut do të marrë vendim me të cilin do të përcaktojë afat prej 15 ditësh për shmangien e mangësive të verifikuara.

Nëse mangësitë e verifikuara në paragrafin 1 të këtij neni nuk shmangen brenda afatit të paraparë në paragrafin 1 të këtij neni, Inspektorati shtetëror i tregut do të marrë vendim për ndalim të kryerjes së veprimtarisë zejtare në kohëzgjatje prej 60 ditësh.

Ankesa kundër vendimit nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni mund t'i paraqitet ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e zejtarisë, brenda afatit prej 15 ditësh nga dita e pranimit.

Ankesa nga paragrafi 3 i këtij neni nuk e shtyn përbarimin e vendimit.

Neni 51

Nëse Inspektorati shtetëror i tregut gjatë kryerjes së mbikëqyrjes konstaton se veprimtaria zejtare kryhet nga ana personit i cili nuk i përmbush kushtet nga neni 10 i këtij ligji, do të marrë vendim për ndalim të kryerjes së veprimtarisë deri në përmbushjen e kushteve.

Neni 52

Nëse Inspektorati shtetëror i tregut gjatë kryerjes së mbikëqyrjes konstaton se zejtari:

- yen veprimtari zejtare e cila nuk është e cekur në vendimin për regjistrim në Regjistrin e zejtarëve;
- në vend të dukshëm nuk e ka vendosur listën e çmimeve të prodhimeve të veta përkatësisht shërbimeve ;
- nuk e ka paraqitur ndryshimin e adresës së selisë së tij;
- veprimtarinë nuk e kryen në pajtim me dispozitat dhe traditat e punës;
- nuk garanton për cilësinë e prodhimeve përkatësisht shërbimeve në pajtim me dispozitat nga Ligji për mbrojtjen e konsumatorëve;
- nuk e vë orarin e punës në vend të dukshëm dhe nëse nuk i përmbahet orarit të përcaktuar të punës dhe
- në vend të dukshëm nuk e ka vendosur firmën
- do të marrë vendim në të cilin do të caktohet afati për shmangien e mangësive të konstatuara.

Nëse mangësitë e konstatuara në paragrafin 1 të këtij neni nuk shmangen brenda afatit të paraparë në paragrafin 1 të këtij neni, Inspektorati shtetëror i tregut do të marrë vendim për ndalim të kryerjes së veprimtarisë zejtare në kohëzgjatje prej 60 ditësh.

Ankesa kundër vendimit nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni mund t'i paraqitet ministrit i cili udhëheq me organin

e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e zejtarisë, brenda afatit prej 15 ditësh nga dita e pranimit.

Ankesa nga paragrafi 3 i këtij neni nuk e shtyn përbarimin e vendimit.

VII. DISPOZITA NDËSHKUESE

Neni 53

Me dënim me para prej 15 000 deri 45 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje zejtari nëse:

- 1) kryen veprimtari zejtare pa qenë i regjistruar në Regjistrin e zejtarëve (neni 2),
- 2) lokalet nuk i përmbushin kushtet e përcaktuara në nenin 6, paragrafin 1 të këtij ligji;
- 3) veprimtaria kryhet nga ana e personit i cili nuk i përmbush kushtet nga neni 10 i këtij ligji;
- 4) kryen veprimtari zejtare e cila nuk është e cekur në vendimin për regjistrimin në regjistrin (neni 18) dhe
- 5) në vend të dukshëm nuk e ka vendosur listën e çmimeve të prodhimeve të veta, përkatësisht të shërbimeve (neni 19 pika 2).

Neni 54

Me dënim me para prej 8 000 deri 24 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje zejtari, nëse:

- 1) nuk e ka paraqitur ndryshimin e adresës së selisë së tij (neni 16 paragrafi 3);
- 2) veprimtarinë nuk e kryen në pajtim me dispozitat dhe traditat e punës (neni 19 pika 1);
- 3) orarin e punës nuk e vë në vend të dukshëm dhe nëse nuk i përmbahet orarit të përcaktuar të punës (neni 19 pika 3);
- 4) nuk garanton për cilësinë e prodhimeve, përkatësisht shërbimeve në pajtim me dispozitat nga Ligji për mbrojtjen e konsumatorëve (neni 19 pika 4), dhe
- 5) në vend të dukshëm nuk e ka vendosur firmën (neni 20 paragrafi 1).

VIII. DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 55

Odat fillojnë me regjistrimin e zejtarëve në Regjistrin e zejtarëve tre muaj pas hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Në komunën ose në Qytetin e Shkupit ku ende nuk është themeluar odë, deri në themelimin e odës regjistrimin e zejtarëve në Regjistrin e zejtarëve do ta kryejë organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e zejtarisë.

Neni 56

Zejtarët të cilët kryejnë veprimtari zejtare nga neni 10 paragrafi 4 i këtij ligji obligohen që ta kryejnë regjistrimin në Regjistrin e zejtarëve brenda afatit prej tre muajsh pas hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Zejtarët të cilët kryejnë veprimtari që nuk janë të përfshira me nenin 4, paragrafin 1 të këtij ligji, obligohen që ta harmonizojnë kryerjen e veprimtarisë me dispozitat e këtij ligji, më së voni deri më 31.12. 2004.

Neni 57

Dispozitat sipas këtij ligji do të miratohen brenda afatit prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi e këtij ligji.

Deri në miratimin e dispozitave nga paragrafi 1 i këtij neni do të aplikohen dispozitat ekzistuese.

Neni 58

Odat ekonomike ekzistuese të zejtarëve, Oda e zejtarëve të Maqedonisë dhe shoqatat e zejtarëve dhe sipërmarrës tjerë të pavarur obligohen që ta harmonizojnë punën e tyre më së voni brenda afatit prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Në qoftë se subjektet nga paragrafi 1 i këtij neni në afatin e paraparë nuk e harmonizojnë punën e tyre, shlyhen nga regjistri dhe pushojnë së punuari në bazë të këtij ligji.

Neni 59

Programi për aftësimin profesional (neni 11 paragrafi 2) si edhe programi për dhënien e provimit për mjeshtër (neni 32 paragrafi 1) do të miratohen brenda afatit prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 60

Ndaj procedimeve që kanë filluar para ditës së hyrjes në fuqi të këtij ligji do të aplikohen dispozitat që kanë vlejtur deri në hyrje në fuqi të këtij ligji.

Neni 61

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji pushon të vlejë Ligji për kryerje të veprimtarisë afariste ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 37/98 dhe 98/2000).

Neni 62

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1175.

Врз основа на член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр. 59/2000 и 12/2003), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 06.09.2004 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ РАСПОРЕД НА РАБОТНОТО ВРЕМЕ ВО ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, МИНИСТЕРСТВОТА И ДРУГИТЕ ОРГАНИ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА

Член 1

1. Во Одлуката за утврдување распоред на работното време во Владата на Република Македонија, министерствата и другите органи на државната управа ("Службен весник на Република Македонија" бр. 60/2003), во членот 1 по ставот 1 се додава нов став 2 кој гласи:

"Од распоредот на работното време утврден во ставот 1 на овој член се иззема Државниот завод за геодетски работи - Сектор за премер и катастар - Скопје, чие работно време ќе се одвива двосменски од 7,00 до 14,30 часот и од 14,00 до 21,30 часот, како и првата сабота во месецот."

Член 2

Во членот 2 точката на крајот се заменува со запирика и се додаваат зборовите: "а во Државниот завод за геодетски работи - Сектор за премер и катастар - Скопје, во прва смена од 10,00 до 10,30 часот, а во втора смена од 17,00 до 17,30 часот."

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 23-396/5
6 септември 2004 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Хари Костов, с.р.

1176.

Врз основа на член 19, став 1, алинеја 1 и 5 од Законот за радиодифузната дејност ("Службен весник на Република Македонија" бр. 20/97 и 70/03), Владата на Република Македонија, на предлог на Советот за радиодифузија, на седницата одржана на 13.09.2004 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОДЗЕМАЊЕ НА КОНЦЕСИЈАТА ЗА ВРШЕЊЕ НА РАДИОДИФУЗНА ДЕЈНОСТ

1. Се одзема концесијата за вршење на радиодифузна дејност, за радио на локално ниво (на подрачјето на Штип), на Трговското радиодифузно друштво "Веџ" ДООЕЛ Штип, доделена со Одлуката за давање концесија за вршење радиодифузна дејност на Владата на Република Македонија бр. 23-3447/1 од 23.07.2002 година ("Службен весник на Република Македонија" бр. 60/02).

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 23-3158/1
13 септември 2004 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Јован Манасијевски, с.р.

1177.

Врз основа на член 23 од Законот за преземање на акционерски друштва („Службен весник на Република Македонија“ бр. 4/2002 и 37/2002), Комисијата за хартии од вредност, на седницата одржана на ден 06.09.2004 година, го донесе следното

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА ПОНУДА ЗА ОТКУП

1. На лицето Ѓорѓија Атанасовски од Прилеп застапуван од лицето Зоран Тодоровски од Прилеп се издава дозвола за давање понуда за откуп на обичните акции издадени од „Жито Прилеп“ АД Прилеп. Понудата за откуп ја дава Брокерската куќа Еуроброкер АД Скопје, во име и за сметка на Ѓорѓија Атанасовски.

2. Откупот на хартиите од вредност ќе се врши по цена од 920 денари за една обична акција.

3. Рокот за прифаќање на понудата изнесува 30 дена од денот на првото објавување на извадокот од проспекто и понудата за откуп.

4. Понудувачот од точка 1 на ова решение е должен да ги изврши сите обврски во рокот и начинот предвиден со Законот и понудата за откуп.

5. Жалбата против ова решение не го одложува неговото извршување.

6. Ова решение ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-1214-12
6 септември 2004 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
Претседател,
проф. д-р **Весна Пендовска, с.р.**

По извршената проверка со изворниот текст, утврдено е дека во текстот на Одлуката за давање на земјоделско земјиште во сопственост на државата на плодуюживање на одредени категории социјално необезбедени лица и определување видот и висината на помошта, објавена во "Службен весник на Република Македонија" бр. 51/04, направена е техничка грешка, поради што се дава

И С П Р А В К А
НА ОДЛУКАТА ЗА ДАВАЊЕ НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ЗЕМЈИШТЕ ВО СОПСТВЕНОСТ НА ДРЖАВАТА НА ПЛОДОУЖИВАЊЕ НА ОДРЕДЕНИ КАТЕГОРИИ СОЦИЈАЛНО НЕОБЕЗБЕДЕНИ ЛИЦА И ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ВИДОТ И ВИСИНАТА НА ПОМОШТА

Во членот 8, став 2 наместо зборовите: "член 6", треба да стои: "член 7".

Бр. 23-2742/2
14 септември 2004 година
Скопје

Од Владата на Република
Македонија

Секторот за управно-стручни и кадровски работи во Владата на Република Македонија во Решението за именување претседател, секретар и членови на Комисијата за проценка и утврдување на висината на штетата од елементарни непогоди број 17-3048/1 од 10 август 2004 година, објавено во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 60/2004, ја дава следната

И С П Р А В К А

- наместо - „Лилија Јанкова“ треба да стои „Лилија Јанкова“.

Влада на Република Македонија
- Сектор за управно-стручни
и кадровски прашања -

ИЗВЕСТИВАЊЕ

ЗА ОБЈАВУВАЊЕ НА ТЕКСТОВИ И ОГЛАСИ ВО „СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РМ“

I

Објавувањето на судските огласи, запишувањето во трговскиот регистар, стечајните постапки, ликвидациите, запишувањето во регистарот на здруженија на граѓани и фондации, сите огласи согласно Законот за трговските друштва, нотарските и останатите огласи, конкурсите како и неважечките документи и јавните набавки, **се доставуваат по пошта или лично на адреса ЈП Службен весник на РМ, ц.о. Скопје, бул. „Партизански одреди“ бр. 29.**

Со пропратно писмо **се приложува оригинален текст** за објавување во еден примерок, **а пожелно е истиот текст да се достави и на дискета** поради побрзо подготвување за печатење.

Материјалите треба да се достават **најдоцна 7 дена пред објавувањето, а објавени ќе бидат оние текстови кои се платени.** Текстовите се објавуваат по правило во првиот нареден број после евидентирањето на уплатата.

Информации за објавување можат да се добијат на телефоните (02) 3298-860; 3298-769 и телефакс (02) 3112-267.

II

Во огласниот дел на Службен весник на РМ се огласуваат изгубени неважечки документи утврдени со закон, меѓу кои:

- пасоши	250 денари,
- лични карти	200 денари,
- чекови од тековни сметки, чековни картички, денарски и девизни штедни книшки, работни книшки, воени книшки, свидетелства, ученички книшки, индекси, дипломи	125 денари,
- даночни картички	250 денари.

Огласите за изгубени документи **ќе бидат објавени ако биде доставен доказ (копие од уплатница) за извршената уплата на жиро-сметката на ЈП Службен весник на РМ со читливо напишани податоци за странката (име и презиме, улица, број и место на живеење) и назнака на документот што се огласува, а за лична карта и пасош и регистарски број на исправата (што странките го добиваат во МВР).**

Граѓаните од Скопје уплатата можат да ја извршат и во просториите на ЈП Службен весник на РМ.

Огласите кои не се со целосен и јасен текст нема да се објавуваат, а претпријатието не ја сноси одговорноста за необјавувањето.

Жиро-сметката на ЈП Службен весник на РМ: 300000000188798.

Депонент: Комерцијална банка, АД - Скопје.

Адреса: ЈП Службен весник на РМ, ц.о. Скопје, бул. „Партизански одреди“ бр. 29.

Дополнителни објаснувања можат да се добијат на телефоните (02) 3298-860; 3298-769 и телефакс (02) 3112-267.

НОВО

НОВО

НОВО

БАЗА НА ПОДАТОЦИ НА ЗАКОНСКАТА И ПОДЗАКОНСКАТА РЕГУЛАТИВА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ОД 1945 ГОДИНА ДО ДЕНЕС

I

ЈП Службен весник на Република Македонија на интернет Ви ја нуди Базата на податоци на целата законска и подзаконска регулатива од 1945 година до денес (околу 6000 прописи, распоредени во 20 области и преку 60 подобласти), како и тековното издавање на службениот весник во дигитална форма.

- 1) За период од 12 месеци, за претплатниците на печатеното издание на „Службен весник на РМ“:
 - а) за над десет претплатнички акаунти 4.880,00 денари по акаунт;
 - б) од шест до десет претплатнички акаунти 6.588,00 денари по акаунт;
 - в) од еден до пет претплатнички акаунти 8.540,00 денари по акаунт.
- 2) За период од 12 месеци, за оние кои не се претплатници на печатеното издание на „Службен весник на РМ“:
 - а) за над десет претплатнички акаунти 9.760,00 денари по акаунт;
 - б) од шест до десет претплатнички акаунти 10.980,00 денари по акаунт;
 - в) од еден до пет претплатнички акаунти 12.200,00 денари по акаунт.
- 3) За период од 1 месец
цената изнесува 1.400,00 денари по претплатнички акаунт.

Цените се со пресметан ДДВ од 18%.

Прописите од Базата на податоци може да се печатат, со исклучок на прописите и интегралното издание на весникот од тековната година.

II

ЈП Службен весник на РМ ви ги нуди и CD-ROM изданијата на весникот за 2001, 2002 и 2003 година по единечна цена од 2.000,00 денари или комплет за 5.000,00 денари

ПОРАЧКА – ЗАКЛУЧНИЦА

Со оваа порачка – заклучница неотповикливо се претплатувам на:

1. WEB страницата – издание на Службен весник на РМ, за период од ____ - ____ .200__ до ____ - ____ .200__ година, во _____ (_____) претплатнички акаунти.
со зборови
2. CD-ROM комплет изданија за 2001, 2002 и 2003 година, или поединечно во _____ (_____) комплети – примероци.
со зборови

Име и презиме: _____ Назив на фирмата: _____
 Адреса: _____ Место: _____
 Телефон: _____ Телефакс: _____ e-mail: _____
 (М.П) _____ Нарачател, _____

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски факс 51.
Директор и одговорен уредник - Борис Тренески.
Телефони: +389-2-3298-860, +389-2-3298-769. Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2004 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798. Број за ДДВ МК: 4030987108771.
Депонент: Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: Графички центар КМ Креатив - Скопје.